

KREDITTILSYNET
Finans- og forsikringsavdelingen/F4
6. oktober 2006

Bransjeregnskap for Yrkesskadeforsikringer pr. 31. desember 2005 **– En rapport basert på data fra seks skadeforsikringsselskaper –**

Innholdsfortegnelse

0.	Innledning	side	3
1.	Bransjeregnskapet pr. 31. desember 2005	side	6
1.1	<i>Bruttoregnskapet pr. 31. desember 2005</i>	side	6
1.2	<i>Brutto avviklingsresultat i 2005</i>	side	8
1.3	<i>Utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2005</i>	side	12
2.	Forsikringstekniske bruttoresultater og brutto avviklingsresultater mv. for regnskapsårene 1991–2005	side	14
2.1	<i>Forsikringstekniske bruttoresultater</i>	side	14
2.2	<i>Brutto avviklingsresultater</i>	side	18
2.3	<i>Brutto erstatningsavsetning</i>	side	20
2.4	<i>Estimert RTV-refusjon pr. regnskapsår</i>	side	22
3.	Opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og skadeprosenter	side	24
3.1	<i>Opptjente bruttopremier – Samlet og pr. forsikret</i>	side	24
3.2	<i>Anslåtte brutto erstatningskostnader – Samlet og pr. forsikret</i>	side	26
3.3	<i>Anslåtte brutto skadeprosenter</i>	side	31
4.	Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesskadeforsikringer	side	34
5.	Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesulykkeforsikringer	side	48
6.	Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkessykdomforsikringer	side	57
7.	Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	side	67
7.1	<i>Kort om kostnadsundersøkelsene</i>	side	67
7.2	<i>Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader i bransjeregnskapet (1991–2005)</i>	side	69

8.	Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning mv.	side	71
8.1	<i>Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning</i>	side	71
8.2	<i>Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger</i>	side	72
Vedlegg A.	Forsikringstekniske bruttoresultater for regnskapsårene 1991–2005	side	74
Vedlegg B.	Forsikringstekniske bruttoavsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1991–2005	side	81
Vedlegg C.	Grunnlagsdata for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer 1991–2005	side	83
Vedlegg D.	Grunnlagsdata for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer 1991–2005	side	95
Vedlegg E.	Grunnlagsdata for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer 1991–2005	side	101
Vedlegg F.	Inflasjonskorreksjon av opptjente bruttopremier og brutto erstatningskostnader	side	107

0. Innledning

Bransjeregnskapet som presenteres i den foreliggende rapporten er i all hovedsak basert på regnskapsdata og risikostatistikk data fra følgende seks skadeforsikringsselskap:

- Gjensidige Forsikring
- If Skadeforsikring NUF (tidligere Storebrand Skadeforsikring AS)
- Vesta Forsikring AS
- KLP Skadeforsikring AS
- SpareBank1 Skadeforsikring AS
- Sjøtrygdgruppen Gjensidig Skadeforsikringsselskap (porteføljen til det tidligere Fiskernes Gjensidige Trygdslag).

Bransjeregnskapet omfatter i tillegg data fra livsforsikringsselskapet Vital Forsikring ASA for skadeårgangene 2002–2004. Fra og med skadeårgang 2005 er denne porteføljen overdratt til Gjensidige Forsikring.

De seks forsikringsselskapene hadde i 2005 en samlet markedsandel innenfor hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer på 96.2 prosent målt ved disse selskaperes bruttopremier (bestandspremier pr. 30. juni) og 95.4 prosent målt ved antall forsikrede (pr. 30. juni). Disse markedsandelene er basert på premiestatistikken for skadeforsikring utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH) og omfatter FNHs medlemsselskaper. Hvis det derimot tas høyde for bruttopremiene som tegnes av alle forsikringsselskap som er aktive i det norske markedet for yrkesskadeforsikringer, er den samlede markedsandelen til selskapene som omfattes av bransjeregnskapet 82.8 prosent, jf. de premiedata som innrapporteres til Yrkesskadeforsikringsforeningen.

Rapporten er utarbeidet i regi av Kredittilsynet, men Det tekniske beregningsutvalg for avsetningsmetoder mv. i skadeforsikring¹ (Beregningsutvalget) er i denne forbindelse blitt benyttet som en forsikringsteknisk ekspertgruppe. Beregningsutvalget har dessuten hatt et ansvar for den praktiske gjennomføringen av arbeidet med rapporten. De syv forannevnte selskap har alle nedlagt et betydelig arbeid med å fremskaffe og tilrettelegge et omfattende datagrunnlag.

I bransjeregnskapet som presenteres i rapporten, er det innført enkelte forenklende forutsetninger. En viktig forutsetning er at det ses bort fra all yrkesskadeforsikring relatert til skadeårgang 1990 og tidligere skadeårganger. I denne sammenheng skal det påpekes at det er flere grunner til å velge 1991 som basisår for bransjeregnskapet:

- Da lov om yrkesskadeforsikring ble innført i 1990, var det allerede en rekke bedrifter som hadde opprettet yrkesskadeforsikringer for sine ansatte. For de fleste av disse bedriftene ble de gjeldende kontrakter fornyet med premie beregnet etter ny tariff først ved hovedforfall (i 1990). Forsikringsdekningene kunne frem til dette hovedforfallet være spredt på en lang rekke bransjer (ansvarsforsikringer, bedriftsforsikringer, trygg-

¹ Det tekniske beregningsutvalg for avsetningsmetoder mv. i skadeforsikring ble oppnevnt av Kredittilsynet i oktober 1993 og har som mandat bl.a. å utrede ulike spørsmål relatert til regelverket for forsikringstekniske avsetninger.

hetsforsikringer mv.). Det vil derfor i ettertid være vanskelig å skille ut hva som var lovpålagt yrkesskade forut for fornyelsen av forsikringsavtalene (i 1990).

- Standarderstatningene ble først innført i 1991. I 1990 hadde skadelidte krav på den høyeste erstatning av det som fulgte av yrkesskadeforsikringsloven og erstatning beregnet etter vanlige regler for personskadeerstatning.
- Refusjonen til Rikstrygdeverket (RTV) ble først innført i 1991 med de konsekvenser den fikk for premie- og erstatningsnivået.

Videre skal det påpekes at fordelingen av premier, betalte erstatninger, forsikringstekniske avsetninger mv. mellom delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer ikke er ført lenger tilbake enn til regnskapsår/skadeårgang 1994. Bakgrunnen for dette er at den fordelingen av bl.a. premier og erstatningsavsetninger mellom de to delbransjene som nå er gjort i ettertid, uansett ikke vil bli helt eksakt og i enda mindre grad hvis man går lenger tilbake i tid enn 1994.

I den foreliggende rapporten blir det på tilsvarende måte som i rapportene vedrørende bransjeregnskapet pr. 31. desember 2003 og 2004 kun fokusert på det forsikringstekniske bruttoregnskapet, mens det i tidligere rapporter har blitt redegjort for både det forsikringstekniske bruttoregnskapet og det forsikringstekniske egenregningsregnskapet. Bakgrunnen for denne nedprioriteringen av det forsikringstekniske egenregningsregnskapet er bl.a. at det over tid har vist seg vanskelig å holde fast ved at det ikke skal foretas endringer i de forsikringstekniske egenregningsregnskaper for tidligere regnskapsår. Dette skyldes bl.a. at det i enkelte selskaper har blitt tegnet retrospektive reassuranseavtaler eller på annen måte blitt foretatt endringer som innebærer at de forsikringstekniske egenregningsregnskaper som er presentert i tidligere rapporter ikke lenger er helt dekkende.

I kapittel 1 presenteres først hovedstørrelser fra bransjeregnskapet for 2005. Denne presentasjonen omfatter det forsikringstekniske bruttoresultatet og brutto avviklingsresultater i 2005 samt en oversikt over utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2005. Oversikten over de forsikringstekniske bruttoavsetninger omfatter imidlertid bare brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Deretter blir det i kapittel 2 gitt en mer summarisk oversikt over disse forsikringstekniske bruttostørrelsene for regnskapsårene 1991–2005 vurdert samlet. Denne oversikten omfatter også oversikter over bl.a. de påløpne brutto skadeprosenter for regnskapsårene 1991–2005.

Kapitlene 3–8 inneholder mer detaljert informasjon om enkelte sentrale utviklingstrekk i perioden 1991–2005. I kapittel 3 gis oversikter over utviklingen av opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader (både samlet og pr. forsikret) samt oversikter over utviklingen av anslåtte brutto skadeprosenter. I kapitlene 4–6 går det i mer detalj inn på utviklingstrekk hva angår anslåtte brutto erstatningskostnader for hhv. hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer. Til slutt blir det i kapitlene 7 og 8 redegjort for fordelingen av hhv. forsikringsrelaterte brutto driftskostnader og beregningsteknisk brutto investeringsavkastning på de to delbransjene, samt de prinsipper og metoder som er anvendt ved fastsettelsen av disse størrelser.

Vedleggene A–F inneholder tilleggsinformasjon til enkelte av kapitlene samt oversikter over grunnlagsdataene for bransjeregnskapet (både regnskapsdata og risikostatistikk).

Av den foreliggende rapporten fremgår det at det i 2005 fortsatt er betydelig avviklingstap for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett, selv om avviklingstapet er vesentlig redusert i forhold til tapene i de to foregående år. Videre er avviklingstapet i 2005 først og fremst knyttet til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer, idet drøyt 375 mill. kr av det samlede tapet på drøyt 425 mill. kr gjelder denne delbransjen.

På den annen side viser rapporten ”En vurdering av erstatningsutviklingen innen yrkesskade 1991–2005” (Aktuarrapport nr. 1/2006) utarbeidet i regi av FNH en nedjustering av anslagene på brutto erstatningskostnader for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Det er følgelig bedre samsvar mellom denne rapporten og rapporten om bransjeregnskapet enn det man har kunnet registrere i de foregående år.

1. Bransjeregnskapet pr. 31. desember 2005

1.1 Bruttoregnskapet pr. 31. desember 2005

I tabell 1.1 gis en oversikt over det forsikringstekniske bruttoresultatet for regnskapsåret 2005 for de seks skadeforsikringsselskapene sett under ett.

Tabell 1.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2005. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	2 189.4	1 640.7	548.7
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning ¹⁾	320.0	222.7	97.3
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	10.5	8.3	2.1
Påløpne bruttoerstatninger	– 2 466.1	– 1 867.4	– 598.7
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 2 039.0	– 1 490.8	– 548.2
– Brutto avviklingsresultat	– 427.1	– 376.6	– 50.5
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 223.2	– 168.0	– 55.1
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 169.4	– 163.7	– 5.7

1) Dette er en beregningsteknisk størrelse, noe som er nærmere forklart på side 5.

Tabellen viser at det forsikringstekniske bruttoresultatet for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer i 2005 igjen er sterkt negativt (– 169.4 mill. kr), men dette underskuddet er likevel vesentlig mindre enn underskuddet for både regnskapsår 2003 (– 568.1 mill. kr) og regnskapsår 2004 (– 358.3 mill. kr). I delbransjen Yrkesulykkedeforsikringer er det forsikringstekniske underskuddet på bruttobasis 163.7 mill. kr, noe som utgjør 10 prosent av delbransjens opptjente bruttopremie. Det forsikringstekniske bruttoresultatet i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer viser et underskudd på 5.7 mill. kr, dvs. kun 1 prosent av delbransjens opptjente bruttopremie.

Både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og delbransjen Yrkesulykkedeforsikringer kan de negative forsikringstekniske bruttoresultatene i 2005 føres tilbake på store avviklingstap. For hovedbransjen sett under ett er avviklingstapet 427 mill. kr. Avviklingstapene i 2003 og 2004 var imidlertid vesentlig høyere – hhv. 797 mill. kr og 569 mill. kr. Nærmere 90 prosent av avviklingstapet i 2005 gjelder delbransjen Yrkesulykkedeforsikringer, der avviklingstapet utgjør 23 prosent av den opptjente bruttopremien. Avviklingstapet i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer (51 mill. kr) utgjør 9 ¼ prosent av delbransjens opptjente bruttopremie.

For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer har opptjent bruttopremie økt med 138 mill. kr eller 6.7 prosent fra 2004 til 2005, mens økningen i de anslåtte brutto erstatningskostnader har vært 102 mill. kr eller 5.3 prosent. I de to delbransjene Yrkesulykkedeforsikringer og

Yrkessykdomsforsikringer er økningen i de anslåtte brutto erstatningskostnader fra 2004 til 2005 hhv. 6.9 prosent og 1.0 prosent.

Av de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader på 223.2 mill. kr er 75 $\frac{1}{4}$ prosent allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, mens de resterende 24 $\frac{3}{4}$ prosent er allokert til delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. De samlede brutto driftskostnader utgjør 10.2 prosent av de samlede bruttopremier. Hvis kostnadsprosenten alternativt beregnes i prosent av opptjente bruttopremier eksklusive det a priori forventede RTV-bidraget (dvs. i prosent av 10/22-deler av de opptjente bruttopremier angitt i tabell 1.1), blir kostnadsprosenten 22.4 for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett.

Siden de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader er fordelt mellom delbransjene i samme forhold som de opptjente bruttopremier, vil de forannevnte kostnadsprosenten nødvendigvis bli de samme for de to delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.²

Ved vurderingen av størrelsen på de brutto kostnadsprosenten som kan beregnes på grunnlag av det forsikringstekniske bruttoregnskapet, er det i tidligere rapporter vist til at det bør tas høyde for at selskapenes bruttopremier ikke har vært tilstrekkelige til å dekke de anslåtte brutto erstatningskostnader. Med dette som utgangspunkt har det blitt presentert alternative beregninger der brutto driftskostnader har blitt målt mot de anslåtte brutto erstatningskostnader. Av tabell 1.1 fremgår det at dette ikke er en relevant problemstilling i forbindelse med det forsikringstekniske bruttoregnskapet for 2005 (og var det heller ikke i forbindelse med det forsikringstekniske bruttoregnskapene for årene 2002–2004). Det vises for øvrig til redegjørelsen for beregningen av de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader i kapittel 7.

Ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning (årgjennomsnitt) benyttet som beregningsgrunnlag. Den forsikringstekniske rente som er anvendt på dette beregningsgrunnlaget, er den samme som den rente som benyttes ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. oversikten i kapittel 8. Av den samlede beregningstekniske brutto investeringsavkastning på 320.0 mill. kr er 69.6 prosent allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, mens de resterende 30.4 prosent er tilordnet delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

I denne sammenheng skal det påpekes at størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning strengt tatt bare har mening i de tilfeller der skadeforsikringsselskapene ikke avgir noe av den tegnede bruttoforretning til sine reassurandører. I de tilfeller der selskapene avgir deler av den tegnede forretning, noe som er tilfelle for de aktuelle selskap, vil ikke selskapene forvalte reassurandørenes andeler av hhv. brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Størrelsen beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er imidlertid innarbeidet i det forsikringstekniske bruttoregnskapet slik at malen for dette regnskapet så langt det er mulig skal falle sammen med malen for det tekniske regnskapet for skadeforsikringsselskaper, jf. § 4-6 i forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper.

Ifølge gjeldende praksis skal skadeforsikringsselskapene overføre den andelen som RTV-refusjonen utgjør av betalte bruttoerstatninger i løpet av et regnskapsår, til Rikstrygdeverket innen 1. mars i det etterfølgende regnskapsår. Siden det må betales renter på dette beløpet for perioden 1. januar – 1. mars (i det etterfølgende regnskapsår), vil selskapene i gjennomsnitt

² Det kan likevel bli noen mindre forskjeller, noe som skyldes metoden som er benyttet for beregning av brutto driftskostnader. Den anvendte metoden innebærer at man først beregner brutto driftskostnader pr. forsikret (i hele kroner) – for både hovedbransjen og de to delbransjene – og deretter multipliserer med antall forsikrede.

ha renteinntekter av den forvaltede RTV-refusjonen i et halvt år, noe det er tatt høyde for i bransjeregnskapet. Også i dette tilfellet benyttes den samme forsikringstekniske rente som ved beregningen av allokert investeringsavkastning, jf. kommentarene i kapittel 8. Av tabell 1.1 fremgår det at renteinntektene på RTV-andelen av de betalte bruttoerstatninger utgjør 10.5 mill. kr for regnskapsår 2005. Av dette beløpet er 8.3 mill. kr relatert til betalte bruttoerstatninger for yrkesulykker, mens 2.1 mill. kr gjelder betalte bruttoerstatninger for yrkessykdommer.

De anslåtte brutto erstatningskostnader for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er som i 2004 lavere enn de opptjente bruttopremier. Tilsvarende gjelder for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer, mens størrelsen på de anslåtte brutto erstatningskostnader for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er så og si identisk med delbransjens opptjente bruttopremie. For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett er anslått brutto skadeprosent (dvs. de anslåtte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjente bruttopremier) 93.1 for regnskapsåret 2005. På grunn av det store avviklingstapet på bruttobasis er den påløpne brutto skadeprosenten hele 19.5 prosentpoeng høyere enn dette. Videre er anslått brutto skadeprosent vesentlig høyere (9.0 prosentpoeng) i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer enn i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. På grunn av betydelig avviklingstap i begge delbransjer i 2005 er påløpt brutto skadeprosent vesentlig høyere enn anslått brutto skadeprosent for både Yrkesulykkeforsikringer (22.9 prosentpoeng høyere) og Yrkessykdomsforsikringer (9.2 prosentpoeng høyere), jf. oversikten i tabell 1.2.

Tabell 1.2. Brutto skadeprosent for regnskapsår 2005. Prosent.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Anslått brutto skadeprosent	93.1	90.9	99.9
Påløpt brutto skadeprosent	112.6	113.8	109.1

1.2 Brutto avviklingsresultat i 2005

Av tabell 1.1 fremgår det at det samlede avviklingstapet på bruttobasis for regnskapsår 2005 er 427 mill. kr for skadeårgangene 1991–2004 sett under ett. I tabell 1.3 nedenfor er det vist hvorledes avviklingstapet er fordelt på disse skadeårgangene – både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett og de to delbransjene:

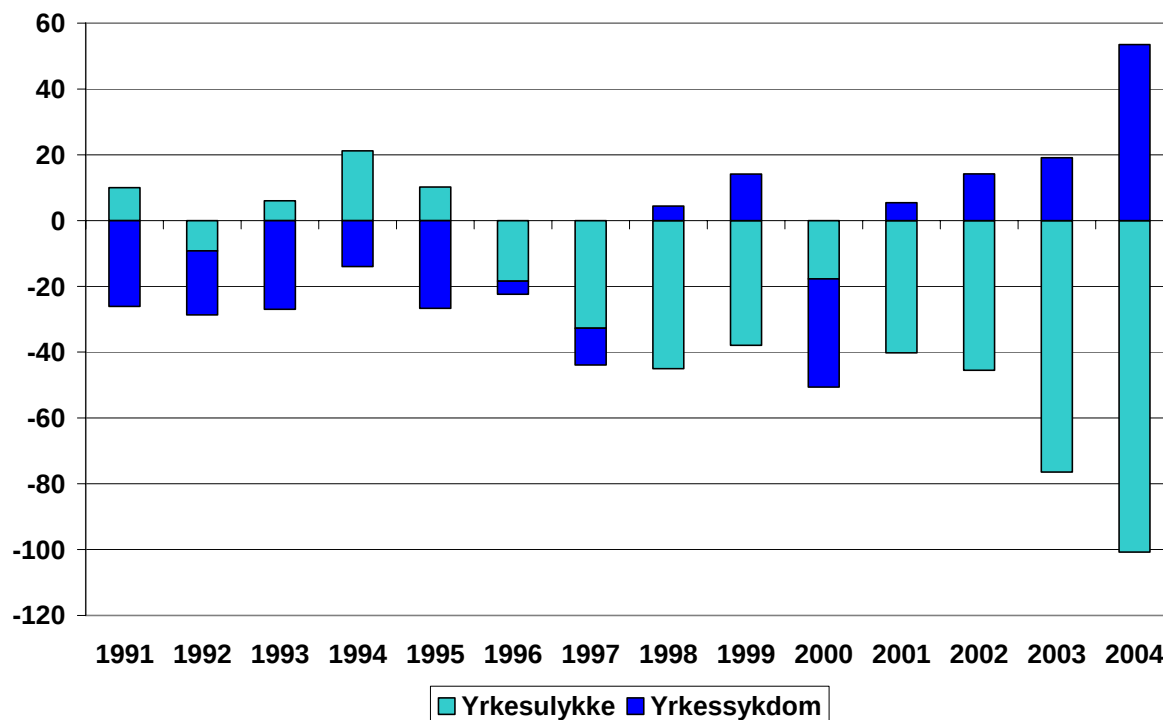
- For hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er det registrert avviklingstap for alle skadeårganger med unntak av 1994, og avviklingstapet er gjennomgående betydelig for alle disse skadeårgangene.
- For delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er det registrert avviklingstap for alle skadeårganger med unntak av 1991 og 1993–1995. Avviklingstapet er spesielt stort for de to siste skadeårgangene (2003 og 2004).
- For delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har selskapene erfart avviklingsgevinster for de fleste av de yngste skadeårgangene – nemlig 1998 og 1999 samt 2001–2004. For de øvrige skadeårgangene er det registrert til dels betydelige avviklingstap.

Avviklingsresultatet for regnskapsår 2005 er også illustrert i figur 1.1.

Tabell 1.3. *Brutto avviklingsresultat i 2005 fordelt på skadeårgangene 1991–2004. Mill. kr.*

Skadeårgang	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	– 16.1	10.0	– 26.1
1992	– 28.7	– 9.2	– 19.6
1993	– 21.0	6.0	– 27.0
1994	7.2	21.2	– 14.0
1995	– 16.5	10.2	– 26.6
1996	– 22.4	– 18.4	– 4.0
1997	– 43.9	– 32.7	– 11.1
1998	– 40.6	– 45.0	4.4
1999	– 23.8	– 37.9	14.1
2000	– 50.6	– 17.7	– 32.9
2001	– 34.8	– 40.2	5.4
2002	– 31.3	– 45.5	14.2
2003	– 57.3	– 76.4	19.1
2004	– 47.3	– 100.8	53.5
I alt	– 427.1	– 376.6	– 50.5

Figur 1.1. *Brutto avviklingsresultat i 2005 fordelt på delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Skadeårgangene 1991–2004. Mill. kr.*

Boks 1. Definisjoner mv. av størrelsene anslåtte og påløpne brutto erstatningskostnader.

Anslåtte brutto erstatningskostnader og påløpne brutto erstatningskostnader

Begrepene anslåtte brutto erstatningskostnader (anslått brutto skadeprosent) og påløpne brutto erstatningskostnader (påløpt brutto skadeprosent) anvendes gjentatte ganger i den foreliggende rapporten om bransjeregnskapet for Yrkesskadeforsikringer. Nedenfor blir det gitt noen definisjoner av og kommentarer til disse begrepene.

Anslåtte brutto erstatningskostnader

Med anslåtte brutto erstatningskostnader for et gitt skadeår (og på et gitt betraktningstidspunkt) menes summen av betalte bruttoerstatninger for skader inntruffet i løpet av skadeåret og de brutto erstatningsavsetninger som er foretatt for å dekke skader som er inntruffet i løpet av skadeåret men som på betraktningstidspunktet ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet. De sistnevnte skader inndeles vanligvis i to grupper:

- skader som er meldt til forsikringsselskapet, men der behandlingen av skadesaken ennå ikke er avsluttet i forsikringsselskapet (de såkalte RBNS-skader),
- skader som er inntruffet men ennå ikke meldt til forsikringsselskapet (de såkalte IBNR-skader).

Anslaget på brutto erstatningskostnader for et gitt skadeår blir oppdatert etterhvert som forsikringsselskapet får mer informasjon om den aktuelle skadeårgangen. Ved utarbeidningen av slike anslag benytter selskapet som regel informasjon fra flere kilder, herunder bl.a. erfaringene fra tidligere skadeårganger, kunnskap om forhold som vil påvirke utviklingen av gjennomsnittlig (brutto) erstatningsbeløp eller erstatningsbeløpene relatert til spesielle typer av skader som faller inn under den aktuelle skadeforsikringsbransje mv.

Med anslått brutto skadeprosent for et gitt skadeår (og på et gitt betraktningstidspunkt) menes skadeårets anslåtte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjent bruttopremie for den samme årgangen. Anslått brutto skadeprosent vil nødvendigvis bli oppdatert i takt med oppdateringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader.

Påløpne brutto erstatningskostnader

Med påløpne brutto erstatningskostnader for et gitt regnskapsår menes summen av følgende størrelser:

- de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret uavhengig av hvilket skadeår disse bruttoerstatningene er relatert til,
- brutto erstatningsavsetningene for alle skader som er inntruffet innen utløpet av regnskapsåret (uavhengig av i hvilket skadeår skaden har inntruffet) men som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet, fratrukket brutto erstatningsavsetningene for alle skader som var inntruffet ved utløpet av foregående regnskapsår (uavhengig av i hvilket skadeår skaden hadde inntruffet) men som på det tidspunktet ikke var oppgjort av forsikringsselskapet.

Boks 1 (forts.).

De påløpne brutto erstatningskostnader for et gitt regnskapsår vil bli fastsatt en gang for alle og vil – i motsetning til de anslåtte brutto erstatningskostnader – ikke være gjenstand for (årlige) oppdateringer.

Med påløpt brutto skadeprosent for et gitt regnskapsår menes regnskapsårets påløpte brutto erstatningskostnader regnet i prosent av opptjent bruttopremie for regnskapsåret. Også den påløpte brutto skadeprosent (for gitt regnskapsår) vil være fastsatt en gang for alle.

Sammenhengen mellom anslåtte og påløpne brutto erstatningskostnader

En finere inndeling av de komponenter som til sammen utgjør de påløpne bruttoerstatninger er følgende:

- (1) de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret,
- (2) de bruttoerstatninger som er betalt i løpet av regnskapsåret for skader inntruffet før det aktuelle regnskapsåret,
- (3) brutto erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet i løpet av regnskapsåret og som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet,
- (4) brutto erstatningsavsetninger for skader som er inntruffet før det aktuelle regnskapsåret og som ved utløpet av regnskapsåret ennå ikke er oppgjort av forsikringsselskapet,
- (5) brutto erstatningsavsetninger for alle skader som var inntruffet ved utløpet av foregående regnskapsår (uavhengig av i hvilket skadeår skaden hadde inntruffet) men som på det tidspunktet ikke var oppgjort av forsikringsselskapet.

Av dette følger:

- De påløpne brutto erstatningskostnader for det aktuelle regnskapsår er lik summen av postene (1)–(4) fratrasket post (5).
- De anslåtte brutto erstatningskostnader slik dette anslaget utarbeides ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret er lik summen av postene (1) og (3).
- Brutto avviklingsresultat for det aktuelle regnskapsår defineres som post (5) fratrasket summen av postene (2) og (4).

For det aktuelle regnskapsår gir dette videre følgende definisjonssammenheng:

$$\text{Påløpne bruttoerstatninger} = \text{Anslåtte bruttoerstatninger} - \text{Brutto avviklingsresultat}$$

Hvis avviklingsresultatet er positivt, vil de påløpne bruttoerstatninger være mindre enn de anslåtte bruttoerstatninger (slik dette anslaget fremkommer ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret).

Hvis avviklingsresultatet er negativt, vil de påløpne bruttoerstatninger være større enn de anslåtte bruttoerstatninger (slik dette anslaget fremkommer ved utløpet av det aktuelle regnskapsåret).

1.3 Utviklingen av de forsikringstekniske bruttoavsetninger i løpet av 2005

Utviklingen i de forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer fra utløpet av 2004 til utløpet av 2005 er vist i tabell 1.4.A.

*Tabell 1.4.A. Forsikringstekniske bruttoavsetninger pr. 31. desember i 2004 og 2005.
Hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2004	Pr. 31.12.2005
Brutto premieavsetning	497.6	558.1
Brutto erstatningsavsetning	10 015.3	11 150.9
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	10 512.9	11 709.0

Av tabell 1.4.A fremgår det bl.a. at de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger økte med 1 196.1 mill. kr (dvs. 11.4 prosent) fra utløpet av 2004 til utløpet av 2005. Videre fremgår det at selskapenes samlede brutto erstatningsavsetninger i løpet av 2005 økte med 1 135.6 mill. kr (11.3 prosent).

Tilsvarende oversikter over utviklingen av de forsikringstekniske avsetninger i løpet av 2005 for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er gitt ved tabellene 1.4.B og 1.4.C:

- De samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til delbransjen Yrkesulykke-forsikringer økte med 843.0 mill. kr (11.5 prosent) i løpet av 2005. I samme periode var økningen i brutto erstatningsavsetning 806.2 mill. kr (11.6 prosent) i denne delbransjen.
- I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer økte de samlede forsikringstekniske bruttoavsetninger med 353.3 mill. kr (11.0 prosent) i løpet av 2005. Av dette utgjorde økningen i brutto erstatningsavsetning 329.4 mill. kr (10.7 prosent).

*Tabell 1.4.B. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2004 og 2005.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2004	Pr. 31.12.2005
Brutto premieavsetning	375.4	412.2
Brutto erstatningsavsetning	6 935.5	7 741.7
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	7 310.9	8 153.9

*Tabell 1.4.C. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i 2004 og 2005.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Pr. 31.12.2004	Pr. 31.12.2005
Brutto premieavsetning	122.1	145.9
Brutto erstatningsavsetning	3 079.8	3 409.2
Forsikringstekniske bruttoavsetninger	3 201.8	3 555.1

En samlet oversikt over de forsikringstekniske bruttoresultater for regnskapsårene 1991–2005 er gitt i vedlegg A.

Utfyllende oversikter over utviklingen gjennom perioden 1991–2005 i de forsikringstekniske bruttoavsetninger relatert til hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer med tilhørende delbransjer er gitt i vedlegg B.

2. Forsikringstekniske bruttoresultater og brutto avviklingsresultater mv. for regnskapsårene 1991–2005

2.1 Forsikringstekniske bruttoresultater

I tabell 1.1 foran er det vist at de seks forsikringsselskapene i regnskapsåret 2005 har et negativt forsikringsteknisk bruttoresultat på til sammen 169 mill. kr. Det forsikringstekniske bruttoresultatet er imidlertid forbedret i forhold til de foregående regnskapsår. I 2003 og 2004 var selskapenes forsikringstekniske underskudd på bruttobasis hhv. 568 og 358 mill. kr.

For regnskapsårene 1991–2005 sett under ett har selskapene erfart et samlet negativt bruttoresultat på 3 037 mill. kr. Det er de dårlige resultatene for regnskapsårene 1997–2000 samt årene 2003–2005 som er hovedårsak til det negative resultatet for hele perioden sett under ett, jf. tabell 2.1.

Tabell 2.1 viser også hvorledes det forsikringstekniske bruttoresultatet for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer er fordelt på de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer. Denne fordelingen omfatter imidlertid ikke regnskapsårene 1991–1993. Av tabellen fremgår det at samlet negativt bruttoresultat for regnskapsårene 1994–2005 beløper seg til 3 039 mill. kr. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har i denne perioden et samlet negativt bruttoresultat på 2 580 mill. kr – i hovedsak som følge av store negative bruttoresultater i hvert av regnskapsårene 1996–2000 samt 2004 og 2005. I delbransjen Yrkessykdomforsikringer har også det samlede bruttoresultatet for regnskapsårene 1994–2005 sett under ett blitt negativt med 460 mill. kr som følge av store forsikringstekniske underskudd på bruttobasis i årene 2002–2004.

Tabell 2.1. Forsikringsteknisk bruttoresultat 1991–2005. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	– 43.8	–	–
1992	– 5.5	–	–
1993	51.7	–	–
1994	222.2	85.3	137.0
1995	326.2	138.2	188.0
1996	160.9	– 125.2	286.2
1997	– 430.6	– 434.5	4.0
1998	– 924.8	– 791.6	– 133.2
1999	– 1 021.5	– 921.6	– 99.9
2000	– 294.3	– 295.6	1.2
2001	– 18.1	– 19.0	0.9
2002	36.4	190.8	– 154.4
2003	– 568.1	– 73.9	– 494.3
2004	– 358.3	– 168.8	– 189.5
2005	– 169.4	– 163.7	– 5.7
Sum 1994–2005	– 3 039.4	– 2 579.6	– 459.7
Sum 1991–2005	– 3 037.0	–	–

Hovedårsaken til de negative tekniske bruttoresultatene er å finne i det forhold at de opptjente bruttopremiene ikke har vært tilstrekkelige til å dekke de påløpne brutto erstatningskostnader. Dette gjelder spesielt for regnskapsårene 1997–2000 og 2003–2005, der kombinasjonen av følgende to forhold har bidratt til at de negative utslagene har blitt særlig store:

- Et markert fall i brutto premieinntekter sammenliknet med nivået i regnskapsårene 1994 og 1995. (Dette forholdet er ikke relevant for regnskapsårene 2003–2005.)
- En sterk økning i de påløpne brutto erstatningskostnader bl.a. som følge av store negative avviklingsresultater.³

Som en konsekvens av de ovennevnte forhold økte påløpt brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer fra et nivå på ca. 75–100 for regnskapsårene 1991–1996 via ca. 160 i regnskapsår 1997 til rundt 230 for regnskapsårene 1998 og 1999, jf. tabell 2.2.A.

Fra 1999 til 2002 falt imidlertid påløpt brutto skadeprosent fra ca. 230 til i underkant av 115. Dette skyldes for det første en markert økning i de opptjente bruttopremier i løpet av de tre årene og for det andre betydelig lavere avviklingstap i regnskapsårene 2000 og 2001 (og i noe mindre grad i 2002) enn i regnskapsårene 1998 og 1999. I regnskapsårene 2003 og 2004 var imidlertid anslått brutto skadeprosent høyere enn i 2002 – i hovedsak som følge av de store avviklingstapene i disse to årene, mens anslått brutto skadeprosent i 2005 ligger på omtrent samme nivå som i 2002.

*Tabell 2.2.A. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosent. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosent
1991	836.3	795.1	95.1 pst
1992	1 020.4	1 039.6	101.9 pst
1993	1 075.0	1 043.0	97.0 pst
1994	1 058.2	897.3	84.8 pst
1995	1 016.0	774.0	76.2 pst
1996	896.3	800.3	89.3 pst
1997	802.9	1 278.1	159.2 pst
1998	820.3	1 854.5	226.1 pst
1999	904.3	2 083.8	230.4 pst
2000	1 110.2	1 678.5	151.2 pst
2001	1 364.5	1 663.3	121.9 pst
2002	1 716.0	1 967.4	114.7 pst
2003	1 951.0	2 673.5	137.0 pst
2004	2 051.3	2 505.3	122.1 pst
2005	2 189.4	2 466.1	112.6 pst
Sum 1991–2005	18 812.1	23 519.8	125.0 pst

³ Mer detaljerte opplysninger om oppjusteringen av brutto erstatningsavsetninger og brutto erstatningskostnader relatert til de tidligere skadeårganger gis i forbindelse med drøftingen i kapitlene 4–6.

I tabellene 2.2.B og 2.2.C gis tilsvarende sammenlikninger av opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Disse oversiktene omfatter imidlertid ikke regnskapsårene 1991–1994.

*Tabell 2.2.B. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosenter. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosenter
1994	704.4	669.1	95.0 pst
1995	718.2	640.8	89.2 pst
1996	639.4	816.6	127.7 pst
1997	571.9	1 047.0	183.1 pst
1998	623.3	1 497.9	240.3 pst
1999	688.8	1 732.4	251.5 pst
2000	849.3	1 356.9	159.8 pst
2001	1 041.5	1 276.4	122.6 pst
2002	1 319.0	1 339.9	101.6 pst
2003	1 498.0	1 671.1	111.6 pst
2004	1 550.5	1 774.7	114.5 pst
2005	1 640.7	1 867.4	113.8 pst
Sum 1994–2005	11 845.0	15 690.2	132.5 pst

*Tabell 2.2.C. Opptjente bruttopremier og påløpne brutto erstatningskostnader. Mill. kr.
Påløpne brutto skadeprosenter. Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

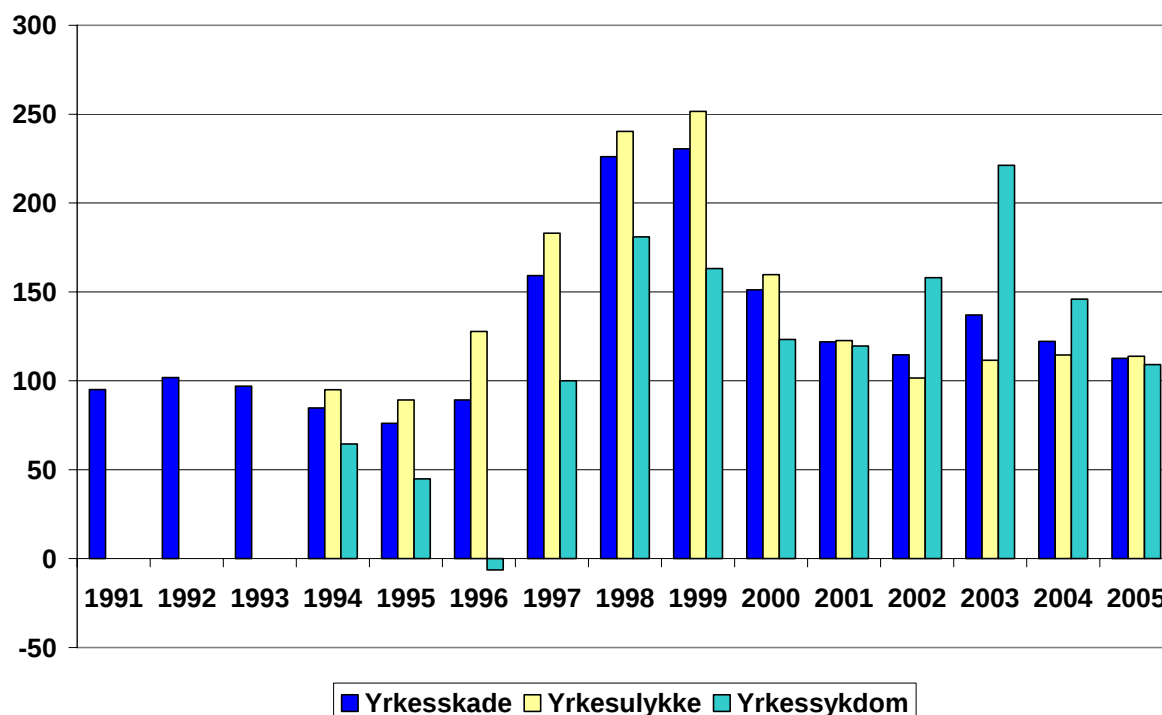
Regnskapsår	Opptjente bruttopremier	Påløpne brutto erstatningskostnader	Påløpne brutto skadeprosenter
1994	353.8	228.1	64.5 pst
1995	297.7	133.3	44.8 pst
1996	256.9	– 16.3	– 6.3 pst
1997	231.0	231.1	100.0 pst
1998	197.1	356.7	181.0 pst
1999	215.5	351.4	163.1 pst
2000	260.9	321.5	123.2 pst
2001	323.0	386.3	119.6 pst
2002	397.0	627.5	158.1 pst
2003	453.0	1 002.3	221.3 pst
2004	500.8	730.6	145.9 pst
2005	548.7	598.7	109.1 pst
Sum 1994–2005	4 035.4	4 951.2	122.7 pst

Utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har klare likhetstrekk med utviklingen som selskapene har erfart hva angår hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer. Imidlertid startet den negative utviklingen tidligere i denne delbransjen. I regnskapsårene 1994 og 1995 lå påløpt brutto skadeprosent for Yrkesulykkeforsikringer på rundt 90–95, for deretter å øke kraftig til 240–250 i regnskapsårene 1998 og 1999. Fra 1999 til 2001 ble påløpt skadeprosent kraftig redusert fra ca. 250 til 101 ½ for igjen å øke med 12–13 prosentpoeng fra 2002 til 2004/2005.

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har påløpt brutto skadeprosent hatt en ganske annerledes utvikling. Bl.a. som følge av store positive avviklingsresultater for denne delbransjen i regnskapsårene 1995 og 1996 var påløpt brutto skadeprosent særlig lav i disse to regnskapsårene. For regnskapsåret 1996 var det positive avviklingsresultatet faktisk større enn anslått brutto erstatningskostnad, slik at påløpt brutto skadeprosent ble negativ. I løpet av 1997 og 1998 økte imidlertid påløpt brutto skadeprosent kraftig til hhv. 100 og drøyt 180, for deretter å falle markert i løpet av de tre neste regnskapsårene til 119 ½ i 2001. Fra 2001 til 2003 økte imidlertid påløpt brutto skadeprosent igjen kraftig til over 220 som følge av de meget store avviklingstapene i denne delbransjen. Siden avviklingsresultatene i 2004 og særlig i 2005 har vært vesentlig lavere enn i 2003, har påløpt skadeprosent igjen falt til i underkant av 110.

I figur 2.1 nedenfor illustreres forskjellene mellom Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer hva angår utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i perioden 1994–2005. Videre vises utviklingen av påløpt brutto skadeprosent i hele perioden 1991–2005 for hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer sett under ett.

Figur 2.1. Påløpne brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer og delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer.

2.2 Brutto avviklingsresultater

I tabell 2.3.A illustreres den negative utviklingen i hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer hva angår brutto avviklingsresultat for de siste regnskapsår. I tabellen er det for hvert av regnskapsårene 1991–2005 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

Tabell 2.3.A. *Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1991–2005.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatningskostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatningskostnader	Brutto avviklingsresultat	Akk. brutto avviklingsresultat
1991	795.1	795.1	0.0	0.0
1992	968.8	1 039.6	– 70.8	– 70.8
1993	1 055.2	1 043.0	12.2	– 58.6
1994	1 034.6	897.3	137.3	78.7
1995	952.7	774.0	178.7	257.4
1996	892.2	800.3	91.9	349.3
1997	1 069.2	1 278.1	– 208.9	140.4
1998	1 346.4	1 854.5	– 508.1	– 367.7
1999	1 499.5	2 083.8	– 584.3	– 952.0
2000	1 511.0	1 678.5	– 167.5	– 1 119.5
2001	1 517.4	1 663.3	– 145.9	– 1 265.4
2002	1 662.2	1 967.4	– 305.2	– 1 570.6
2003	1 876.4	2 673.5	– 797.1	– 2 367.7
2004	1 936.7	2 505.3	– 568.5	– 2 936.2
2005	2 039.0	2 466.1	– 427.1	– 3 363.3

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

Av tabellen fremgår det bl.a. at forsikringsselskapene hadde store positive brutto avviklingsresultater i regnskapsårene 1994–1996 på til sammen nesten 410 mill. kr etter et samlet avviklingstap i 1992 og 1993 på snaut 60 mill. kr. Etter 1996 snudde imidlertid denne trenden, og i løpet av regnskapsårene 1997–1999 ble brutto avviklingsresultat stadig mer negativt. I de to regnskapsårene 2000 og 2001 var imidlertid avviklingstapene vesentlig lavere enn i årene 1998 og 1999, men deretter har trenden igjen snudd. Etter at selskapene har måttet tåle betydelige avviklingstap ni år på rad, beløper det samlede avviklingstapet seg til nesten 3.4 mrd. kr for alle regnskapsårene 1991–2005 sett under ett.

En mer detaljert oversikt over brutto avviklingsresultat for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer (dvs. er fordelt på de enkelte skadeårganger), er gitt i vedlegg C.

I tabellene 2.3.B og 2.3.C illustreres på tilsvarende måte den negative utviklingen hva angår brutto avviklingsresultat for hhv. delbransjen Yrkesulykkeforsikringer og delbransjen Yrkes-

sykdomsforsikringer. I begge tabeller er det for hvert av regnskapsårene 1994–2005 foretatt en sammenlikning av de anslåtte brutto erstatningskostnader for skader inntruffet i løpet av regnskapsåret – slik disse kostnader opprinnelig ble fastsatt ved utløpet av de respektive regnskapsår – og regnskapsårets påløpne brutto erstatningskostnader.

*Tabell 2.3.B. Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1994–2005.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatningskostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatningskostnader	Brutto avviklingsresultat	Akk. brutto avviklingsresultat
1994	726.4	669.1	57.3	57.3
1995	695.2	640.8	54.4	111.7
1996	689.0	816.6	– 127.6	– 15.9
1997	790.5	1 047.0	– 256.5	– 272.4
1998	1 023.7	1 497.9	– 474.2	– 746.6
1999	1 169.7	1 732.4	– 562.7	– 1 309.3
2000	1 182.5	1 356.9	– 174.4	– 1 483.7
2001	1 201.3	1 276.4	– 75.1	– 1 558.8
2002	1 305.2	1 339.9	– 34.7	– 1 593.5
2003	1 387.3	1 671.1	– 283.8	– 1 877.3
2004	1 394.2	1 774.7	– 380.5	– 2 257.8
2005	1 490.8	1 867.4	– 376.6	– 2 634.4

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

*Tabell 2.3.C. Brutto avviklingsresultat for regnskapsårene 1994–2005.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Regnskapsår	Anslåtte brutto erstatningskostnader ¹⁾	Påløpne brutto erstatningskostnader	Brutto avviklingsresultat	Akk. brutto avviklingsresultat
1994	308.2	228.1	80.1	80.1
1995	257.6	133.3	124.3	204.4
1996	203.2	– 16.3	219.5	423.9
1997	278.6	231.1	47.5	471.4
1998	322.6	356.6	– 34.0	437.4
1999	329.7	351.4	– 21.7	415.7
2000	328.5	321.5	7.0	422.7
2001	316.1	386.9	– 70.8	351.9
2002	357.0	627.5	– 270.5	81.4
2003	489.1	1 002.3	– 513.2	– 431.8
2004	542.6	730.6	– 188.0	– 619.8
2005	548.2	598.7	– 50.5	– 670.3

1) Ved utløpet av de respektive regnskapsår.

Av tabell 2.3.B fremgår det bl.a. at forsikringsselskapene i regnskapsårene 1994 og 1995 hadde positive brutto avviklingsresultater i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer på til sammen drøyt 110 mill. kr. Etter 1995 snudde denne trenden, og i løpet av regnskapsårene 1996–1999 ble brutto avviklingsresultat stadig mer negativt. I 2000 var imidlertid avviklingstapet vesentlig lavere enn i 1999 og 1998 og også lavere enn i 1997. En ytterligere reduksjon av avviklingstapene fant sted i 2001 og 2002 (i regnskapsåret 2002 var tapet redusert til 35 mill. kr), men i 2003 og 2004 økte avviklingstapene markert til hhv. 285 og 380 mill. kr. Avviklingstapet i 2005 er av samme størrelsesorden som i 2004. Det akkumulerte avviklingstapet for regnskapsårene 1994–2005 sett under ett utgjør drøyt 2.6 mrd. kr.

Det fremgår av tabell 2.3.C at selskapene i delbransjen Yrkessykdomsforsikringer hadde avviklingsgevinster på til sammen over 470 mill. kr for regnskapsårene 1994–1997 sett under ett. (Disse avviklingsgevinstene gjelder først og fremst regnskapsårene 1995 og 1996.) I perioden 1998–2005 har selskapene hatt avviklingstap hvert år – dog med unntak av regnskapsår 2000. I løpet av regnskapsårene 2001–2003 økte det årlige avviklingstapet kraftig, for deretter å bli like kraftig redusert fra 2003 til 2005. For perioden 1994–2005 sett under ett har selskapene erfart et samlet avviklingstap på 670 mill. kr i denne delbransjen.

Mer detaljerte oversikter over brutto avviklingsresultat for de enkelte regnskapsår, herunder hvordan dette fremkommer, er gitt i vedleggene D (delbransjen Yrkesulykkeforsikringer) og E (delbransjen Yrkessykdomsforsikringer).

2.3 Brutto erstatningsavsetning

Utviklingen av brutto erstatningsavsetning for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer fra utløpet av regnskapsår 1991 til utløpet av regnskapsår 2005 er illustrert i tabell 2.4. Av tabellen fremgår det at bruttoavsetningen har økt fra drøyt 760 mill. kr til mellom 11.1 og 11.2 mrd. kr i løpet av denne perioden. Tabellen viser også utviklingen av brutto erstatningsavsetning for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer i løpet av perioden 1994–2005.

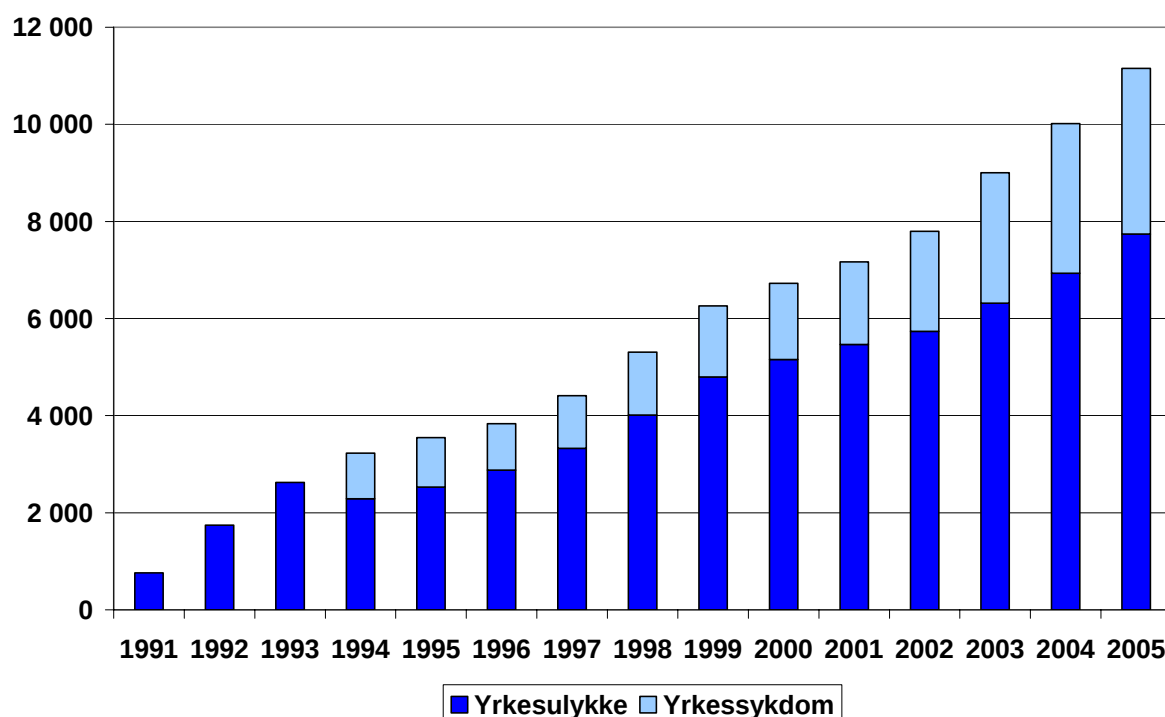
I forbindelse med tabell 2.4 er det for øvrig verdt å merke seg at andelen av samlet brutto erstatningsavsetning som er allokert til delbransjen Yrkessykdomsforsikringer faller fra 29.1 prosent i 1994 til 23.3 prosent i 2001, for deretter å øke markert til 30.6 prosent ved utløpet av 2005. (Ved utløpet av 2004 var denne andelen 30.8 prosent.) Utviklingen de siste årene har bl.a. sammenheng med de store avviklingstapene i denne delbransjen.

Utviklingen av samlet brutto erstatningsavsetning i løpet av perioden 1991–2005 er videre illustrert i figur 2.2, der det fra og med regnskapsår 1994 også vises hvordan denne avsetningskomponenten er fordelt på de to delbransjene. Av figuren fremgår det bl.a. at økningen i brutto erstatningsavsetning er spesielt stor i årene 1998 og 1999 samt i perioden 2003–2005, jf. de store avviklingstapene som selskapene har opplevd i disse årene.

Tabell 2.4. *Brutto erstatningsavsetning ved utløpet av regnskapsårene 1991–2004. Mill. kr.*

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	762.4	—	—
1992	1 744.3	—	—
1993	2 626.7	—	—
1994	3 229.1	2 289.6	939.5
1995	3 547.0	2 530.2	1 016.8
1996	3 831.8	2 878.4	953.4
1997	4 411.1	3 326.3	1 084.8
1998	5 307.1	4 013.6	1 293.5
1999	6 261.8	4 796.1	1 465.7
2000	6 726.9	5 157.7	1 569.2
2001	7 168.5	5 465.9	1 702.6
2002	7 796.4	5 736.7	2 059.7
2003	9 001.9	6 314.7	2 687.2
2004	10 015.3	6 935.5	3 079.8
2005	11 150.9	7 741.7	3 409.2

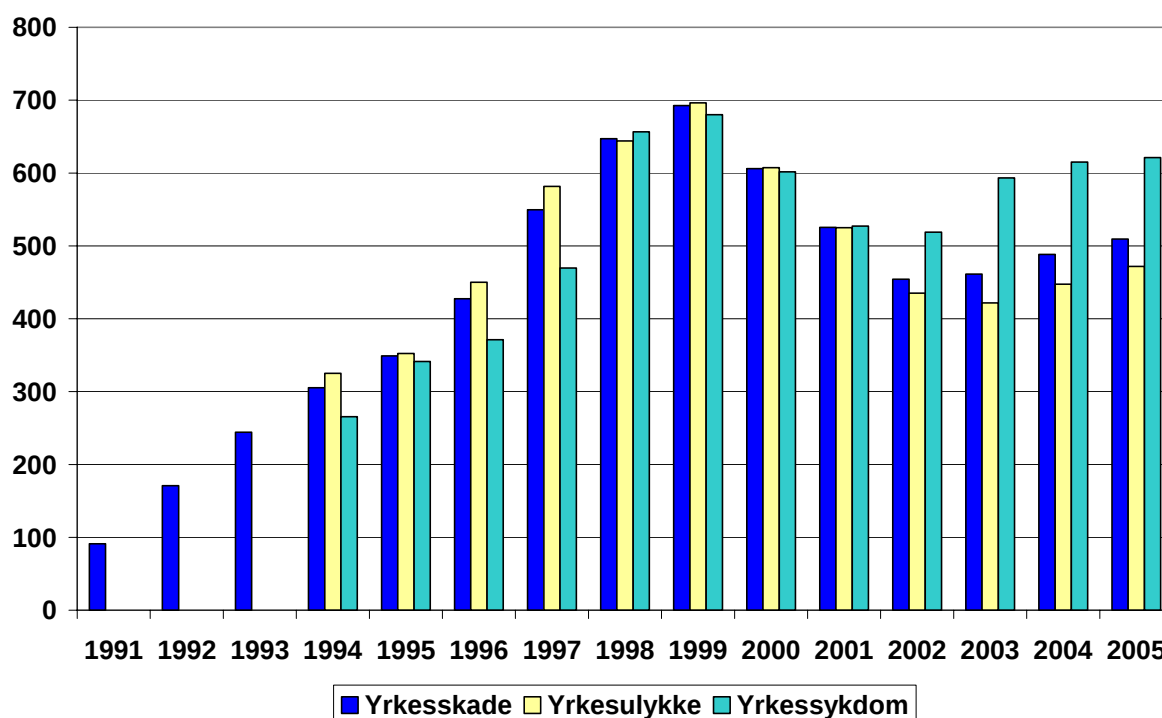
Figur 2.2. *Brutto erstatningsavsetning ved utløpet av regnskapsårene 1991–2005. Mill. kr. For regnskapsårene 1994–2005 fordelt på de to delbransjene Yrkesulykke-forsikringer og Yrkessykdomforsikringer.*

I figur 2.3 (neste side) blir det dessuten vist hvorledes brutto erstatningsavsetning regnet i prosent av opptjent bruttopremie har utviklet seg i løpet av perioden 1991–2005. Frem til og med regnskapsår 1998 er økningen i dette forholdstallet også påvirket av at den opptjente

bruttopremien avtar fra 1993 til 1997/1998. I årene 2000–2002 er veksten i opptjent bruttopremie vesentlig høyere enn veksten i brutto erstatningsavsetning, slik at forholdstallet avtar. I løpet av de tre siste regnskapsårene (2003–2005) har det imidlertid igjen vært en økning i brutto erstatningsavsetning regnet i prosent av opptjent bruttopremie. Under forutsetning av at den opptjente bruttopremien for 2005 på en rimelig måte gjenspeiler risikoen – og dette forholdet vil vedvare – må det forventes at brutto erstatningsavsetning for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer i tiden fremover vil utgjøre minst 5 ganger hovedbransjens opptjente bruttopremie.

Figur 2.3. *Brutto erstatningsavsetning i prosent av opptjent bruttopremie. Regnskapsårene 1991–2005. Prosent.*

2.4 Estimert RTV-refusjon pr. regnskapsår

Avslutningsvis blir det i tabell 2.5 illustrert hvorledes de betalte bruttoerstatninger pr. regnskapsår har utviklet seg i løpet av perioden 1991–2005. Tabellen inneholder også en oversikt over hvor stor andel den estimerte refusjonen til Rikstrygdeverket (RTV-refusjonen) utgjør av de betalte bruttoerstatninger. (Den estimerte RTV-refusjonen er satt til 12/22-deler av de betalte bruttoerstatninger.)

Av tabellen fremgår det at forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet i regnskapsåret 2005 har utbetalt 1 331 mill. kr i bruttoerstatninger for yrkesskader inntruffet i årene 1991–2005. Av dette beløpet utgjør den estimerte RTV-refusjonen 726 mill. kr.

Under forutsetning av at antall forsikrede (i forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet) forblir rimelig konstant, må det forventes at de betalte bruttoerstatninger pr. regnskapsår vil fortsette å øke noe inntil selskapenes erfaringsgrunnlag omfatter (minst)

20–22 skadeårganger (som alle vil være i ulike faser av avviklingsprosessen), det vil i tilfelle si frem mot regnskapsår 2010–2012.

Tabell 2.5. Betalte bruttoerstatninger og estimert RTV-refusjon pr. regnskapsår. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.

Regnskapsår	Betalte bruttoerstatninger	Estimert refusjon til Rikstrygdeverket
1991	32.7	17.8
1992	57.7	31.5
1993	160.6	87.6
1994	294.9	160.9
1995	456.2	248.8
1996	515.5	281.2
1997	698.8	381.2
1998	958.6	522.9
1999	1 129.1	615.9
2000	1 205.8	657.7
2001	1 221.7	666.4
2002	1 339.9	730.9
2003	1 467.5	800.5
2004	1 491.8	813.7
2005	1 330.6	725.8

3. Opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og skadeprosenter

I dette kapitlet gis noen hovedoversikter over utviklingen av opptjente bruttopremier, anslåtte brutto erstatningskostnader og anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2005. Oversiktene omfatter både samlede bruttopremier og brutto erstatningskostnader og brutto premier og brutto erstatningskostnader pr. forsikret. Mer detaljerte oversikter over utviklings-trekk hva angår brutto erstatningskostnader både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene finnes i kapitlene 4–6.

3.1 Opptjente bruttopremier – Samlet og pr. forsikret

I tabell 3.1.A blir det vist hvorledes de samlede opptjente bruttopremier har utviklet seg i perioden 1991–2005 for selskapene som leverer grunnlagsdata til bransjeregnskapet. Tabellen gir dessuten informasjon om antall forsikrede samt opptjent bruttopremie pr. forsikret i den samme perioden. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkedeforsikringer og Yrkes-sykdomsforsikringer fremgår av tabellene 3.1.B og 3.1.C. De sistnevnte tabeller dekker imidlertid kun årene 1994–2005.

Tabell 3.1.A. *Opptjente bruttopremier 1991–2005.*
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Antall forsikrede ¹⁾²⁾	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1991	836.3	1 022 525	818
1992	1 020.4	1 178 314	866
1993	1 075.0	1 225 744	877
1994	1 058.2	1 234 829	857
1995	1 016.0	1 338 246	759
1996	896.3	1 301 327	689
1997	802.9	1 394 795	576
1998	820.3	1 434 454	572
1999	904.3	1 392 258	650
2000	1 110.2	1 298 204	855
2001	1 364.5	1 297 191	1 052
2002	1 716.0	1 411 469	1 216
2003	1 951.0	1 392 171	1 401
2004	2 051.3	1 381 695	1 485
2005	2 189.4	1 394 699	1 570

- 1) Når det gjelder nedgangen i antall forsikrede fra 1998 til 2000 synes en rimelig forklaring å være at utenlandske skadeforsikringsselskaper (som opererer i Norge gjennom en filial eller via grenseoverskridende virksomhet) i denne perioden økte sin markedsandel innen Yrkesskadeforsikringer. Den fortsatte stagnasjon i antall forsikrede i 2001 skyldes imidlertid at de mindre norske forsikringsselskaper (som ikke omfattes av bransjeregnskapet) har klart å øke sine markedsandeler.
- 2) Den markerte økningen i antall forsikrede fra 2001 til 2002 skyldes i all hovedsak at gruppen av forsikringsselskaper som leverer grunnlagsdata til bransjeregnskapet ble utvidet til å omfatte Vital Forsikring ASA

*Tabell 3.1.B. Opptjente bruttopremier 1994–2005.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1994	704.4	570
1995	718.2	537
1996	639.4	491
1997	571.9	410
1998	623.3	434
1999	688.8	495
2000	849.3	654
2001	1 041.5	803
2002	1 319.0	934
2003	1 498.0	1 076
2004	1 550.5	1 122
2005	1 640.7	1 176

*Tabell 3.1.C. Opptjente bruttopremier 1994–2005.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Regnskapsår (Skadeårgang)	Opptjent brutto- premie (mill. kr)	Bruttopremie pr. forsikret (kr)
1994	353.8	286
1995	297.7	222
1996	256.9	197
1997	231.0	166
1998	197.1	137
1999	215.5	155
2000	260.9	201
2001	323.0	249
2002	397.0	281
2003	453.0	325
2004	500.8	362
2005	548.7	393

Av tabell 3.1.A fremgår det bl.a. at bruttopremien pr. forsikret falt kraftig fra 1993 til 1997/1998 etter å ha ligget rundt 865–880 kr i årene 1992 og 1993. I 1997 og 1998 utgjorde bruttopremien pr. forsikret rundt 2/3 av bruttopremien pr. forsikret i 1992 og 1993. I løpet av årene 1999–2005 har imidlertid bruttopremien pr. forsikret økt med til sammen 175 prosent, dvs. at den i 2005 ligger nesten 80 prosent over nivået fra 1993.

En tilsvarende utvikling kan registreres når det gjelder bruttopremien pr. forsikret i delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, jf. tabellene 3.1.B og 3.1.C. Bruttopremien pr. forsikret for Yrkesulykkesforsikringer var imidlertid på sitt laveste i 1997.

Når det gjelder den relative fordelingen av den samlede opptjente bruttopremien mellom delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, så har denne endret seg noe i løpet av perioden 1994–2005. Av tabell 3.2 fremgår det at andelen av de samlede opptjente bruttopremier som er allokert til delbransjen Yrkesulykkesforsikringer, økte fra i underkant av 67 prosent i 1994 til 77 prosent i 2002/2003. I løpet av de to siste regnskapsårene er denne andelen nedjustert med 2 prosentpoeng til 75 prosent. I denne forbindelse skal det for øvrig påpekes at i de første årene ble premien fastsatt for yrkesskadeforsikringsproduktet som helhet og ikke separat for de to delbransjene. Premiefordelingen for denne perioden er basert på hvorledes selskapene på det aktuelle tidspunkt mente erstatningskostnadene ville fordele seg mellom de to delbransjene. Senere har den stadige økningen i andelen yrkesulykker medført en tilsvarende glidning i premiefordelingen, men likevel slik at premiefordelingen – for alle selskapene sett under ett – har vært relativt stabil siden 1998/1999.

Tabell 3.2. Relativ fordeling av opptjente bruttopremier 1994–2005. Prosent.

Regnskapsår (Skadeårgang)	Andeler av samlet opptjent bruttopremie Yrkesulykke	Yrkessykdom
1994	66.6	33.4
1995	70.7	29.3
1996	71.3	28.7
1997	71.2	28.8
1998	76.0	24.0
1999	76.2	23.8
2000	76.5	23.5
2001	76.3	23.7
2002	76.9	23.1
2003	76.8	23.2
2004	75.6	24.4
2005	74.9	25.1

3.2 Anslåtte brutto erstatningskostnader – Samlet og pr. forsikret

I tabell 3.3.A blir det vist hvorledes selskapenes anslåtte brutto erstatningskostnader har utviklet seg i perioden 1991–2005. Tabellen gir informasjon både om de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader og om anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkesforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer er gitt i tabellene 3.3.B og 3.3.C. De sistnevnte tabeller dekker imidlertid kun skadeårgangene 1994–2005. Det skal presiseres at for alle skadeårganger er dataene over brutto erstatningskostnader som presenteres i tabellene 3.3.A–C og 3.4 basert på anslag pr. 31. desember 2005.

Av tabell 3.3.A fremgår det at mens anslaget på brutto erstatningskostnad pr. forsikret for Yrkeskadeforsikringer sett under ett falt noe fra 1991 (926 kr) til 1993 (920 kr), har dette anslaget siden økt år for år (med unntak for 1997 og 2001) og utgjør 1462 kr for skadeårgang 2005. Det vises også til figur 3.1, der utviklingen av brutto erstatningskostnader pr. forsikret i perioden 1991–2005 blir sammenliknet med utviklingen av opptjent bruttopremie pr. forsikret i samme periode.

En tilsvarende utvikling har funnet sted i delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer, jf. tabell 3.3.B og figur 3.2 samt tabell 3.3.C og figur 3.3:

- For delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har anslått brutto erstatningskostnad pr. forsikret økt fra 734 kr for skadeårgang 1994 til 1069 kr for skadeårgang 2005, jf. tabell 3.3.B og figur 3.2. Anslaget for 2005-årgangen er imidlertid noe lavere enn anslaget for 2004-årgangen (1082 kr pr. forsikret).
- I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer er det registrert en økning i anslått brutto erstatningskostnad pr. forsikret fra 219 kr for skadeårgang 1994 til 393 kr for skadeårgang 2005, jf. tabell 3.3.C samt figur 3.3. I denne delbransjen viser anslagene utarbeidet pr. 31. desember 2005 at brutto erstatningskostnad pr. forsikret har økt fra år til år i hele perioden 2001–2005.

En oversikt over den relative fordelingen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader mellom delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer for skadeårgangene 1994–2005 er gitt i tabell 3.4.

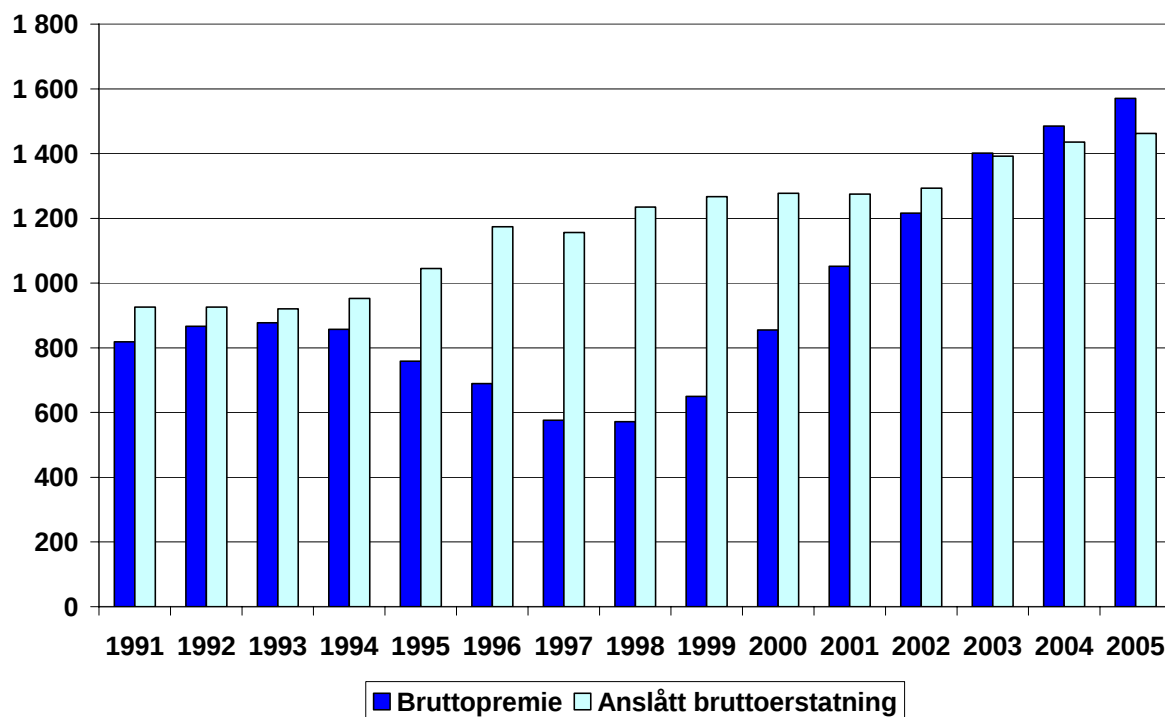
Av tabellen fremgår det at andelen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer varierer fra 73.1 til 79.3 prosent i perioden 1994–2005. Andelen av de samlede anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er således høyere enn andelen av de samlede opptjente bruttopremier som er allokert til denne bransjen for skadeårgangene 1994–1998, mens forholdet er omvendt for skadeårgangene 1999–2005 (dog med unntak av 2001-årgangen).

I tilknytning til tabell 3.4 må det dessuten bemerkes at for alle skadeårganger er den beregnede fordeling av anslåtte brutto erstatningskostnader basert på de sist tilgjengelige data, dvs. anslag pr. 31. desember 2005. En sammenlikning med rapporten om bransjeregnskapet pr. 31. desember 2004 viser at andelen av anslåtte brutto erstatningskostnader som er allokert til delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har blitt oppjustert med 3.3 prosentpoeng for 2004-årgangen og med inntil ± 1.8 prosentpoeng for de øvrige skadeårgangene. Det må forventes at slike justeringer av fordelingen mellom de to delbransjene vil finne sted også i forbindelse med de fremtidige oppdateringer av anslåtte brutto erstatningskostnader pr. skadeårgang.

Tabell 3.3.A. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1991–2005.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1991	947.4	926
1992	1 090.7	926
1993	1 127.1	920
1994	1 175.8	952
1995	1 399.0	1 045
1996	1 527.2	1 174
1997	1 612.3	1 156
1998	1 771.9	1 235
1999	1 763.8	1 267
2000	1 657.3	1 277
2001	1 653.3	1 275
2002	1 825.0	1 293
2003	1 938.4	1 392
2004	1 984.1	1 436
2005	2 039.0	1 462

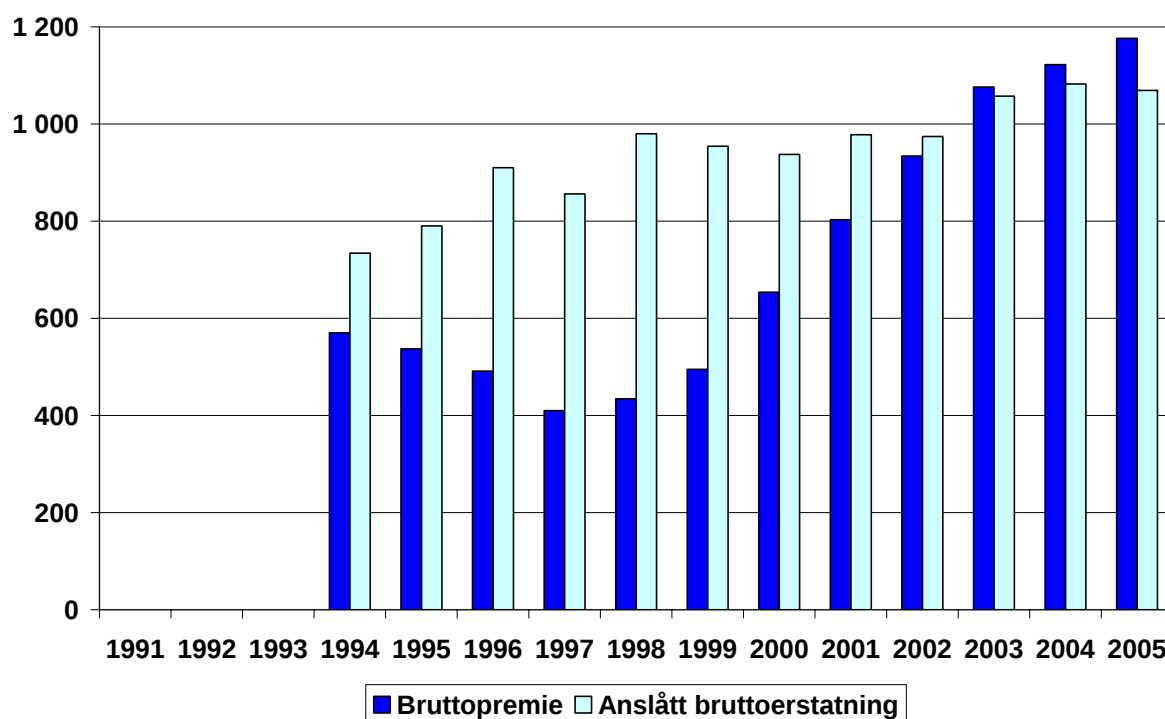
Figur 3.1. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.3.B. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2005.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1994	905.9	734
1995	1 056.7	790
1996	1 184.5	910
1997	1 194.0	856
1998	1 405.8	980
1999	1 327.7	954
2000	1 216.4	937
2001	1 268.1	978
2002	1 375.0	974
2003	1 470.9	1 057
2004	1 495.0	1 082
2005	1 490.8	1 069

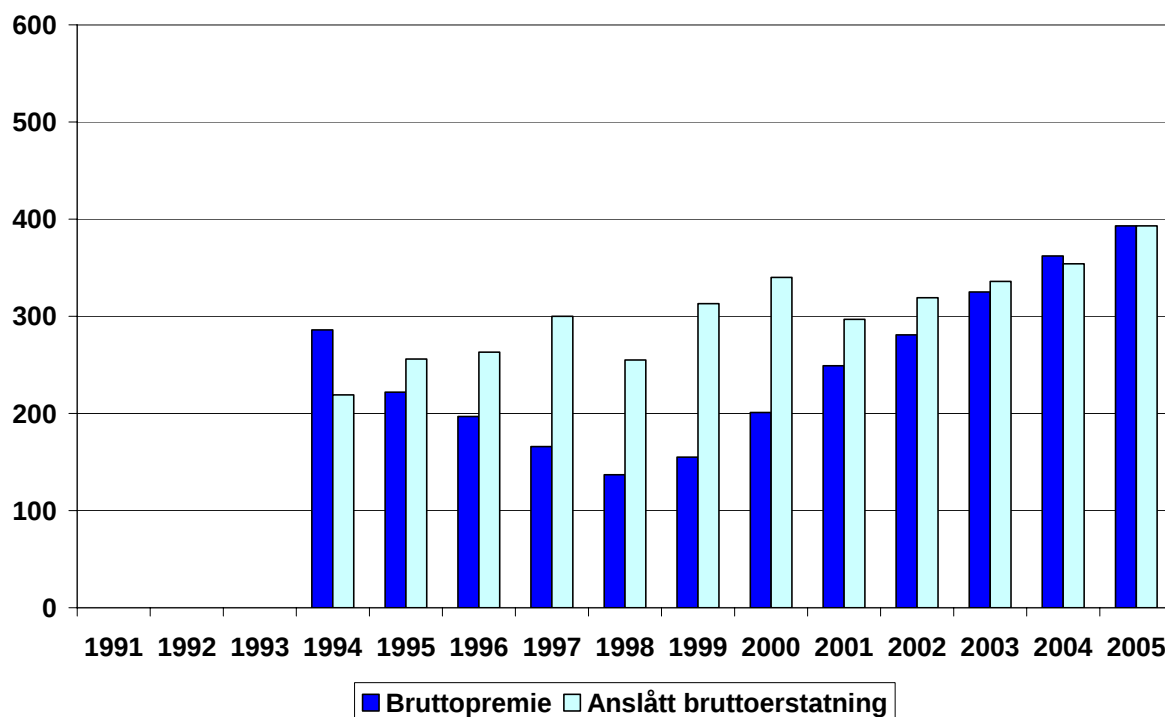
Figur 3.2. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.3.C. Anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2005.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

Skadeårgang	Anslått brutto- erstatning (mill. kr)	Anslått bruttoerstatn. pr. forsikret (kr)
1994	270.0	219
1995	342.3	256
1996	342.6	263
1997	418.2	300
1998	366.1	255
1999	436.1	313
2000	440.9	340
2001	385.2	297
2002	450.0	319
2003	467.5	336
2004	489.1	354
2005	548.2	393

Figur 3.3. Opptjent bruttopremie og anslått bruttoerstatning pr. forsikret.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Beløp i kr.

Tabell 3.4. Relativ fordeling av anslåtte brutto erstatningskostnader 1994–2005. Prosent.

Skadeårgang	Andeler av samlet anslått brutto erstatning	
	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1994	77.0	23.0
1995	75.5	24.5
1996	77.6	22.4
1997	74.1	25.9
1998	79.3	20.7
1999	75.3	24.7
2000	73.4	26.6
2001	76.7	23.3
2002	75.3	24.7
2003	75.9	24.1
2004	75.3	24.7
2005	73.1	26.9

3.3 Anslåtte brutto skadeprosenter

I tabell 3.5 gis en oversikt over anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2005, slik disse er fastsatt ved utløpet av 2005. Oversikten omfatter både hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer og de to delbransjene. Dataene for delbransjene dekker imidlertid kun skadeårgangene 1994–2005. En tilsvarende illustrasjon er gitt i figur 3.4.

Tabell 3.5. Anslåtte brutto skadeprosenter pr. 31. desember 2005.

Skadeårgang	Yrkesskedeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	113.3	—	—
1992	106.9	—	—
1993	104.8	—	—
1994	111.1	128.6	76.3
1995	137.7	147.1	115.0
1996	170.4	185.2	133.4
1997	200.8	208.8	181.0
1998	216.0	225.6	185.8
1999	195.0	192.8	202.3
2000	149.3	143.2	169.0
2001	121.2	121.8	119.2
2002	106.4	104.2	113.4
2003	99.4	98.2	103.2
2004	96.7	96.4	97.7
2005	93.1	90.9	99.9

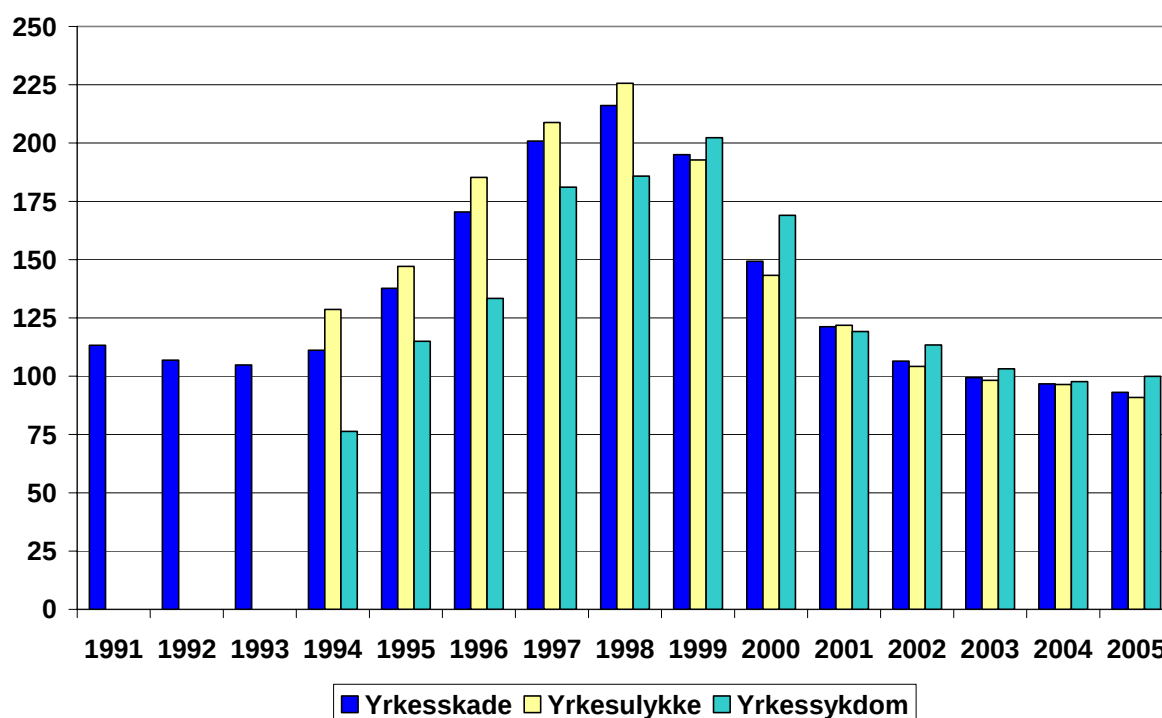
Av tabell 3.5 og figur 3.4 fremgår det at anslått brutto skadeprosent for hovedbransjen Yrkes-skadeforsikringer øker kraftig fra 1993 til 1998, etter en viss nedjustering fra skadeårgang 1991 (113 prosent) til skadeårgang 1993 (105 prosent). For skadeårgang 1998 er anslaget på brutto skadeprosent 216. I løpet av de syv siste skadeårgangene (1999–2005) blir imidlertid anslaget på brutto skadeprosent mer enn halvert, og for 2005-årgangen er brutto skadeprosent foreløpig anslått til 93. Denne utviklingen har først og fremst sammenheng med de markerte økninger i bruttopremiene i løpet av denne perioden.

Også for delbransjene Yrkesulykkforsikringer og Yrkessykdomforsikringer er det markerte økninger i de anslåtte brutto skadeprosenten frem til hhv. 1998- og 1999-årgangen:

- I delbransjen Yrkesulykkforsikringer øker anslått brutto skadeprosent fra 128 ½ for skadeårgang 1994 til 225 ½ for skadeårgang 1998.
- I delbransjen Yrkessykdomforsikringer øker anslått brutto skadeprosent fra 76 for skadeårgang 1994 til 202 for skadeårgang 1999.

I løpet av perioden 1998–2005 (hhv. 1999–2005) blir imidlertid anslaget på brutto skadeprosent kraftig nedjustert for de to delbransjene. For delbransjen Yrkesulykkforsikringer blir den anslåtte skadeprosenten i løpet av disse årgangene redusert fra 225 ½ til 91. For delbransjen Yrkessykdomforsikringer reduseres skadeprosenten i samme periode fra 202 til 100, men slik at det er en svak økning (2 ½ prosentpoeng) i anslått brutto skadeprosent fra 2004 til 2005.

*Figur 3.4. Anslåtte brutto skadeprosenten for skadeårgangene 1991–2005.
Estimert pr. 31. desember 2005. Prosent.*

Avslutningsvis skal det bemerkes at det er til dels betydelig avvik mellom de årgangsspesifikke anslåtte brutto skadeprosenter som er angitt i tabell 3.5 og de årlige påløpne brutto skadeprosenter som er angitt i tabellene 2.2.A–C. Dette forholdet henger sammen med de årlige avviklingstap eller avviklingsgevinster som selskapene erfarer. Videre er det registrert til dels betydelige justeringer av de anslåtte brutto skadeprosenter fra utløpet av de respektive skadeårganger fram til utløpet av 2005. En nærmere dokumentasjon av disse utviklingstrekkene er gitt i kapitlene 4–6.

Oversiktene over opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader mv. som er presentert i avsnittene 3.1–3.3 foran er basert på nominelle størrelser (dvs. størrelser målt i løpende priser). Dette innebærer at det må vises varsomhet ved sammenlikninger over tid av både premier og erstatningskostnader siden det også må tas høyde for effekter av den underliggende inflasjonen.

I vedlegg F gis det noen illustrasjoner på utviklingen av inflasjonskorrigerte bruttopremier og brutto erstatningskostnader og en sammenlikning/vurdering av forskjellene mellom de nominelle og de inflasjonskorrigerte premie- og erstatningsstørrelser.

4. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesskadeforsikringer

Nedenfor gis oversikter over bl.a. hvordan anslagene på brutto erstatningskostnader og brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer har utviklet seg over tid. Tilsvarende oversikter for delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer gis i kapitlene 5 og 6.

Tabell 4.1 gir en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkesskader inntruffet i årene 1991–2005 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2004 og 2005. Tabell 4.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1991–2005) har utviklet seg.

Av tabell 4.1 fremgår bl.a. følgende:

- For alle skadeårganger har det vært til dels meget markerte oppjusteringer av anslagene på brutto erstatningskostnader fra utgangen av de respektive skadeårganger frem til utgangen av 2005. Oppjusteringene har vært spesielt store (dvs. minst 15 prosent) for skadeårgang 1991 og skadeårgangene 1995–1999.
- For alle skadeårganger med unntak av 1994-årgangen har de anslåtte brutto erstatningskostnader blitt oppjustert også i løpet av 2005. Oppjusteringene varierer fra 1.2 prosent (1995-årgangen) til 3.1 prosent (2000-årgangen). For 1994-årgangen er anslaget på brutto erstatningskostnad nedjustert med 0.6 prosent i løpet av 2005.

*Tabell 4.1. Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2004	pr. 31.12.2005
1991	795.1	931.3	947.4
1992	968.8	1 062.0	1 090.7
1993	1 055.2	1 106.1	1 127.1
1994	1 034.6	1 183.0	1 175.8
1995	952.7	1 382.6	1 399.0
1996	892.2	1 504.8	1 527.2
1997	1 069.2	1 568.4	1 612.3
1998	1 346.4	1 731.4	1 771.9
1999	1 499.5	1 740.0	1 763.8
2000	1 511.0	1 606.7	1 657.3
2001	1 517.4	1 618.5	1 653.3
2002	1 662.2	1 793.7	1 825.0
2003	1 876.4	1 881.1	1 938.4
2004	1 936.7	1 936.7	1 984.1
2005	2 039.0	–	2 039.0

Når det gjelder tabell 4.2 kan følgende utviklingstrekk registreres:

- Oppjusteringen av de anslåtte brutto erstatningskostnader har også medført kraftige oppjusteringer i de anslåtte brutto skadeprosenter for et flertall av skadeårgangene. Som følge av den markerte reduksjonen i de opptjente bruttopremier frem til 1998 samt det forhold at selskapene måtte bruke flere år på å få premiene tilbake til nivået fra 1993, er de anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1995–2000 svært høye (138–216) ved utløpet av 2005.

*Tabell 4.2. Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2004	pr. 31.12.2005
1991	95.1	111.4	113.3
1992	94.9	104.1	106.9
1993	98.2	102.9	104.8
1994	97.8	111.8	111.1
1995	93.8	136.1	137.7
1996	99.5	167.9	170.4
1997	133.2	195.3	200.8
1998	164.1	211.1	216.0
1999	165.8	192.4	195.0
2000	136.1	144.7	149.3
2001	111.2	118.6	121.2
2002	96.9	104.5	106.4
2003	96.2	96.4	99.4
2004	94.4	94.4	96.7
2005	93.1	–	93.1

I de to foregående tabellene er det vist hvorledes anslagene på brutto erstatningskostnader og brutto skadeprosenter har utviklet seg fra utløpet av de respektive skadeårganger frem til utløpet av 2005 (siste rapporteringstidspunkt). Det er imidlertid av interesse også å kartlegge hvordan de anslåtte brutto erstatningskostnader – ved et gitt rapporteringstidspunkt – er fordelt mellom de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR-avsetninger).

I tabellene 4.3 og 4.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2005 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1991–2005) på de tre forannevnte komponenter. Tabell 4.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 4.4 angir de relative andeler. Av tabellene fremgår bl.a. følgende:

- Andelen som de betalte bruttoerstatninger utgjør av de anslåtte brutto erstatningskostnader, er bare 2.5 prosent for den siste skadeårgangen, men denne andelen øker raskt med skadeårgangens "alder". For 1991-årgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger 91 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetning for skadeårgang 2005 78.3 prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. IBNR-andelen avtar raskt med skadeårgangenes "alder" og utgjør hhv. 4.5 og 3.5 prosent for 1992-årgangen og 1991-årgangen.
- Hva angår brutto avsetninger for de meldte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger) viser tabellen at disse avsetningenes andel av anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for 1–4 år gamle skadeårganger (29.5–38.3 prosent).
- For skadeårgangene 1991 og 1992 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte skader, hhv. 96.5 og 95.5 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto "yngre" skadeårgangen er, og utgjør hhv. 37.0 og 21.7 prosent for 2004-årgangen og 2005-årgangen.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 4.1 og 4.2.

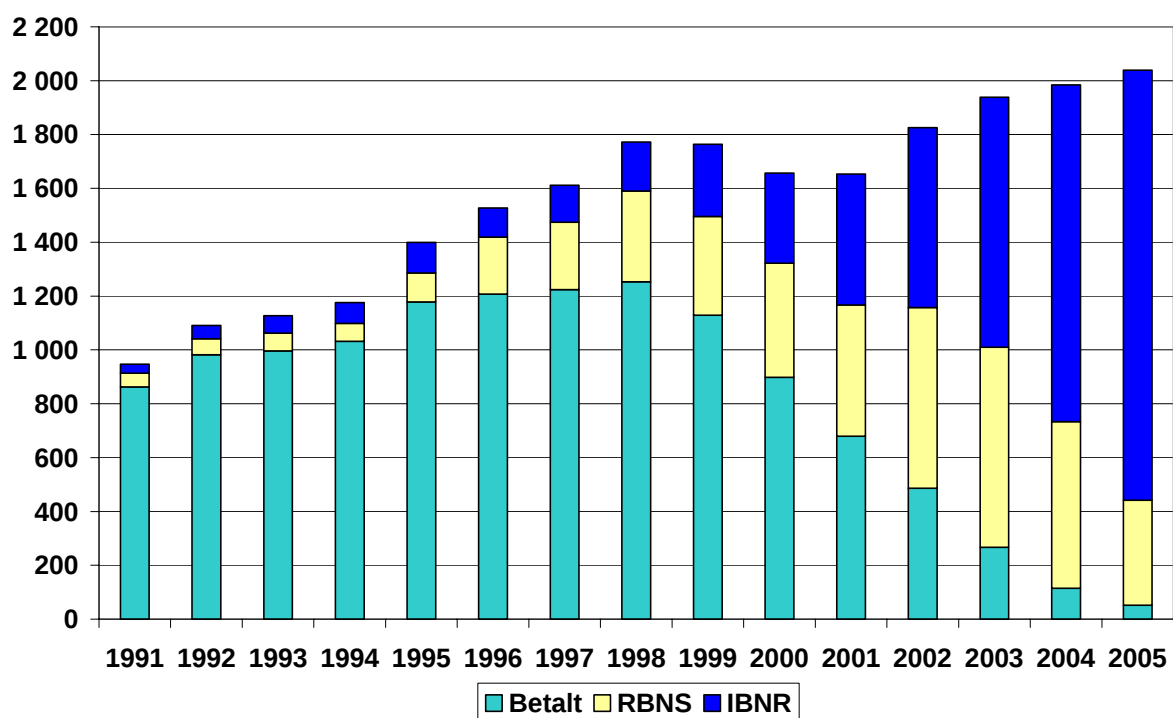
*Tabell 4.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2005.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Betalte brutto Erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1991	862.7	51.3	33.4
1992	981.8	59.5	49.5
1993	996.7	65.6	64.8
1994	1 032.0	66.6	77.2
1995	1 178.4	107.9	112.8
1996	1 207.3	211.6	108.2
1997	1 224.3	250.5	137.4
1998	1 252.8	337.8	181.4
1999	1 128.6	367.6	267.6
2000	898.2	423.8	335.3
2001	679.9	487.1	486.3
2002	485.9	671.9	667.3
2003	267.0	742.6	928.9
2004	114.3	619.6	1 250.1
2005	51.6	390.0	1 597.4

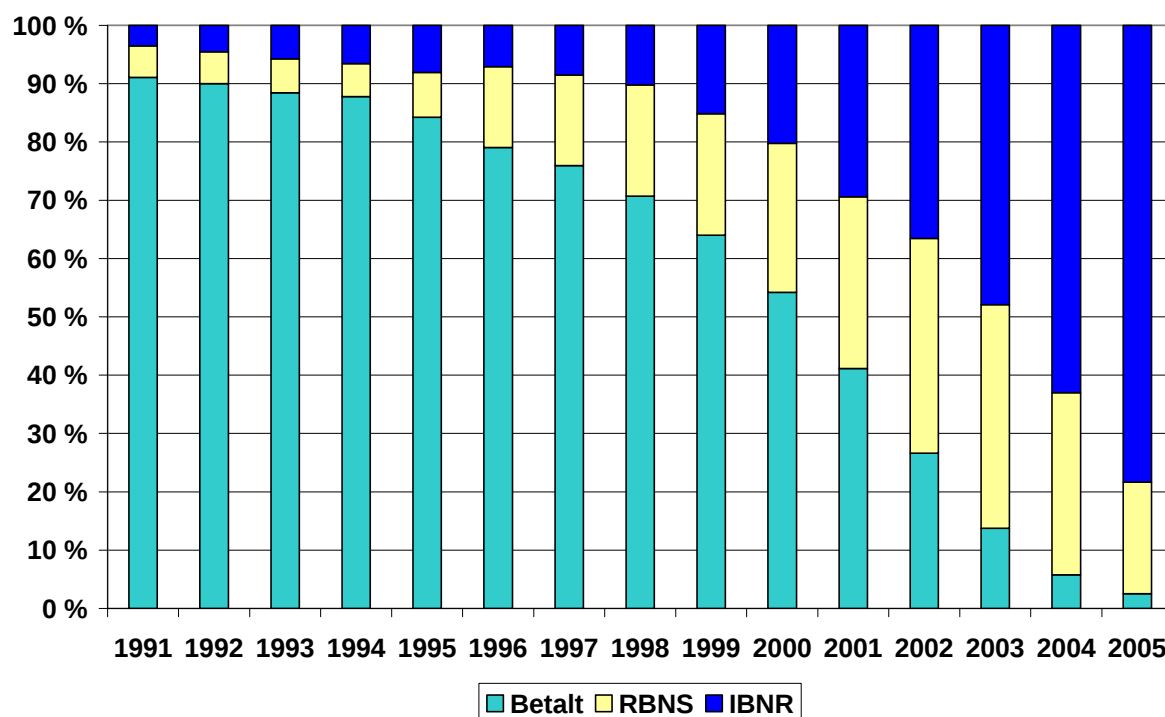
Tabell 4.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2005.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Relativ fordeling (prosent).

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1991	91.1	5.4	3.5
1992	90.0	5.5	4.5
1993	88.4	5.8	5.8
1994	87.8	5.7	6.6
1995	84.2	7.7	8.1
1996	79.1	13.9	7.1
1997	75.9	15.5	8.5
1998	70.7	19.1	10.2
1999	64.0	20.8	15.2
2000	54.2	25.6	20.2
2001	41.1	29.5	29.4
2002	26.6	36.8	36.6
2003	13.8	38.3	47.9
2004	5.8	31.2	63.0
2005	2.5	19.1	78.3

Figur 4.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.
Data pr. 31. desember 2005. Mill. kr.

Figur 4.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.
Data pr. 31. desember 2005. Relative andeler.

I figurene 4.1 og 4.2 er det – for hver av skadeårgangene 1991–2005 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2005 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Forholdet mellom betalte bruttoerstatninger og anslåtte brutto erstatningskostnader kan imidlertid sammenliknes (og illustreres) også på andre måter:

- (A) Man kan sammenlikne de ulike skadeårgangene ved å se på forholdet mellom de akkumulerte brutto erstatningsutbetalinger ved utløpet av hvert avviklingsår og anslaget på skadeårgangens brutto erstatningskostnader (pr. 31. desember 2005), dvs. ved å sammenlikne de årgangsspesifikke avviklingskurver. Dette er illustrert ved figurene 4.3–4.5 nedenfor.
- (B) Man kan betrakte en skadeårgang av gangen og undersøke hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad har blitt endret fra og med utløpet av skadeårgangen til og med det aktuelle betraktningstidspunktet (utløpet av 2005). Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg i perioden fra utgangen av skadeårgangen frem til betraktningstidspunktet. Dette er illustrert i figurene 4.6–4.16 nedenfor.

(A) En sammenlikning av avviklingskurvene

I figurene 4.3–4.5 nedenfor foretas en sammenlikning av avviklingskurvene for skadeårgangene 1991–2005 basert på den enkelte skadeårgangs akkumulerte brutto erstatningsutbetalinger og de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2005. For skadeårgang nr. J illustreres med andre ord utviklingen av følgende størrelser:

$$Q_{J,E} = ABE_{J,E}/BEK_J, \quad J = 1991, \dots, 2005 \text{ og } E = 0, \dots, 2005-J,$$

der $ABE_{J,E}$ er de akkumulerte brutto erstatningsutbetalinger for skadeårgang nr. J ved utløpet av regnskapsår nr. J+E, mens BEK_J er anslaget på brutto erstatningskostnader for skadeårgang nr. J pr. 31. desember 2005 (betraktningstidspunktet).

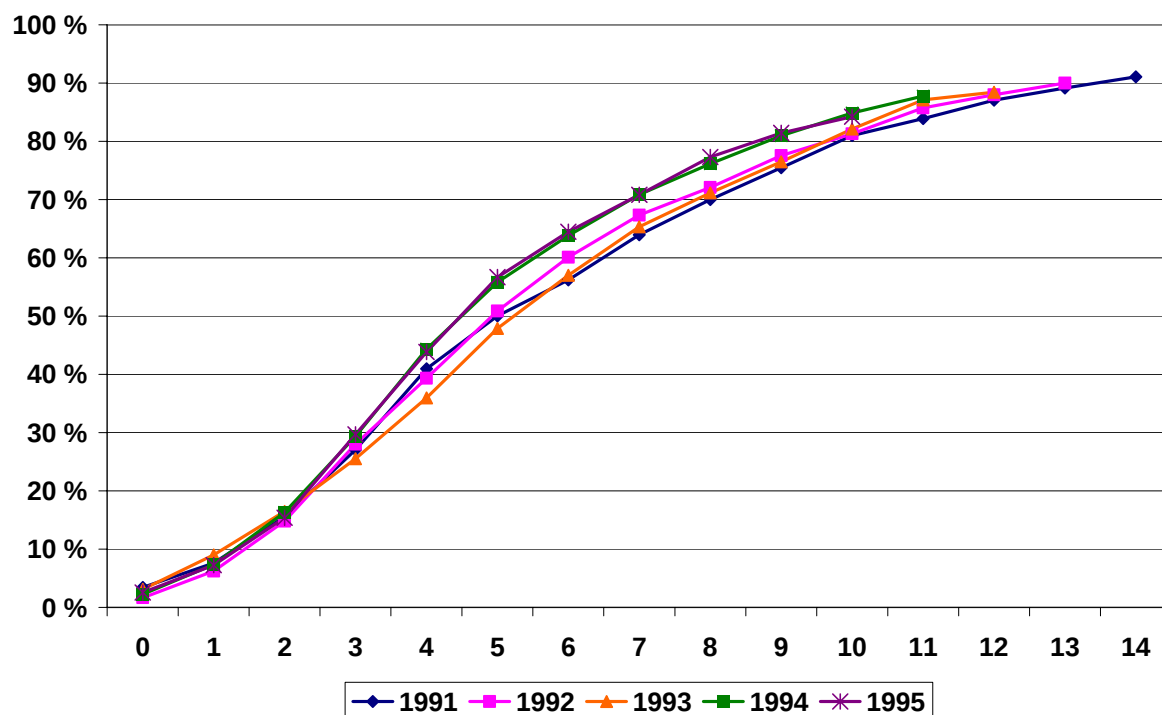
Avviklingskurvene for skadeårgangene 1991–1995 er illustrert i figur 4.3. Tilsvarende avviklingskurver for skadeårgangene 1996–2000 og skadeårgangene 2001–2005 er illustrert i hhv. figur 4.4 og figur 4.5.

Av figurene 4.3–4.5 (jf. også tabell C.7 i vedlegg C) fremgår bl.a. følgende:

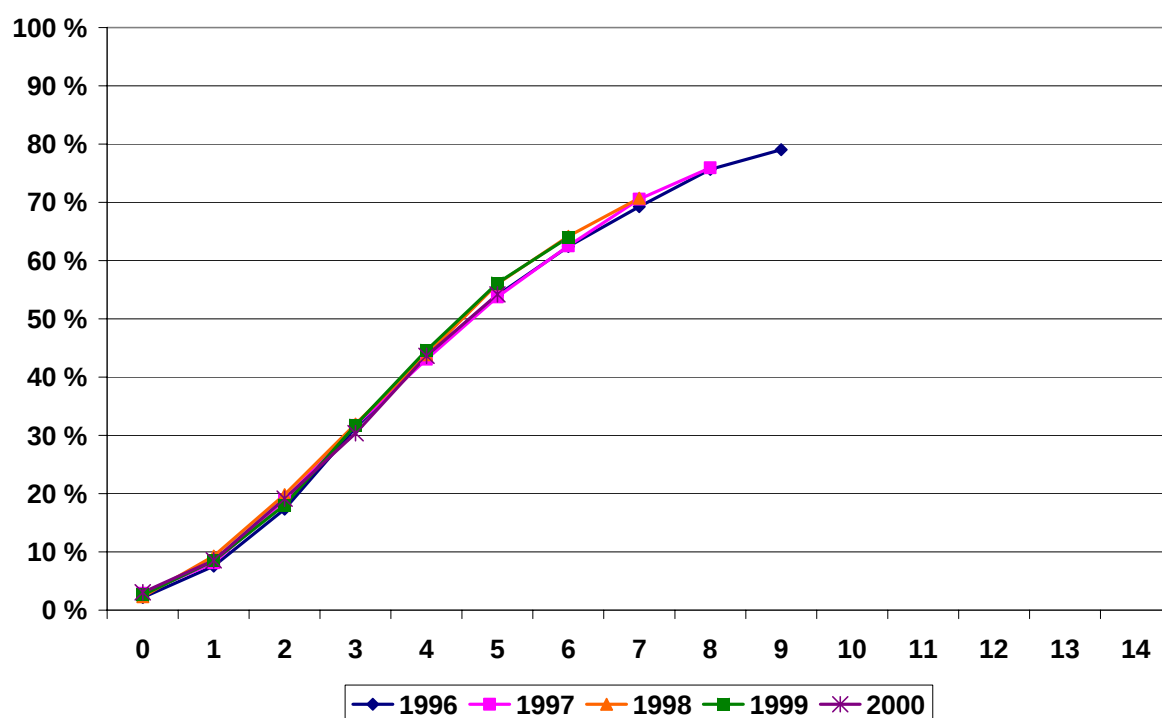
- Avviklingskurvene for skadeårgangene 1994 og 1995 ligger markert over avviklingskurvene for skadeårgangene 1991–1993, noe som er spesielt tydelig fra og med avviklingsår nr. 3, jf. figur 4.3. Dette tyder på at avviklingen av skadeårgangene 1994 og 1995 (så langt) har vært vesentlig raskere enn avviklingen av årgangene 1991–1993.
- Forskjellene mellom avviklingskurvene for skadeårgangene 1996–2000 er gjennomgående vesentlig mindre enn forskjellene mellom avviklingskurvene for skadeårgangene 1991–1995. Avviklingskurvene for skadeårgangene 1998 og 1999 skiller seg imidlertid noe ut for avviklingsårene 4, 5 og 6, jf. figur 4.4. For øvrig er avviklingskurvene for skadeårgangene 1996–2000 ganske like avviklingskurvene for skadeårgangene 1994 og 1995, dvs. at også for skadeårgangene 1996–2000 synes avviklingen å gå vesentlig raskere enn for årgangene 1991–1993.
- Når det gjelder skadeårgangene 2001–2005 ser det foreløpig ut som om avviklingen av 2003-årgangen vil bli langsommere enn avviklingen av 2002-årgangen som igjen vil bli langsommere enn avviklingen av 2001-årgangen, jf. figur 4.5. Videre kan det se ut som om avviklingen av skadeårgangene 2001–2003 vil bli noe langsommere enn avviklingen av årgangene 1996–2000, men det er for tidlig å trekke noen bastante konklusjoner. Når det gjelder avviklingskurven for skadeårgangene 2004 og 2005 har det liten mening å kommentere denne på det nåværende tidspunkt.

Det vises for øvrig til den mer detaljerte oversikten i vedlegg C (tabell C.7).

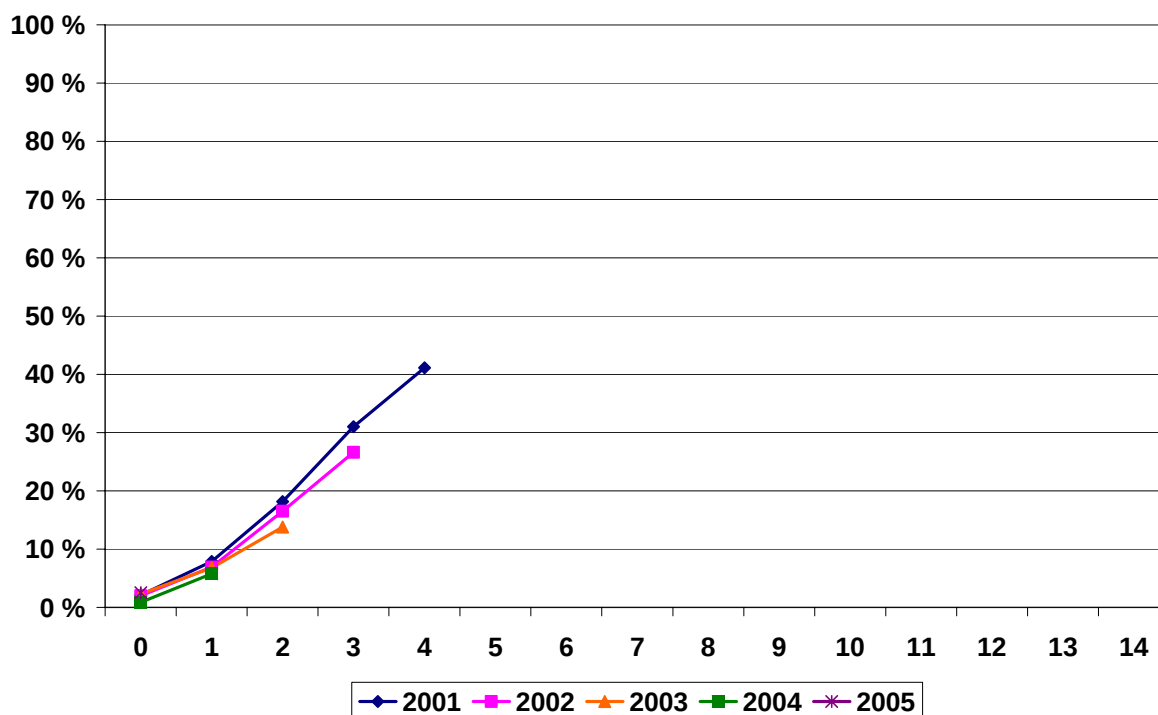
Figur 4.3. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 1991–1995.
Status ved utløpet av regnskapsår 2005. Prosent.

Figur 4.4. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 1996–2000.
Status ved utløpet av regnskapsår 2005. Prosent.

Figur 4.5. Avviklingskurver for brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgangene 2001–2005.
Status ved utløpet av regnskapsår 2005. Prosent.

(B) Utviklingen av anslaget på brutto erstatningskostnader for den enkelte skadeårgang

I figur 4.6 nedenfor blir det illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1991 har blitt endret fra og med utløpet av 1991 (dvs. utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2005. Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1992–2001 er gitt ved figurene 4.7–4.16.

Av figurene 4.6–4.16 ser man bl.a. følgende:

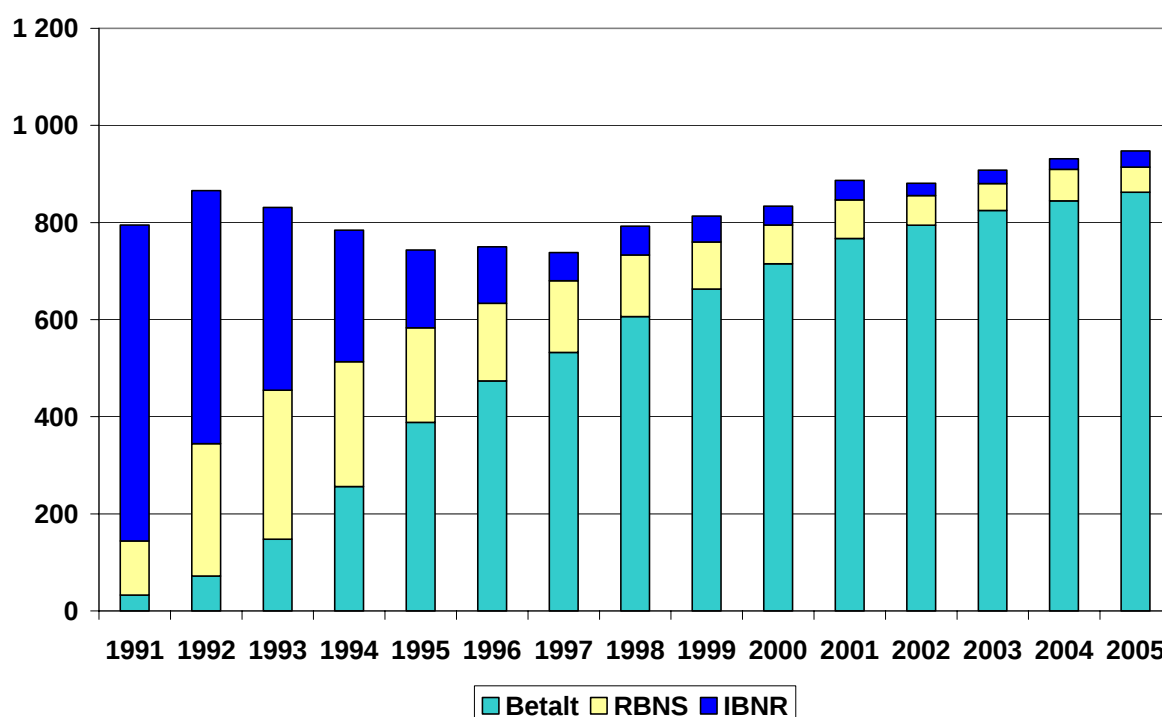
- Alle figurene viser det samme mønster. De betalte bruttoerstatninger utgjør en beskjeden andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (2–4 ½ prosent), men andelen øker deretter markert. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en dominerende andel ved utløpet av de respektive skadeårganger (75–85 ½ prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1991–1994 har blitt markert oppjustert siden utløpet av (regnskapsår) 1997, etter at disse anslagene hadde blitt nedjustert gjennom 1994, 1995 og til dels 1996.
For skadeårgangene 1991–1994 er dessuten de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2005 til dels betydelig høyere enn det anslaget på samlet brutto erstatningskostnad som forelå ved utgangen av 1997.
- Når det gjelder skadeårgangene 1995–1998 har anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert fra utløpet av de respektive skadeårganger og frem til utløpet av 2005. For skadeårgangene 1995–1997 gjelder for øvrig at de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2005 er betydelig høyere enn det

opprinnelige anslaget på samlet brutto erstatningskostnad. Hva angår skadeårgang 1998 er summen av de akkumulerte betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger ved utløpet av 2005 vesentlig høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnad for denne skadeårgangen.

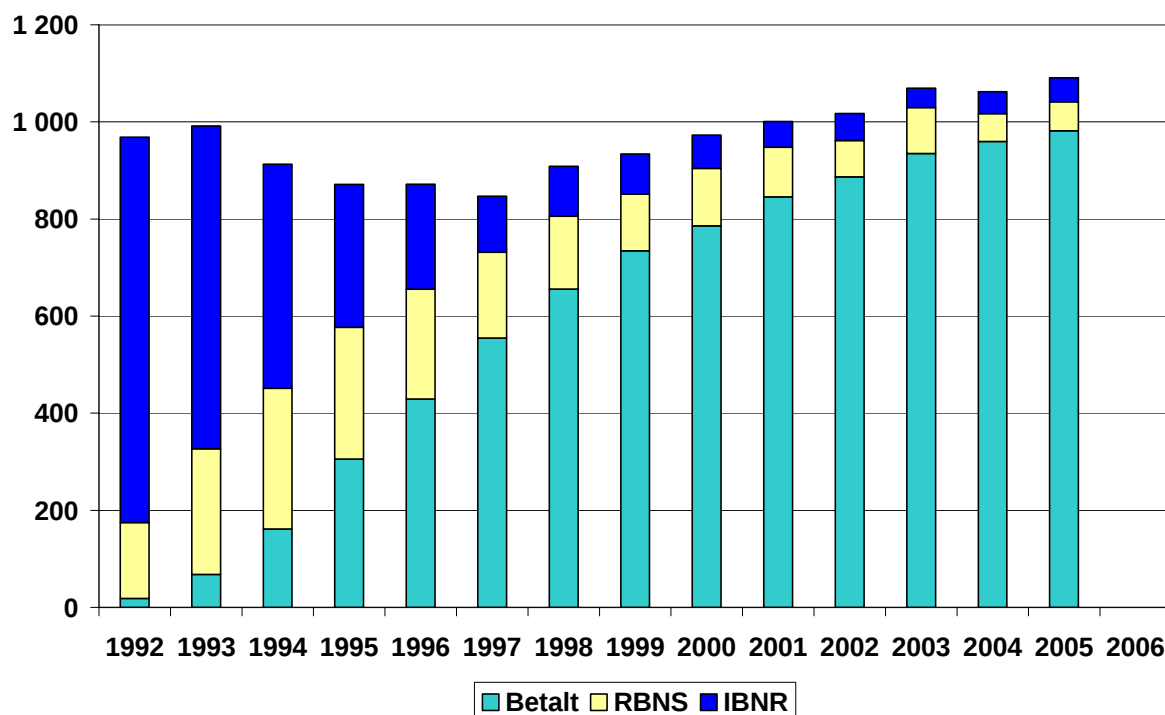
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1999–2001 er ved utløpet av 2005 markert høyere enn de opprinnelige anslagene etter at disse ble noe nedjustert i løpet av hhv. det første avviklingsåret (hva angår skadeårgangene 1999 og 2000) og de to første avviklingsårene (hva angår skadeårgang 2000).

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg C.

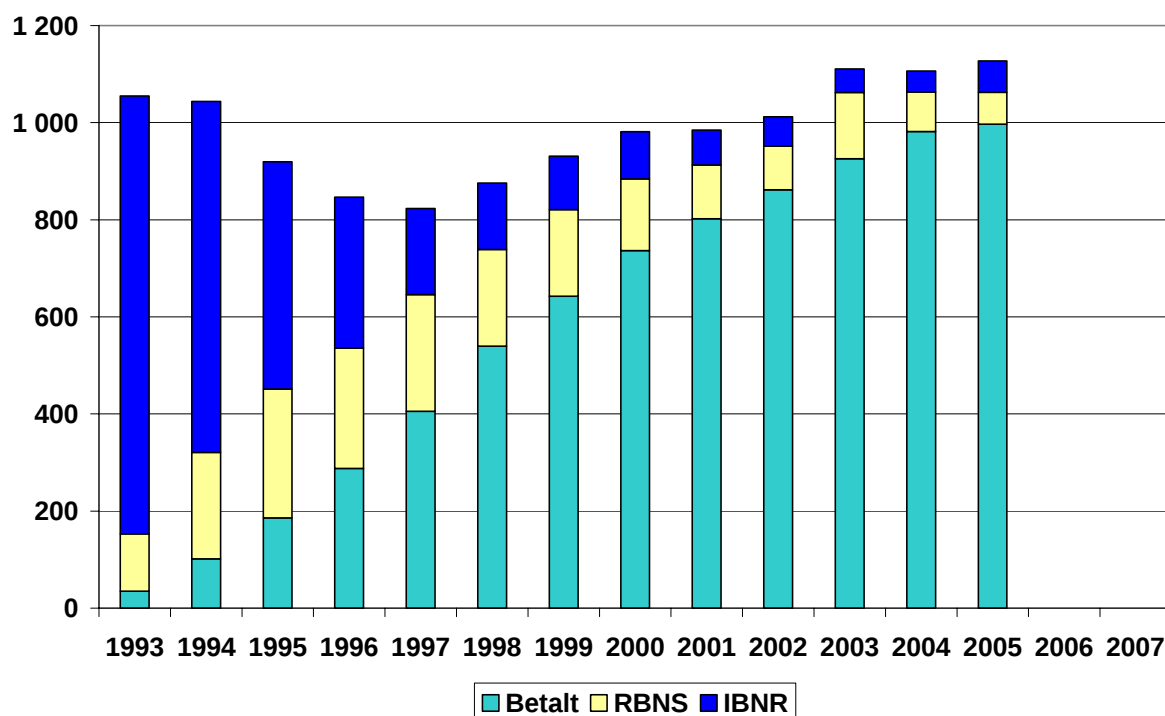
Figur 4.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1991.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1991–2005. Mill. kr.

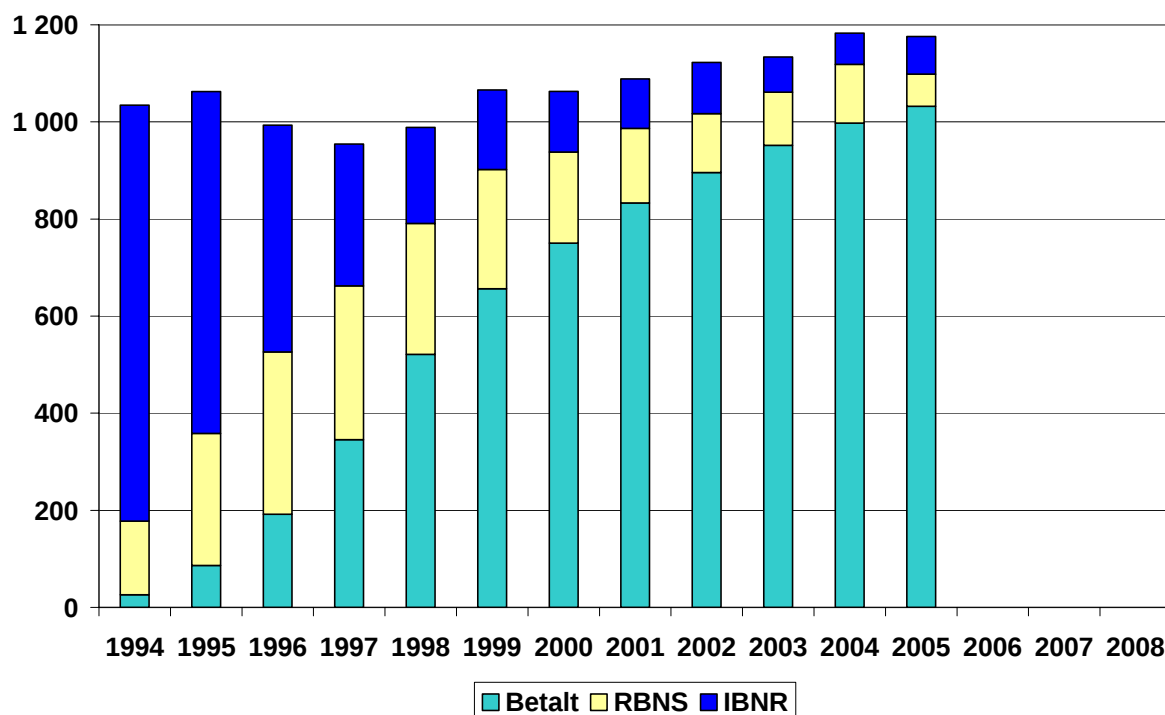
Figur 4.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1992.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1992–2005. Mill. kr.

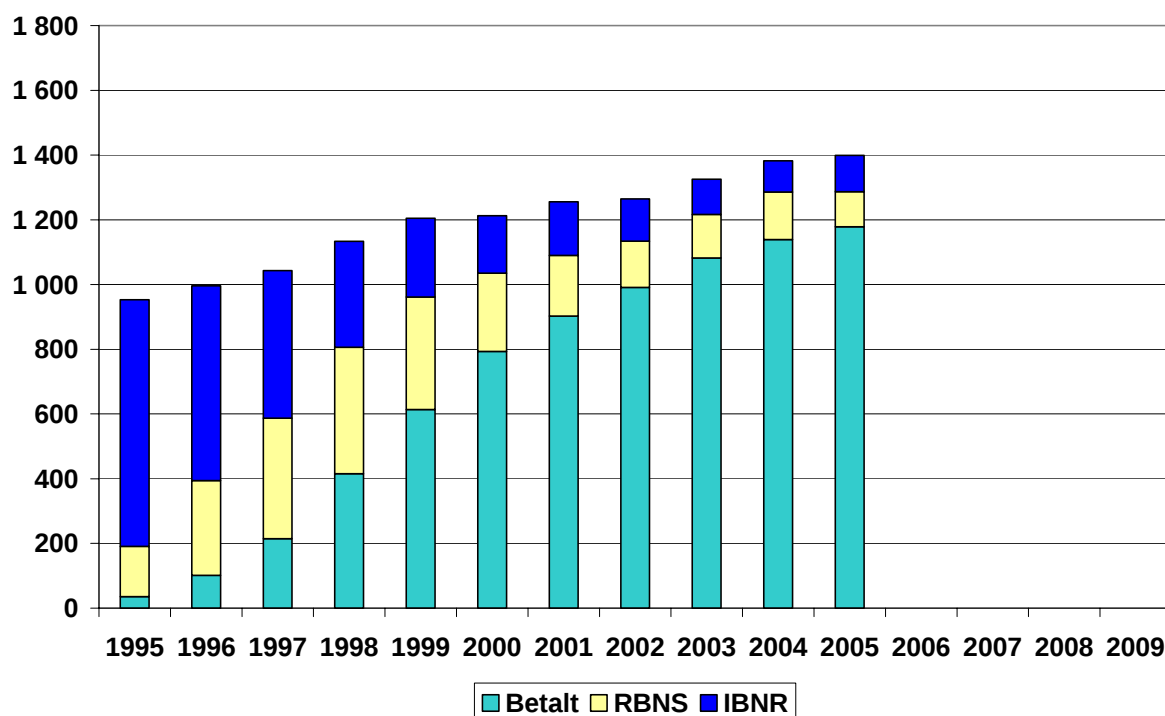
Figur 4.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1993.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1993–2005. Mill. kr.

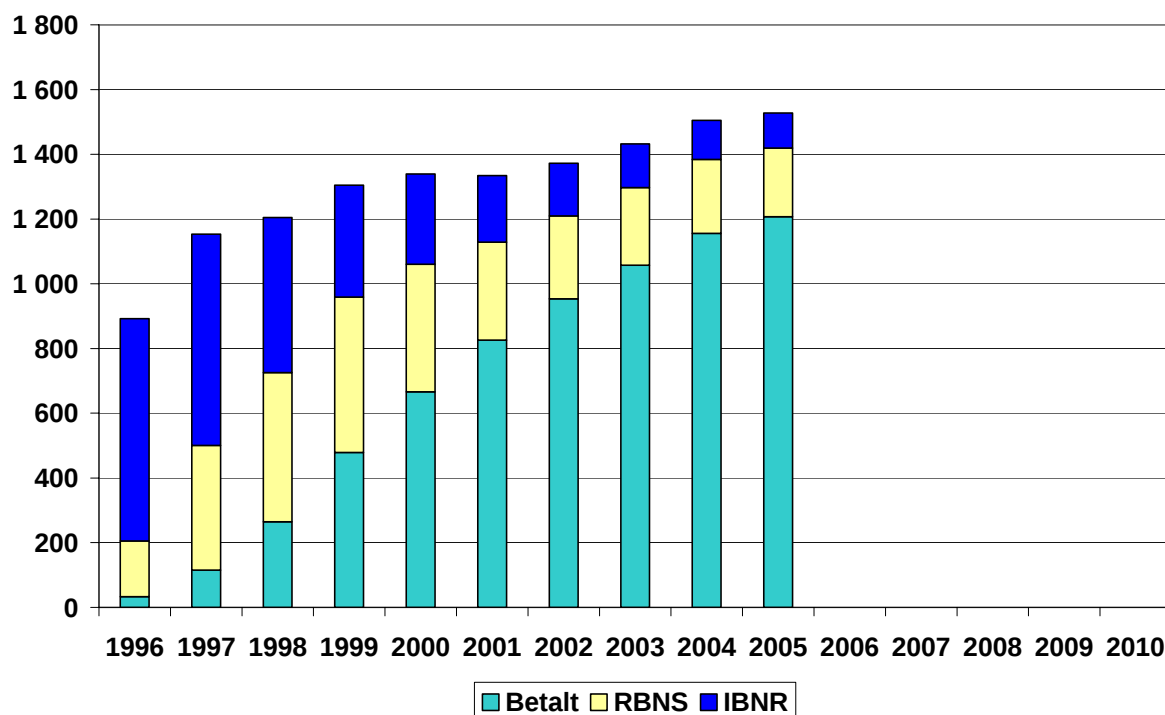
Figur 4.9. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2005. Mill. kr.

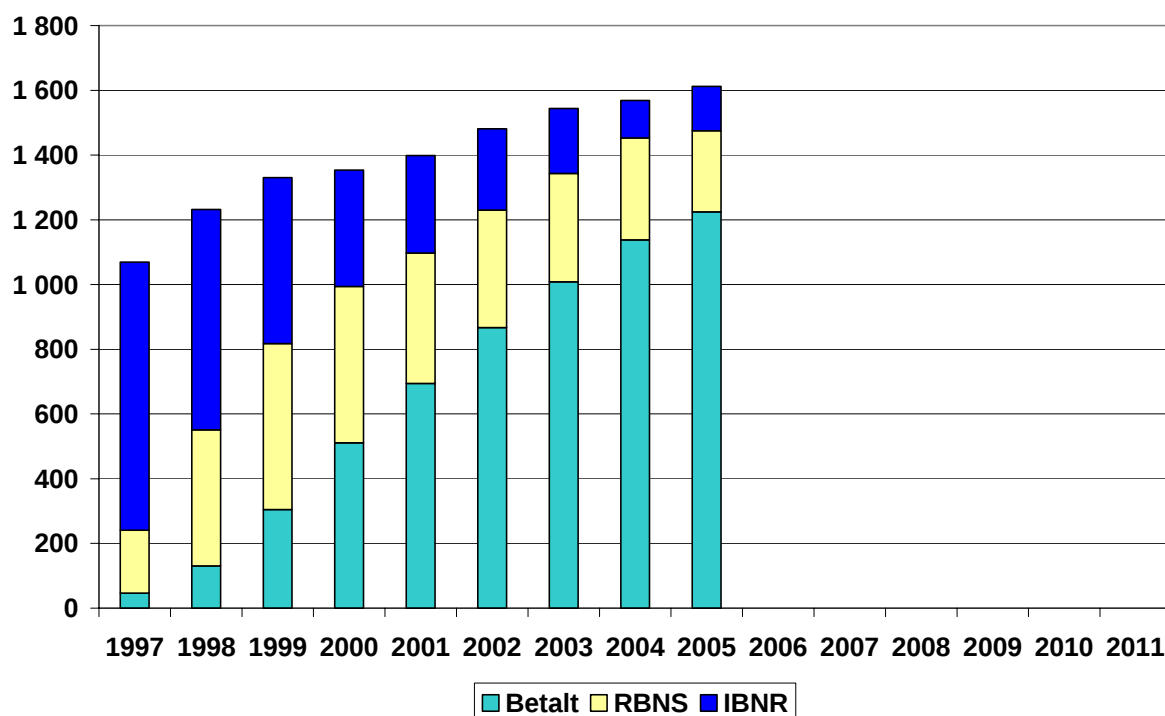
Figur 4.10. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2005. Mill. kr.

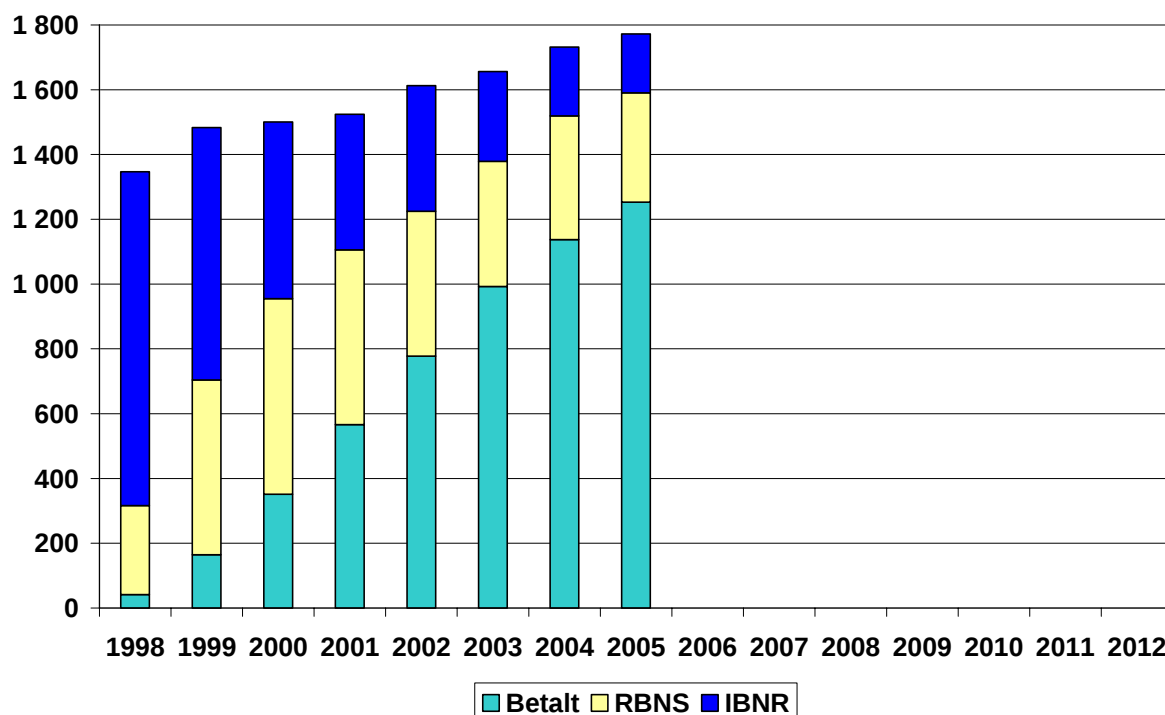
Figur 4.11. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2005. Mill. kr.

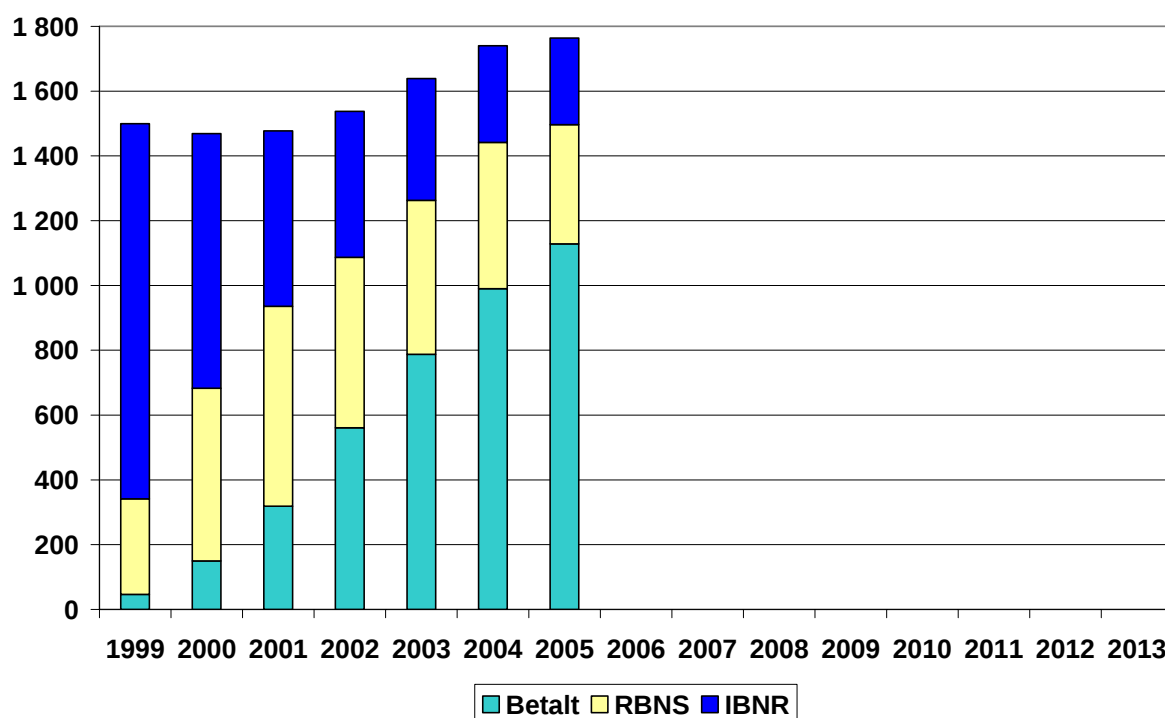
Figur 4.12. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2005. Mill. kr.

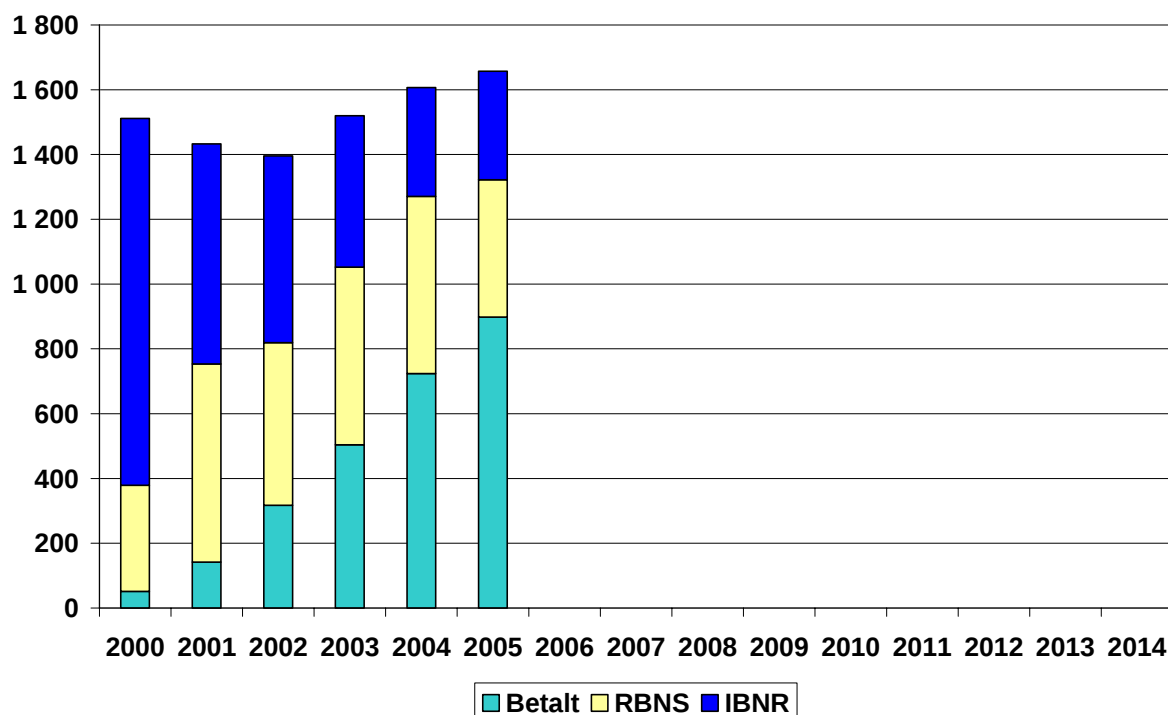
Figur 4.13. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2005. Mill. kr.

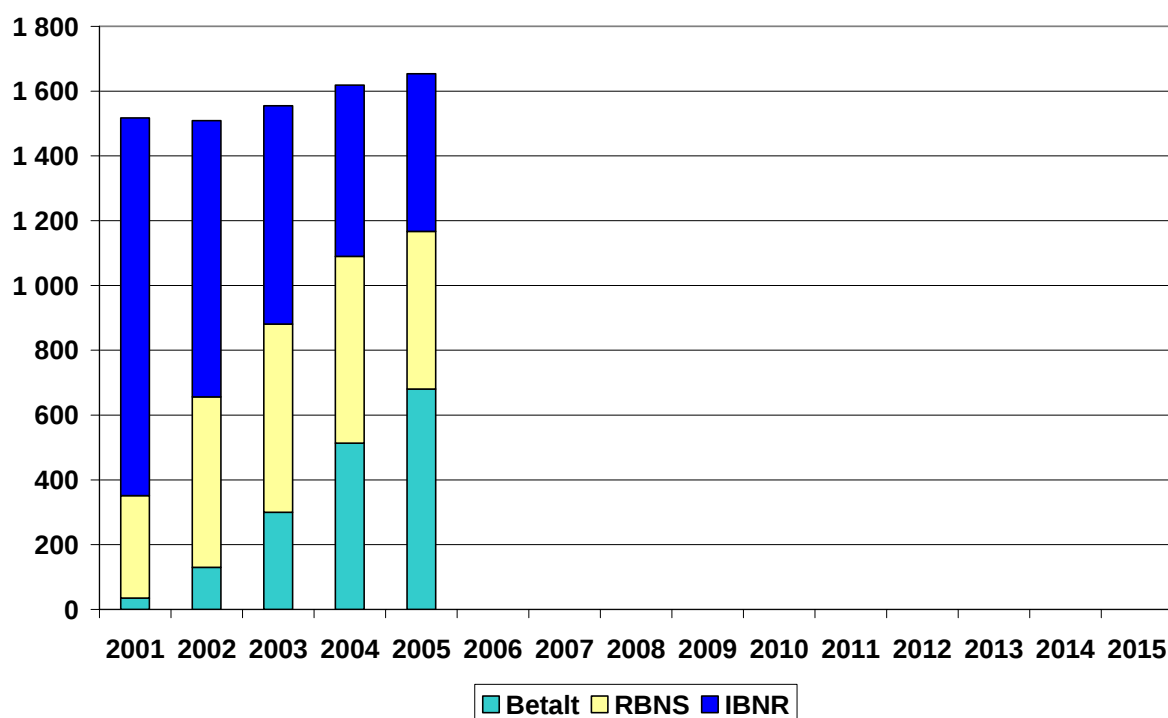
Figur 4.14. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2005. Mill. kr.

Figur 4.15. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeborsikringer – Skadeårgang 2000.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2000–2005. Mill. kr.

Figur 4.16. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Hovedbransjen Yrkesskadeborsikringer – Skadeårgang 2001.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2001–2005. Mill. kr.

5. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkesulykkeforsikringer

I tabell 5.1 gis en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkesulykker inntruffet i årene 1994–2005 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2004 og 2005. Tabell 5.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1994–2005) har utviklet seg.

Når det gjelder delbransjen Yrkesulykkeforsikringer har utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader klare likhetstrekk med den utviklingen som er registrert for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer sett under ett. For alle skadeårgangene 1994–1999 har anslaget på brutto erstatningskostnader blitt til dels kraftig oppjustert i løpet av perioden fra utgangen av de respektive skadeårganger frem til utgangen av 2005. Anslaget for skadeårgangene 2000–2004 har i samme periode blitt oppjustert vesentlig mer beskjedent.

I løpet av 2005 har anslagene på brutto erstatningskostnader blitt oppjustert for alle skadeårgangene 1996–2004. Dette gjelder særlig skadeårgangene 2003 og 2004, der oppjusteringen har vært hhv. 5.5 prosent og 7.2 prosent i løpet av 2005. For skadeårgangene 1994 og 1995 har anslaget på brutto erstatningskostnader blitt nedjustert med hhv. 2.3 prosent og 1.0 prosent i løpet av 2005.

Tabell 5.1. *Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2004	pr. 31.12.2005
1994	726.4	927.1	905.9
1995	695.2	1 066.9	1 056.7
1996	689.0	1 166.1	1 184.5
1997	790.5	1 161.3	1 194.0
1998	1 023.7	1 360.8	1 405.8
1999	1 169.7	1 289.8	1 327.7
2000	1 182.5	1 198.7	1 216.4
2001	1 201.3	1 227.9	1 268.1
2002	1 305.2	1 329.5	1 375.0
2003	1 387.3	1 394.5	1 470.9
2004	1 394.2	1 394.2	1 495.0
2005	1 490.8	–	1 490.8

I delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er anslagene på brutto skadeprosent til dels meget høye ved utløpet av 2005 for alle skadeårgangene 1994–2001, jf. tabell 5.2. Ved å sammenlikne tabell 5.2 med tabell 4.2 ses dessuten at anslaget på brutto skadeprosent for skadeårgangene 1994–1998 ligger 8–17 ½ prosentpoeng høyere i delbransjen Yrkesulykkeforsikringer enn i hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. For skadeårgangene 1999–2005 er

imidlertid anslaget på brutto skadeprosent for delbransjen Yrkesulykkesforsikringer noe lavere enn anslaget for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer – dog med unntak av 2001-årgangen.

Tabell 5.2. *Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosjenter.
Delbransjen Yrkesulykkesforsikringer.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto skadeprosjenter		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2004	pr. 31.12.2005
1994	103.1	131.6	128.6
1995	96.8	148.5	147.1
1996	107.8	182.4	185.2
1997	138.2	203.1	208.8
1998	164.3	218.3	225.6
1999	169.8	187.3	192.8
2000	139.2	141.1	143.2
2001	115.3	117.9	121.8
2002	99.0	100.8	104.2
2003	92.6	93.1	98.2
2004	89.9	89.9	96.4
2005	90.9	–	90.9

I tabellene 5.3 og 5.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2005 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1994–2005) på de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR-avsetninger).

Tabell 5.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 5.4 angir de relative andeler.

Av tabellene 5.3 og 5.4 fremgår bl.a. følgende:

- Andelen som de betalte bruttoerstatninger utgjør av de anslåtte brutto erstatningskostnader, er bare 3 prosent for den siste skadeårgangen, men denne andelen øker raskt med skadeårgangens "alder". For 1994-årgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger omtrent 92 ½ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetning for skadeårgang 2005 hele 72 ¼ prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. Denne andelen avtar raskt med skadeårgangens "alder" og utgjør hhv. 2.7 og 3.2 prosent for årgangene 1994 og 1995.
- Brutto RBNS-avsetningenes andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader er størst for 1–3 år gamle skadeårganger (37 ½–44 prosent).
- For skadeårgangene 1994 og 1995 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkesulykker, hhv. 97 ¼ og 96 ¾ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen

blir lavere desto ”yngre” skadeårgangen er, og utgjør hhv. 46 og 27 $\frac{3}{4}$ prosent for årgangene 2004 og 2005.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 5.1 og 5.2.

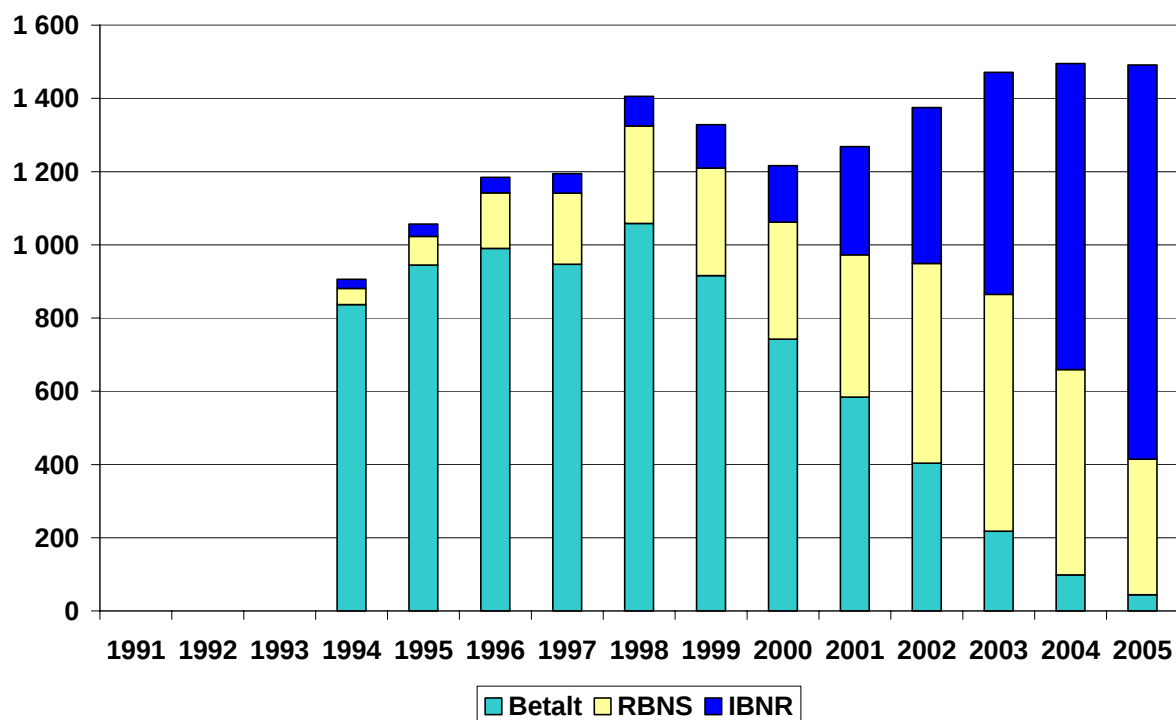
*Tabell 5.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2005.
Delbransjen Yrkesulykkforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	836.6	44.6	24.6
1995	944.5	78.2	34.1
1996	990.0	151.8	42.7
1997	946.6	194.8	52.7
1998	1 058.7	266.1	81.0
1999	916.3	293.1	118.3
2000	742.3	319.6	154.5
2001	584.3	388.1	295.6
2002	403.6	545.6	425.8
2003	218.0	646.4	606.5
2004	98.7	560.7	835.6
2005	44.3	370.2	1 076.3

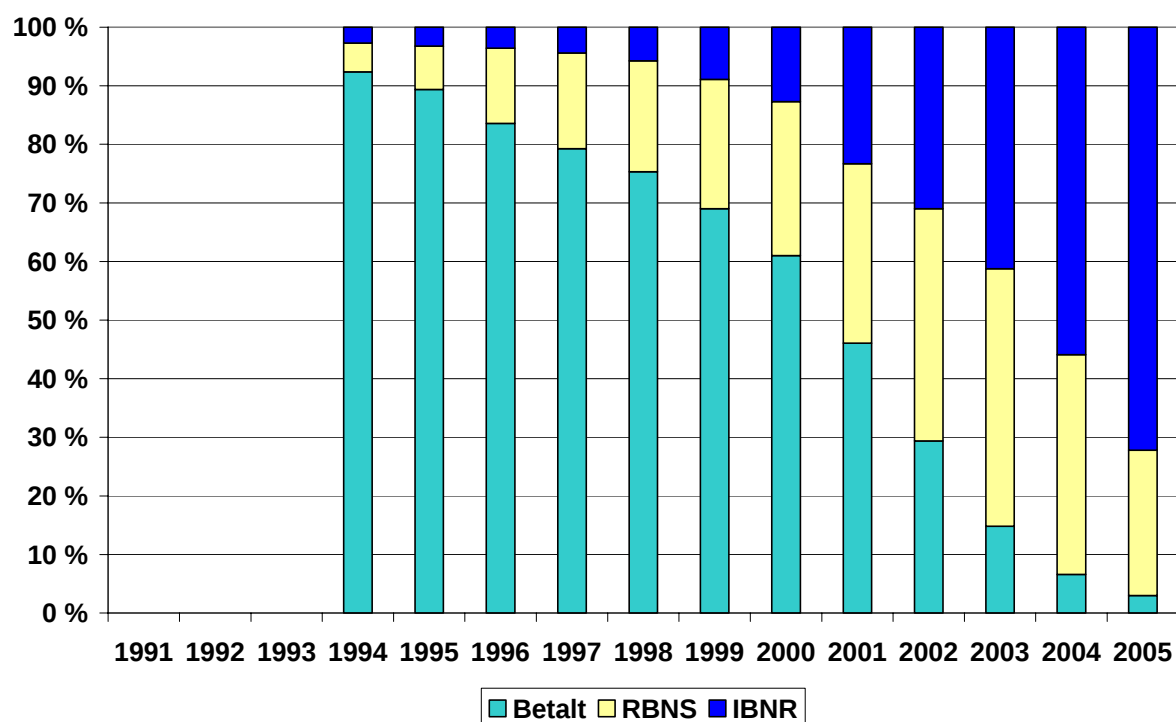
*Tabell 5.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2005.
Delbransjen Yrkesulykkforsikringer. Relativ fordeling (prosent).*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	92.4	4.9	2.7
1995	89.4	7.4	3.2
1996	83.6	12.8	3.6
1997	79.3	16.3	4.4
1998	75.3	18.9	5.8
1999	69.0	22.1	8.9
2000	61.0	26.3	12.7
2001	46.1	30.6	23.3
2002	29.4	39.7	31.0
2003	14.8	44.0	41.2
2004	6.6	37.5	55.9
2005	3.0	24.8	72.2

Figur 5.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.
Data pr. 31. desember 2005. Mill. kr.

Figur 5.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.
Data pr. 31. desember 2005. Relative andeler.

I figurene 5.1 og 5.2 er det – for hver av skadeårgangene 1994–2005 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2005 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 5.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt endret fra og med utløpet av 1994 (dvs. fra utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2005. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1994 til utgangen av 2005.

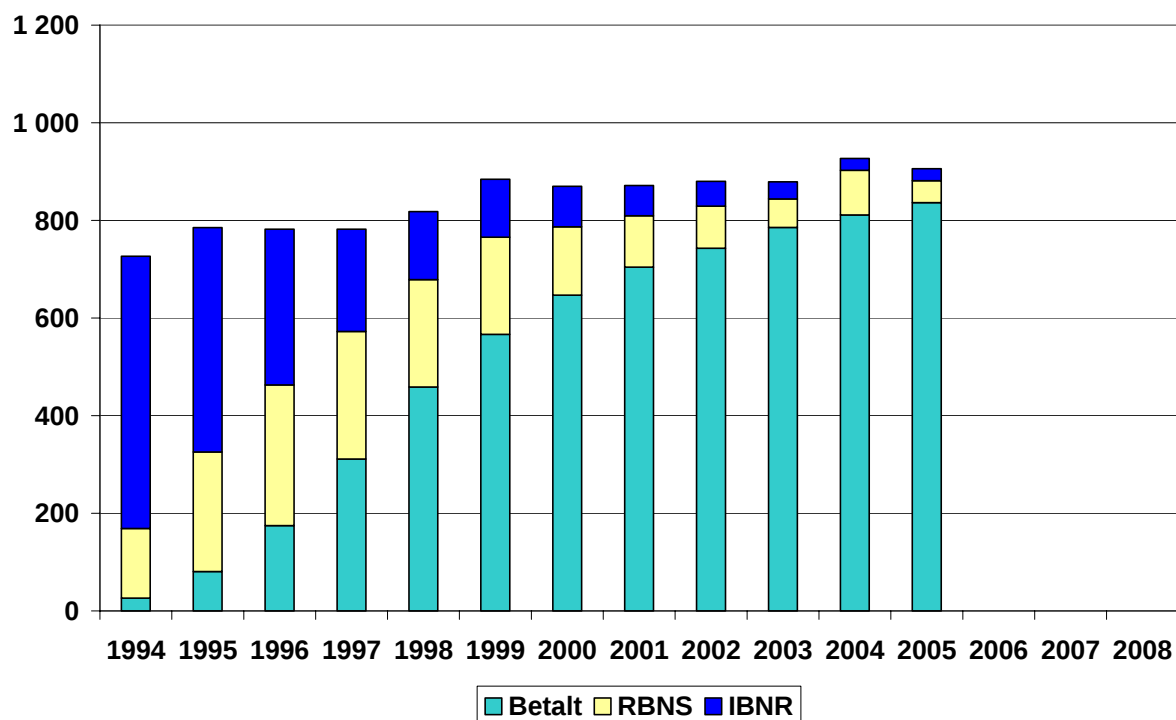
Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1995–2001 er gitt ved figurene 5.4–5.10.

Av figurene 5.3–5.10 ser man bl.a. følgende:

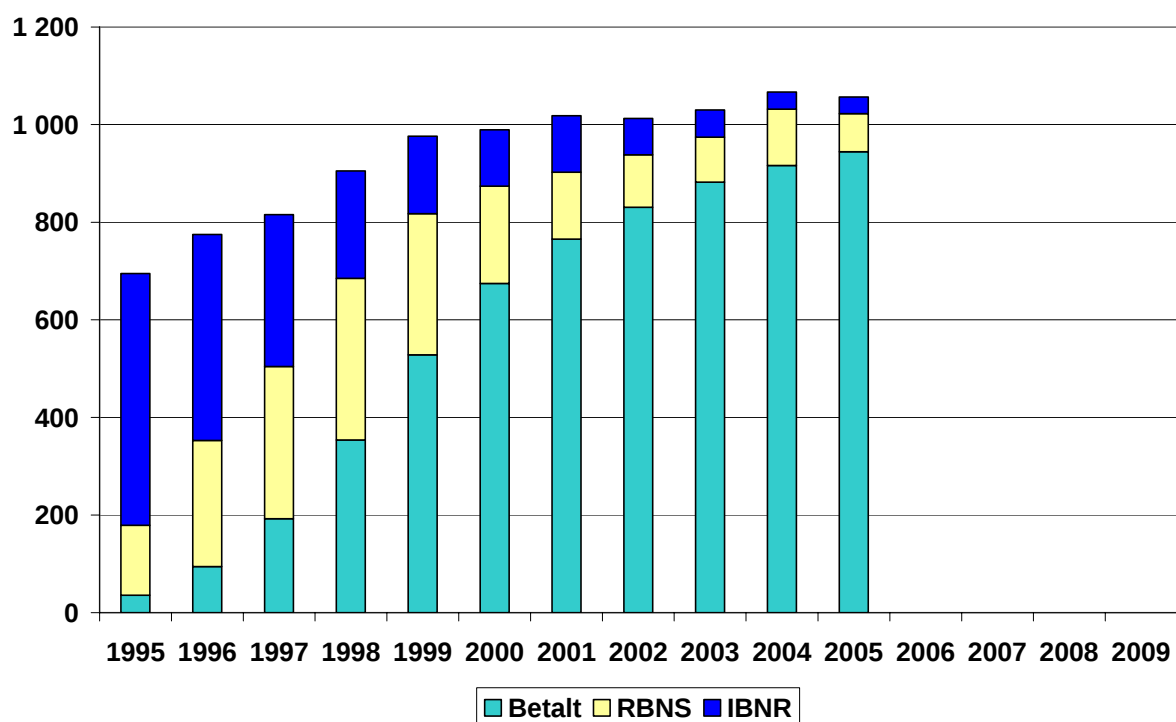
- Alle figurene viser det samme mønster. De betalte bruttoerstatninger utgjør en beskjeden andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger (2 ½–5 prosent), men andelen øker deretter markert. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en dominerende andel ved utløpet av de respektive skadeårganger (71–77 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt betydelig oppjustert (25 prosent) i løpet av regnskapsårene 1995–2005 betraktet under ett, og da først og fremst i årene 1995, 1999/2000 og 2004. Videre er de akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utgangen av 2004 drøyt 15 prosent høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnad for denne skadeårgangen.
- Også for skadeårgangene 1995–1998 har anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader blitt kraftig oppjustert (37–72 prosent) fra utløpet av de respektive skadeårganger og frem til utløpet av 2005, mens de betalte bruttoerstatninger ved utløpet av 2005 er til dels betydelig høyere enn det opprinnelige anslaget på brutto erstatningskostnader for disse årgangene.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgangene 1999–2001 er oppjustert med hhv. 13 ½, 3 og 5 ½ prosent siden utløpet av de respektive årganger.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg D.

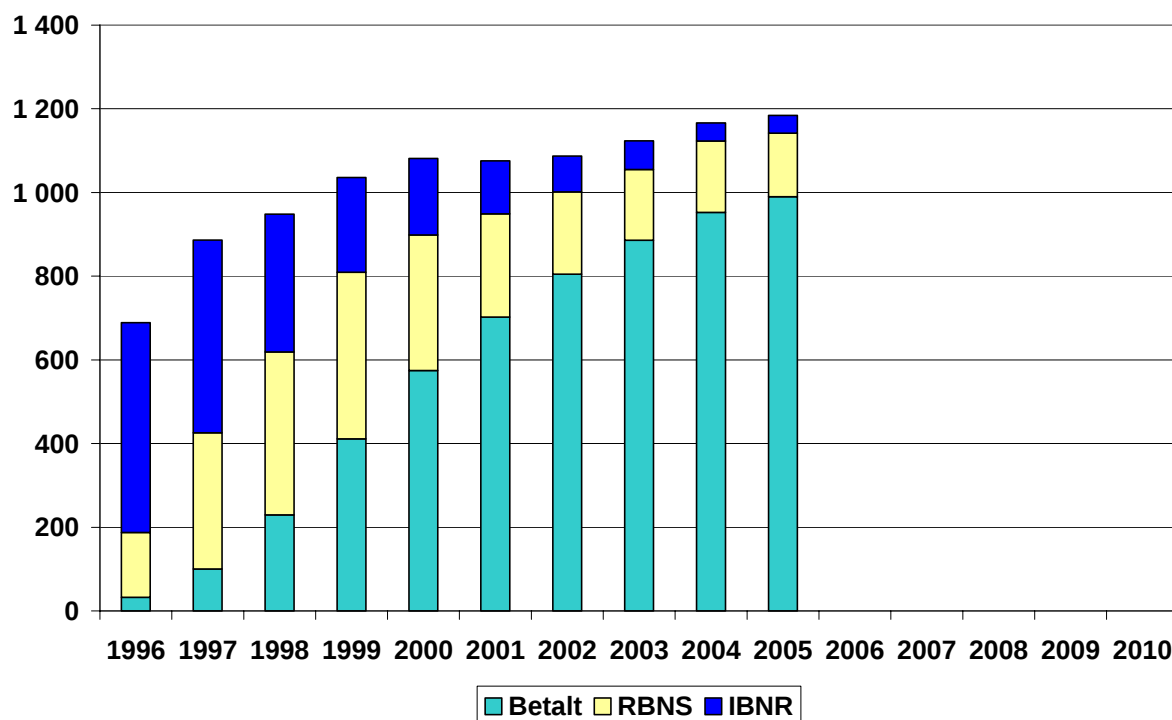
Figur 5.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2005. Mill. kr.

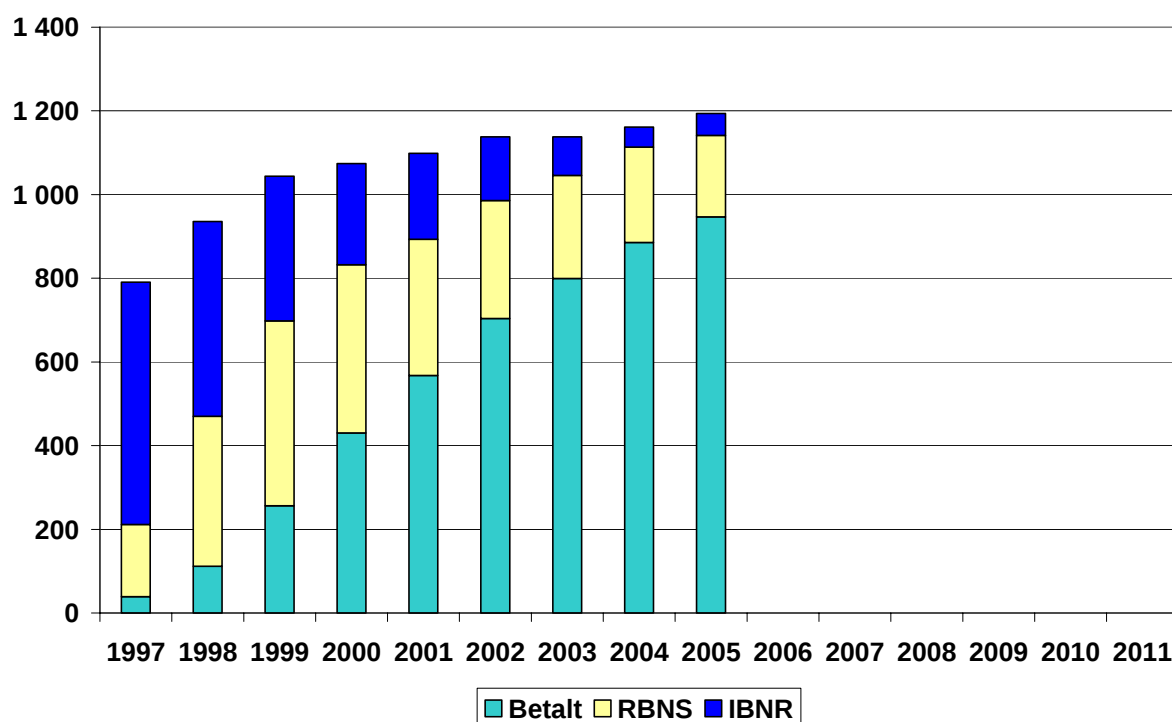
Figur 5.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2005. Mill. kr.

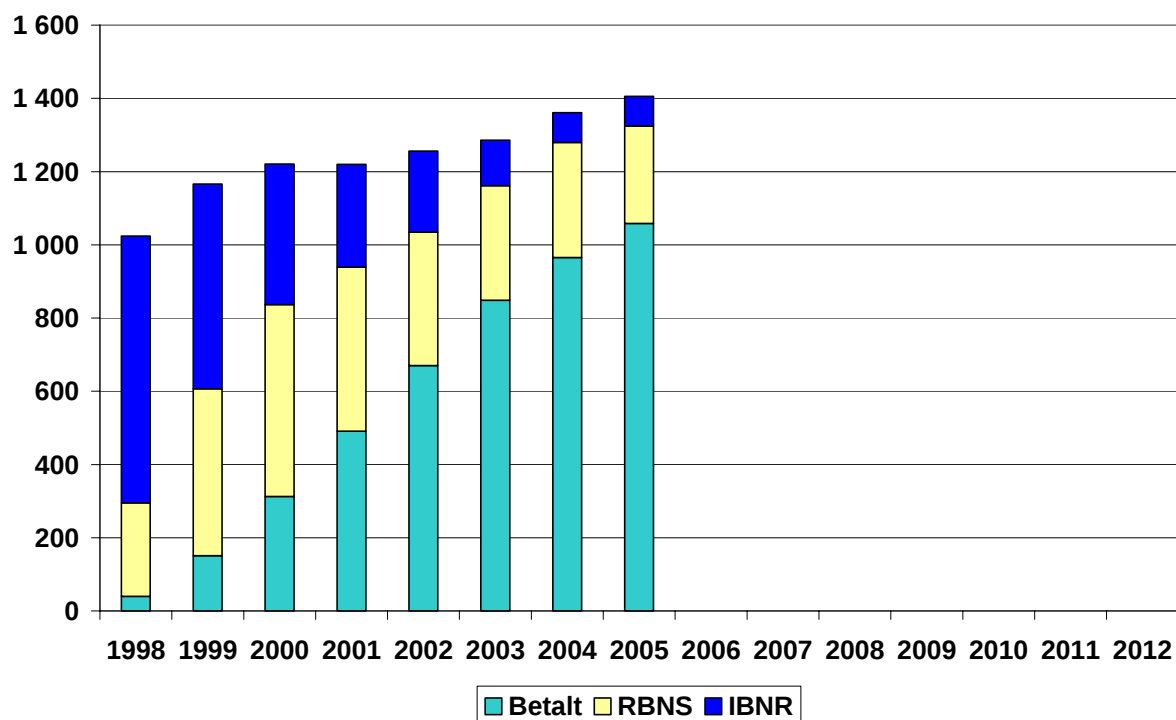
Figur 5.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2005. Mill. kr.

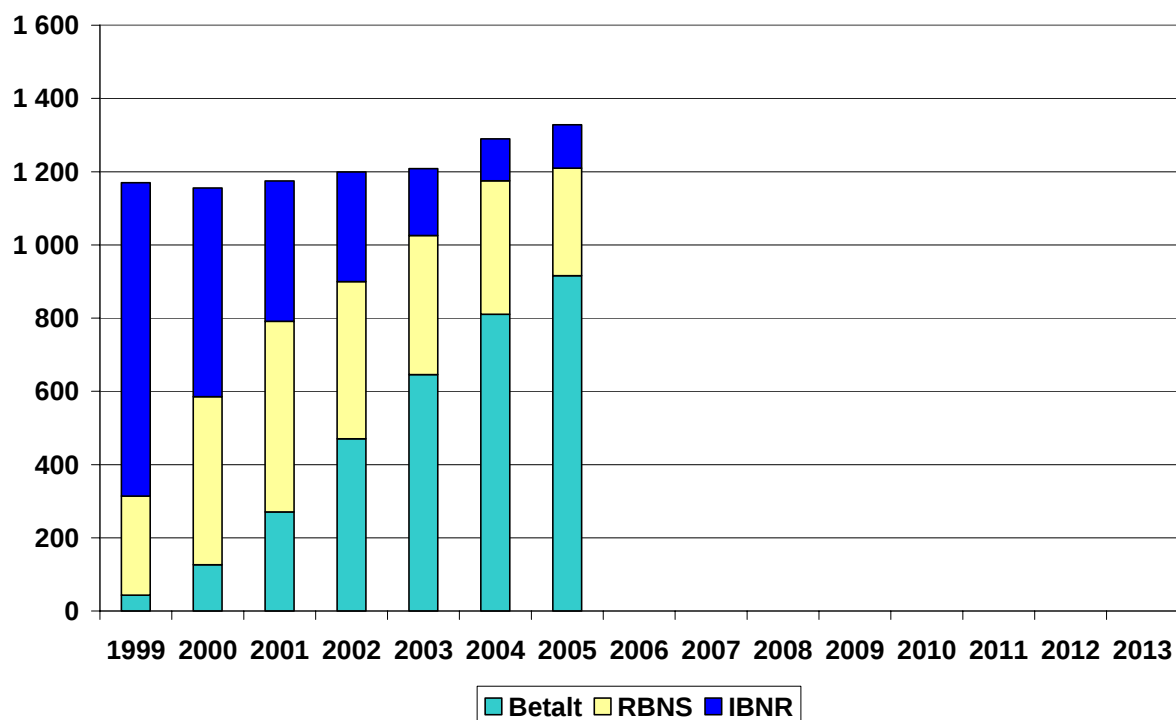
Figur 5.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2005. Mill. kr.

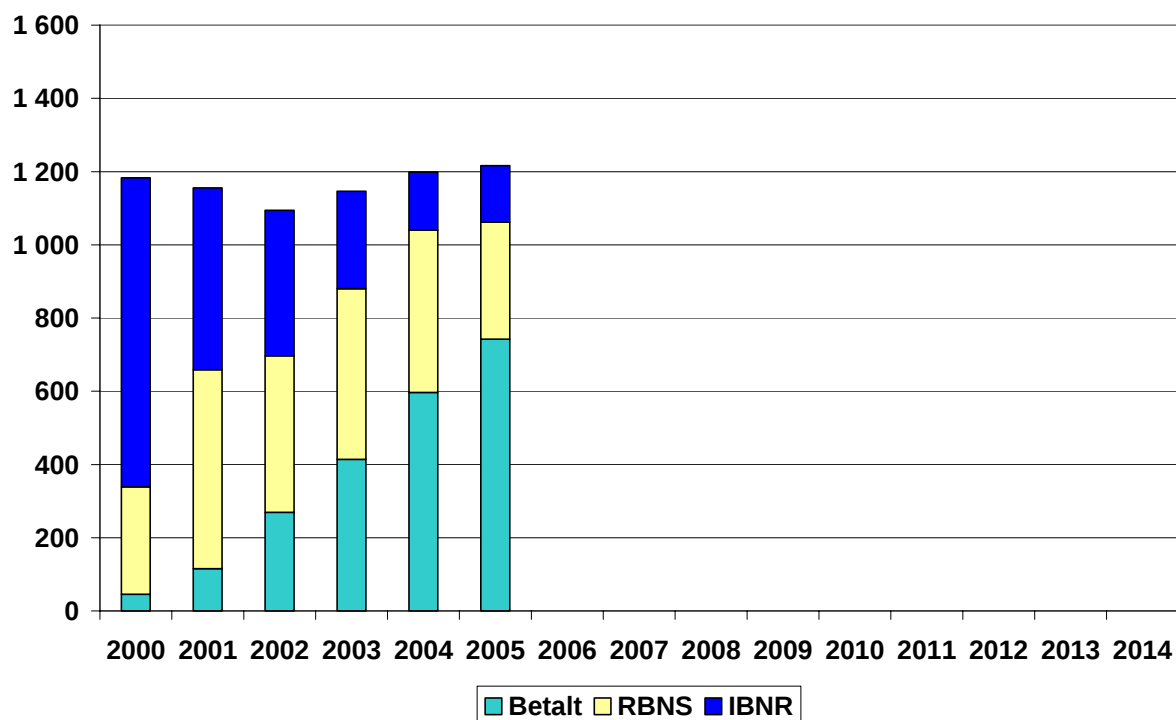
Figur 5.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2005. Mill. kr.

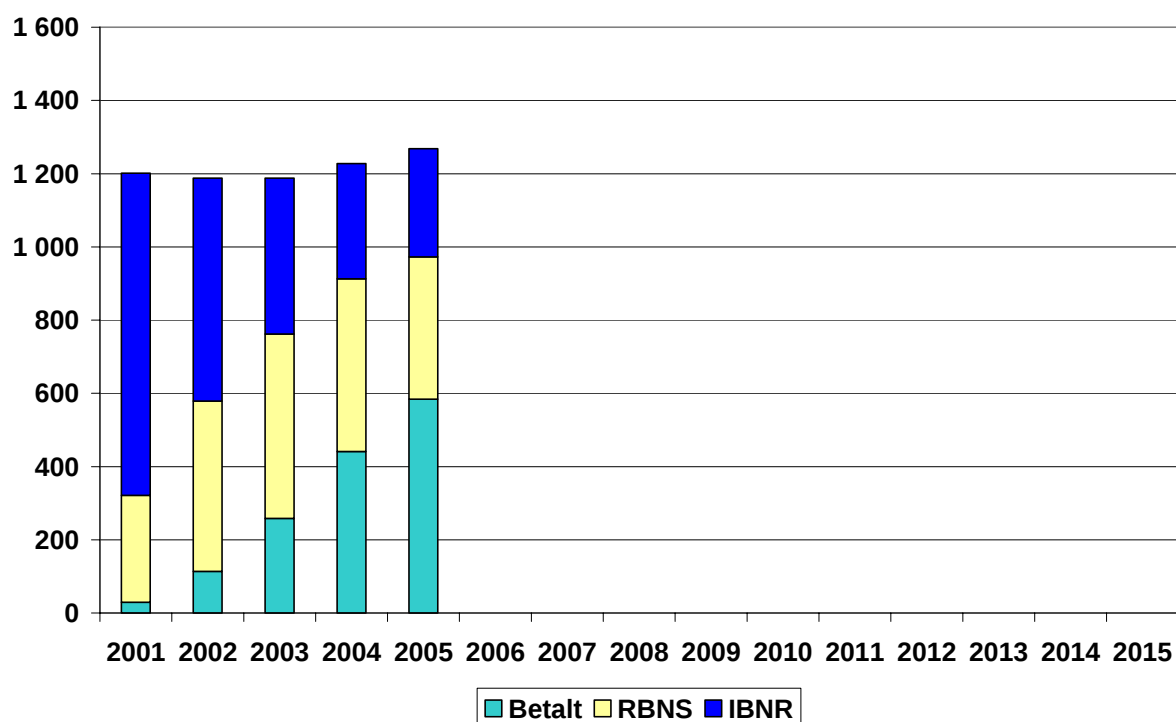
Figur 5.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2005. Mill. kr.

Figur 5.9. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 2000.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2000–2005. Mill. kr.

Figur 5.10. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer – Skadeårgang 2001.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2001–2005. Mill. kr.

6. Utviklingstrekk – Brutto erstatningskostnader for Yrkessykdomsforsikringer

I tabell 6.1 gis en oversikt over hvorledes anslagene på de samlede brutto erstatningskostnader for yrkessykdommer inntruffet i årene 1994–2005 har utviklet seg. For hver av skadeårgangene blir det oppgitt anslag på brutto erstatningskostnader slik disse fremkom ved utløpet av de respektive skadeårganger (opprinnelig anslag), samt de reviderte anslagene ved utløpet av hhv. 2004 og 2005. Tabell 6.2 viser hvorledes anslagene på de tilsvarende brutto skadeprosenter (for hver av skadeårgangene 1994–2005) har utviklet seg.

I delbransjen Yrkessykdomsforsikringer har utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader for skadeårgangene 1994–2005 vært noe forskjellig fra den utviklingen som er registrert både for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett og for delbransjen Yrkesulykkforsikringer. Det fremgår imidlertid av tabell 6.1 at det bare er skadeårgangene 1994, 2003 og 2004 som har lavere anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2005 enn ved utløpet av skadeårgangen. For skadeårgang 1994 har imidlertid dette anslaget blitt gradvis oppjustert siden utløpet av 1998, da anslaget på brutto erstatningskostnader for denne årgangen ble stipulert til 170.7 mill. kr.

For skadeårgangene 1995–2002 er de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av 2005 opptil 68 ½ prosent høyere enn anslaget som ble utarbeidet ved utløpet av de respektive skadeårganger. Det skal videre påpekes at for skadeårgangene 1994–1997 og 2000 er anslaget på brutto erstatningskostnader oppjustert også i løpet av 2005. Oppjusteringen er spesielt markert for skadeårgangene 1995 (27 mill. kr) og 2000 (33 mill. kr).

For skadeårgangene 1998, 1999 og 2001–2004 er anslaget på brutto erstatningskostnader nedjustert i løpet av 2005. Nedjusteringen er spesielt stor for 2004-årgangen (53 ½ mill. kr).

Tabell 6.1. *Utviklingen av anslagene på brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader		
	Opprinnelig	pr. 31.12.2004	pr. 31.12.2005
1994	308.1	255.9	270.0
1995	257.6	315.6	342.3
1996	203.2	338.7	342.6
1997	278.6	407.1	418.2
1998	322.6	370.5	366.1
1999	329.7	450.2	436.1
2000	328.5	408.0	440.9
2001	316.1	390.6	385.2
2002	357.0	464.2	450.0
2003	489.1	486.6	467.5
2004	542.6	542.6	489.1
2005	548.2	–	548.2

Når det gjelder anslagene på brutto skadeprosent for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer, fremgår det av tabell 6.2 at denne fortsatt er svært lav for skadeårgang 1994. For de øvrige skadeårgangene ligger imidlertid anslått brutto skadeprosent mellom 98 (2004-årgangen) og 202 (1999-årgangen). De anslåtte brutto skadeprosenter er spesielt høye for skadeårgangene 1997–2000 som alle oppviser skadeprosenter godt over 150.

Som følge av betydelige premieøkninger de senere år avtar anslått brutto skadeprosent gradvis fra skadeårgang 1999 (202) til skadeårgangene 2004 og 2005 (98–100).

Tabell 6.2. *Utviklingen av anslagene på brutto skadeprosenter.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Skadeårgang	Opprinnelig	Anslåtte brutto skadeprosenter	
		pr. 31.12.2004	pr. 31.12.2005
1994	87.1	72.3	76.3
1995	86.5	106.0	115.0
1996	79.1	131.8	133.4
1997	120.6	176.2	181.0
1998	163.7	188.0	185.8
1999	153.0	208.9	202.3
2000	125.9	156.4	169.0
2001	97.9	120.9	119.2
2002	89.9	116.9	113.4
2003	108.0	107.4	103.2
2004	108.3	108.3	97.7
2005	99.9	–	99.9

I tabellene 6.3 og 6.4 nedenfor er det gitt oversikter over fordelingen pr. 31. desember 2005 av de anslåtte brutto erstatningskostnader (for skadeårgangene 1994–2005) på de følgende komponenter:

- betalte bruttoerstatninger,
- brutto avsetninger for de rapporterte, ikke oppgjorte skadetilfeller (brutto RBNS-avsetninger),
- brutto avsetninger for de inntrufne, ikke rapporterte skader (brutto IBNR-avsetninger).

Tabell 6.3 viser de nominelle beløp, mens tabell 6.4 angir de relative andeler.

Av tabellene 6.3 og 6.4 fremgår bl.a. følgende:

- For den siste skadeårgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger 1 ¼ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen øker imidlertid raskt med skadeårgangens "alder", og for 1994-årgangen utgjør de betalte bruttoerstatninger 72 ½ prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader.
- På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetning for 2005-årgangen hele 95 prosent av anslått brutto erstatningskostnad for denne årgangen. Denne andelen avtar raskt med skadeårgangens "alder" og utgjør 19 ½ prosent for 1994-årgangen.

- Brutto RBNS-avsetningenes andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader utgjør mellom 17 og 28 prosent for skadeårgangene 1998–2003.
- For skadeårgangene 1994 og 1995 utgjør summen av betalte bruttoerstatninger og brutto RBNS-avsetninger, dvs. de fastsatte bruttoerstatninger for meldte yrkessykdommer, hhv. 80 ½ og 77 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader. Denne andelen blir lavere desto ”yngre” skadeårgangen er, og utgjør hhv. 15 og 5 prosent for årgangene 2004 og 2005.

Det vises også til illustrasjonene gitt ved figurene 6.1 og 6.2.

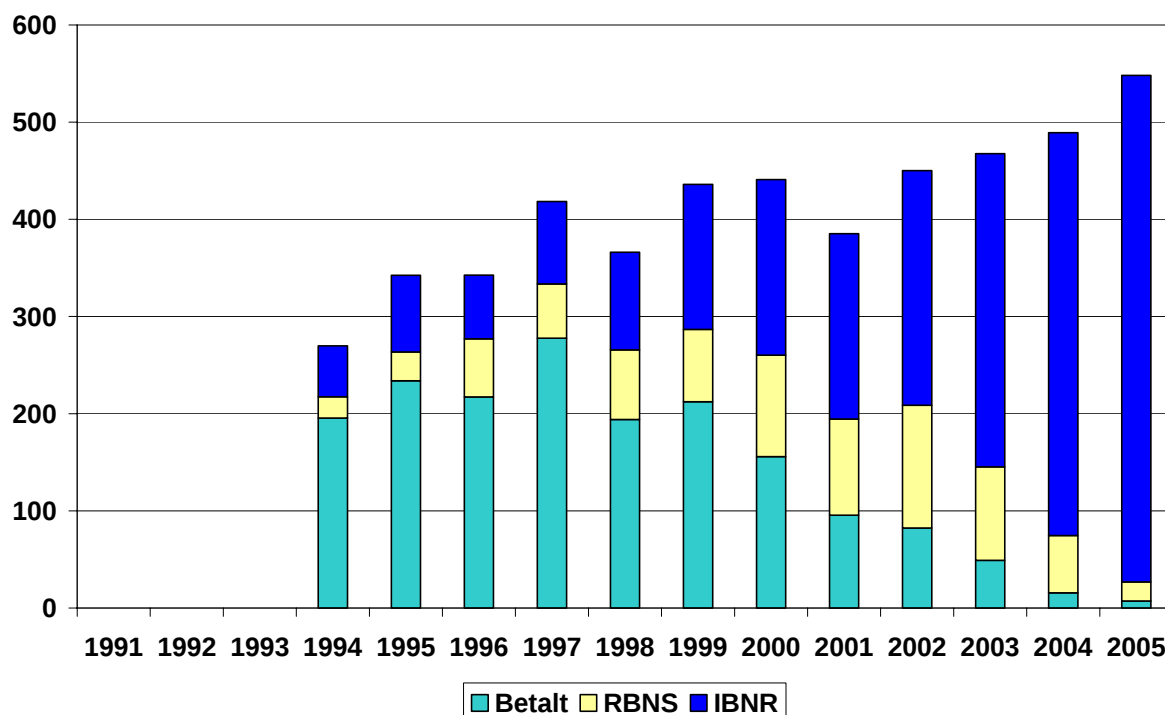
*Tabell 6.3. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2005.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	195.4	22.0	52.5
1995	233.9	29.6	78.8
1996	217.3	59.8	65.5
1997	277.7	55.8	84.7
1998	194.1	71.7	100.4
1999	212.3	74.4	149.3
2000	155.9	104.2	180.8
2001	95.5	99.0	190.7
2002	82.3	126.3	241.5
2003	49.0	96.1	322.4
2004	15.6	59.0	414.5
2005	7.2	19.8	521.1

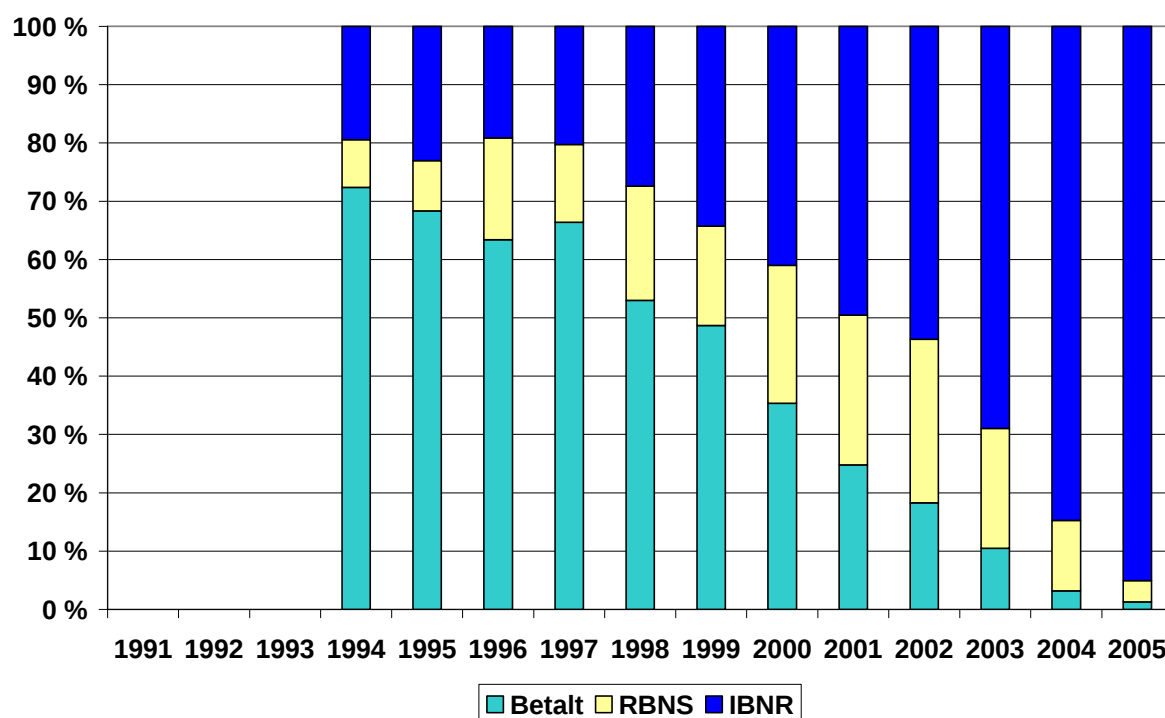
*Tabell 6.4. Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember 2005.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Relativ fordeling (prosent).*

Skadeårgang	Betalte brutto erstatninger	Brutto RBNS avsetninger	Brutto IBNR avsetninger
1994	72.4	8.2	19.5
1995	68.3	8.7	23.0
1996	63.4	17.5	19.1
1997	66.4	13.3	20.3
1998	53.0	19.6	27.4
1999	48.7	17.1	34.2
2000	35.4	23.6	41.0
2001	24.8	25.7	49.5
2002	18.3	28.1	53.7
2003	10.5	20.6	69.0
2004	3.2	12.1	84.8
2005	1.3	3.6	95.1

Figur 6.1. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.
 Data pr. 31. desember 2005. Mill. kr.

Figur 6.2. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
 Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.
 Data pr. 31. desember 2005. Relative andeler.

I figurene 6.1 og 6.2 er det – for hver av skadeårgangene 1994–2005 – illustrert hvordan anslaget på samlet brutto erstatningskostnad ved utløpet av 2005 er fordelt mellom betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger. Endringene over tid i sammensetningen av anslaget på de samlede brutto erstatningskostnader kan imidlertid også illustreres ved å betrakte en skadeårgang av gangen. I figur 6.3 nedenfor er det således illustrert hvordan sammensetningen av anslaget på samlet brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 har blitt endret fra og med utløpet av 1994 (dvs. fra utløpet av skadeårgangen) til og med utløpet av 2005. Siden denne illustrasjonen er basert på nominelle beløp, fremgår det også hvorledes anslaget på den nominelle brutto erstatningskostnaden har endret seg fra utgangen av 1994 til utgangen av 2005.

Tilsvarende illustrasjoner for skadeårgangene 1995–2001 er gitt ved figurene 6.4–6.10.

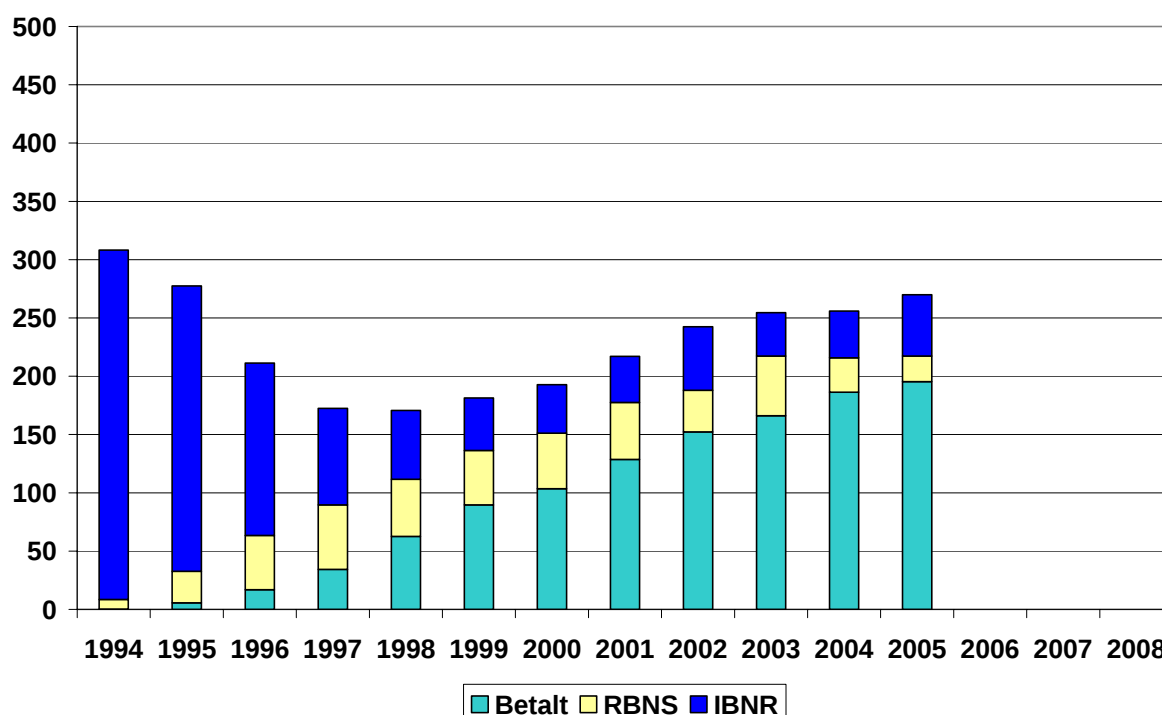
Av figurene 6.3–6.10 ser man bl.a. følgende:

- Det er enkelte markerte likhetstrekk mellom figurene. Med unntak av skadeårgangene 1997, 2000 og 2001 utgjør de betalte bruttoerstatninger mindre enn 1 prosent av de anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av de respektive skadeårganger, men denne andelen øker deretter raskt. På den annen side utgjør brutto IBNR-avsetninger en helt dominerende andel ved utløpet av skadeårgangene (88–97 prosent), men deretter avtar denne andelen markert.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1994 ble kraftig nedjustert i løpet av regnskapsårene 1995–1998. I løpet av de syv siste regnskapsårene har det imidlertid vært en kraftig oppjustering av dette anslaget, men anslaget på brutto erstatningskostnad ligger fortsatt 12 ½ prosent under det opprinnelige anslaget for denne skadeårgangen.
- Når det gjelder skadeårgang 1995 ble anslaget på brutto erstatningskostnad betydelig nedjustert i løpet av regnskapsår 1996. Etter dette holdt anslaget seg forholdsvis stabilt frem til og med regnskapsår 2000, men har deretter blitt kraftig oppjustert i løpet av årene 2001–2005. Ved utløpet av 2005 er anslaget på brutto erstatningskostnad 33 prosent høyere enn anslaget som ble utarbeidet ved utløpet av skadeårgangen.
- Anslaget på brutto erstatningskostnad for skadeårgang 1996 var ganske stabilt gjennom de fire regnskapsårene 1998–2001 etter at dette anslaget hadde blitt kraftig oppjustert i løpet av 1997. I løpet av de fire siste regnskapsårene er anslaget på brutto erstatningskostnad igjen betydelig oppjustert (ca. 32 ½ prosent), og er ved utløpet av 2005 nesten 70 prosent høyere enn det opprinnelige anslaget.
- Hva angår skadeårgang 1997, så fluktuerte anslaget på brutto erstatningskostnader noe gjennom perioden 1998–2001. I løpet av 2002 og 2003 ble imidlertid dette anslaget oppjustert med hele 35 ½ prosent, mens oppjusteringene har vært vesentlig mindre i løpet av 2004 og 2005. Ved utløpet av 2005 ligger anslaget på brutto erstatningskostnad ca. 50 prosent over anslaget som ble utarbeidet ved utløpet av 1997.
- Anslaget på brutto erstatningskostnader for skadeårgang 1998 ble betydelig nedjustert i løpet av 1999 og 2000 for deretter å bli kraftig oppjustert i løpet av årene 2001–2003. I løpet av 2004 og 2005 har imidlertid justeringene av dette anslaget kun vært marginal, slik at anslaget på brutto erstatningskostnader for 1998-årgangen ved utløpet av 2005 ligger ca. 13 ½ prosent høyere enn det opprinnelige anslaget.

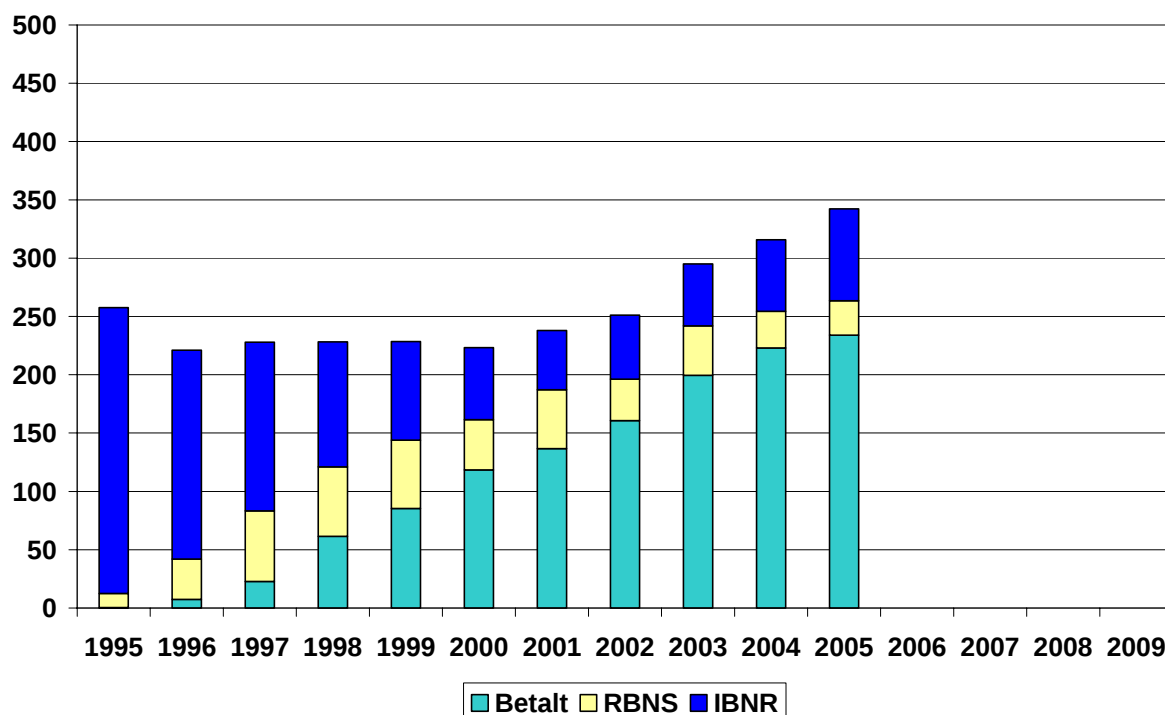
- Også for skadeårgang 1999 ble anslaget på brutto erstatningskostnad noe nedjustert i løpet av de to første årene etter utløpet av skadeårgangen for deretter å bli kraftig oppjustert i løpet av de tre neste årene (og da særlig i løpet av 2003). Ved utløpet av 2005 er anslaget på brutto erstatningskostnad drøyt 32 prosent høyere enn det opprinnelige anslaget (etter å ha blitt noe nedjustert i løpet av det siste året).
- For skadeårgang 2000 ble anslaget på brutto erstatningskostnader nedjustert med over 15 prosent i løpet av 2001. I løpet av de fire siste årene er imidlertid dette anslaget betydelig oppjustert og ligger ved utløpet av 2005 nesten 35 prosent over det opprinnelige anslaget for denne skadeårgangen.
- De anslåtte brutto erstatningskostnader for 2001-årgangen er betydelig oppjustert i løpet av de fire siste årene og er ved utgangen av 2005 nesten 22 prosent høyere enn det opprinnelige anslaget.

En mer detaljert oversikt over grunnlagsdataene for betalte bruttoerstatninger, brutto RBNS-avsetninger og brutto IBNR-avsetninger er gitt i vedlegg E.

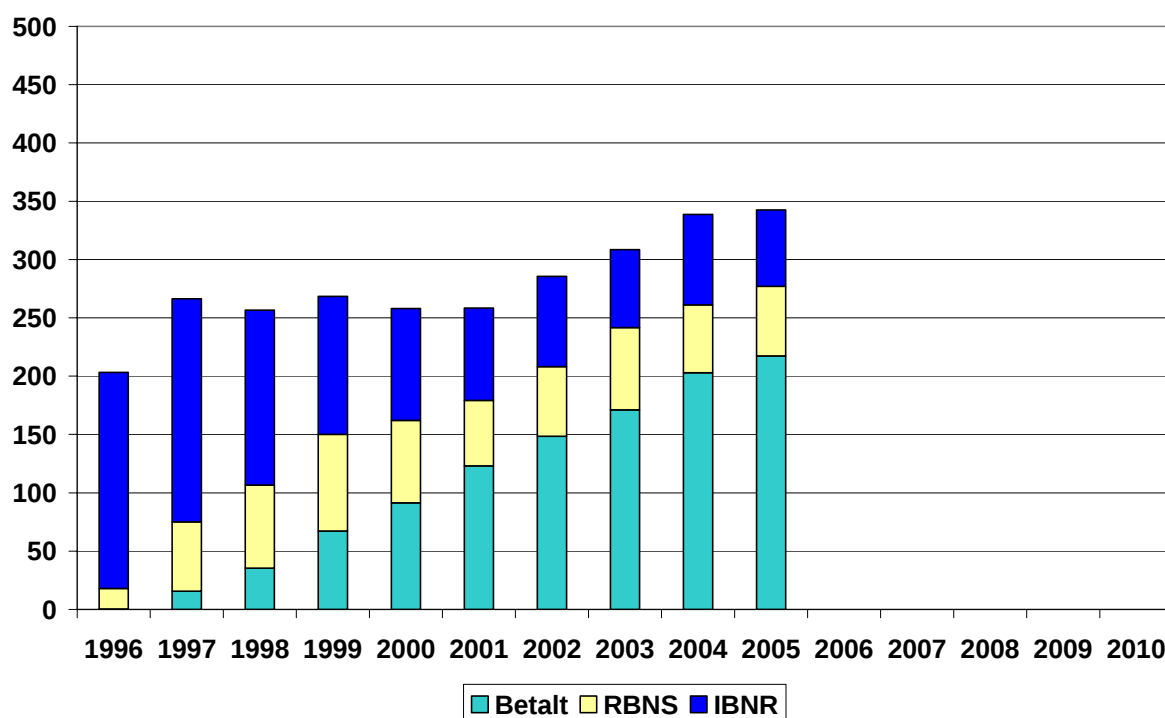
*Figur 6.3. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1994.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1994–2005. Mill. kr.*

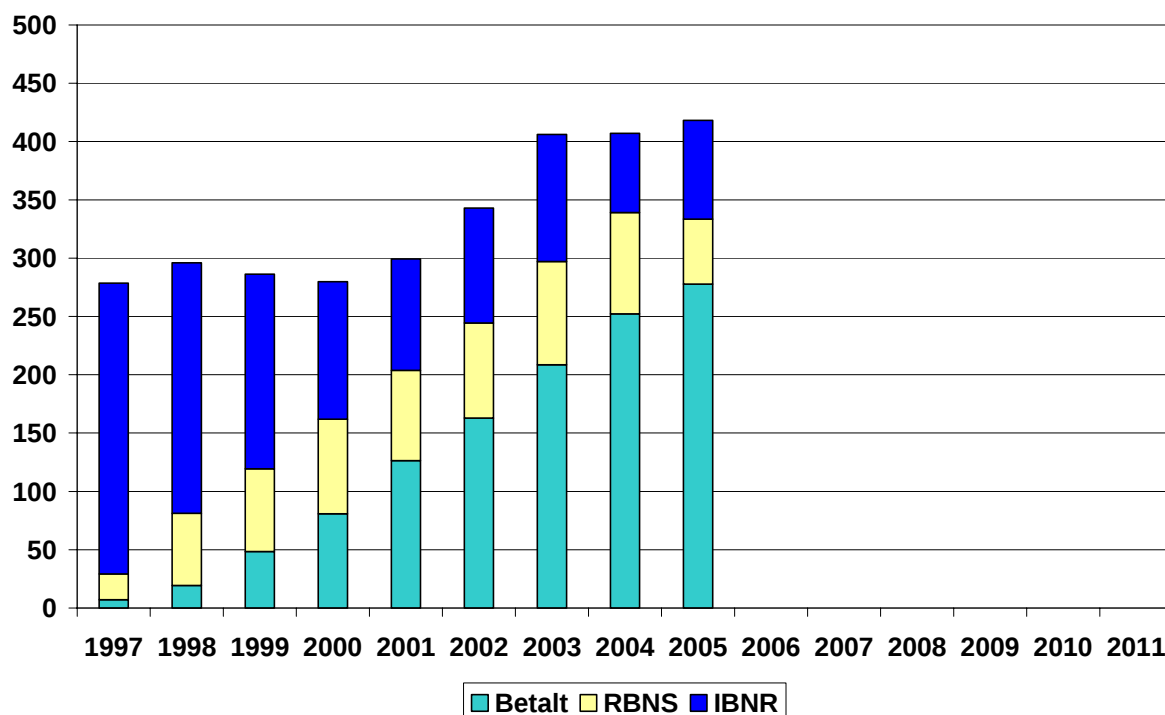
Figur 6.4. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1995.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1995–2005. Mill. kr.

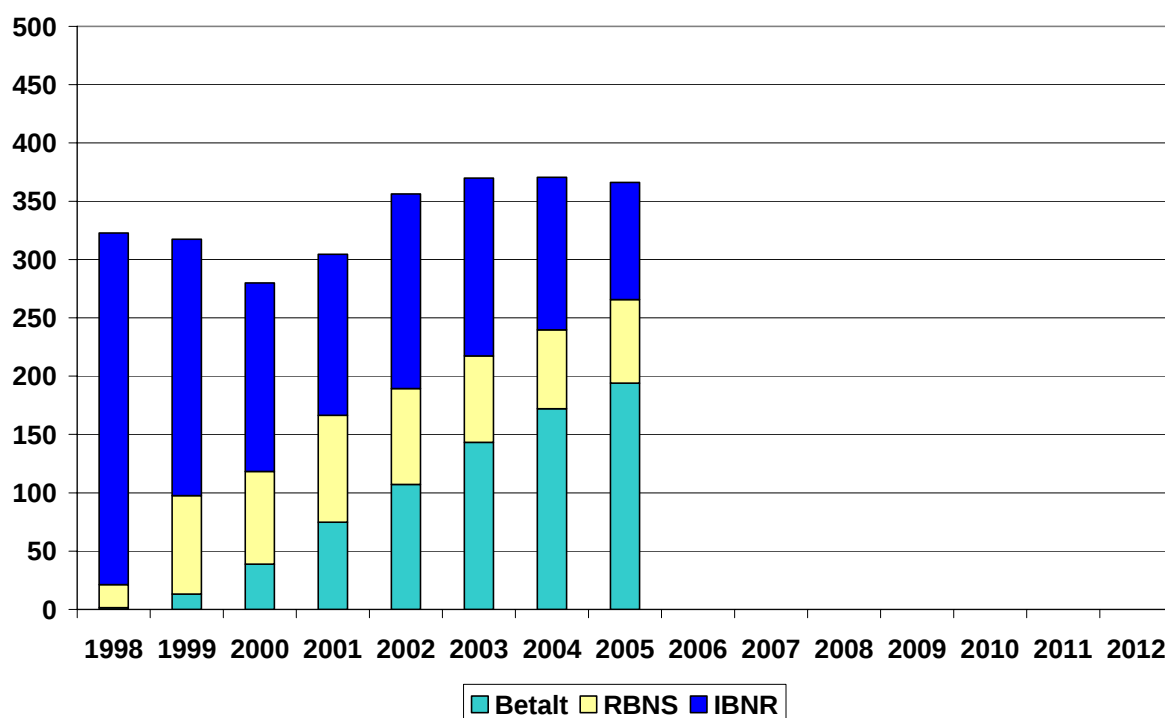
Figur 6.5. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1996.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1996–2005. Mill. kr.

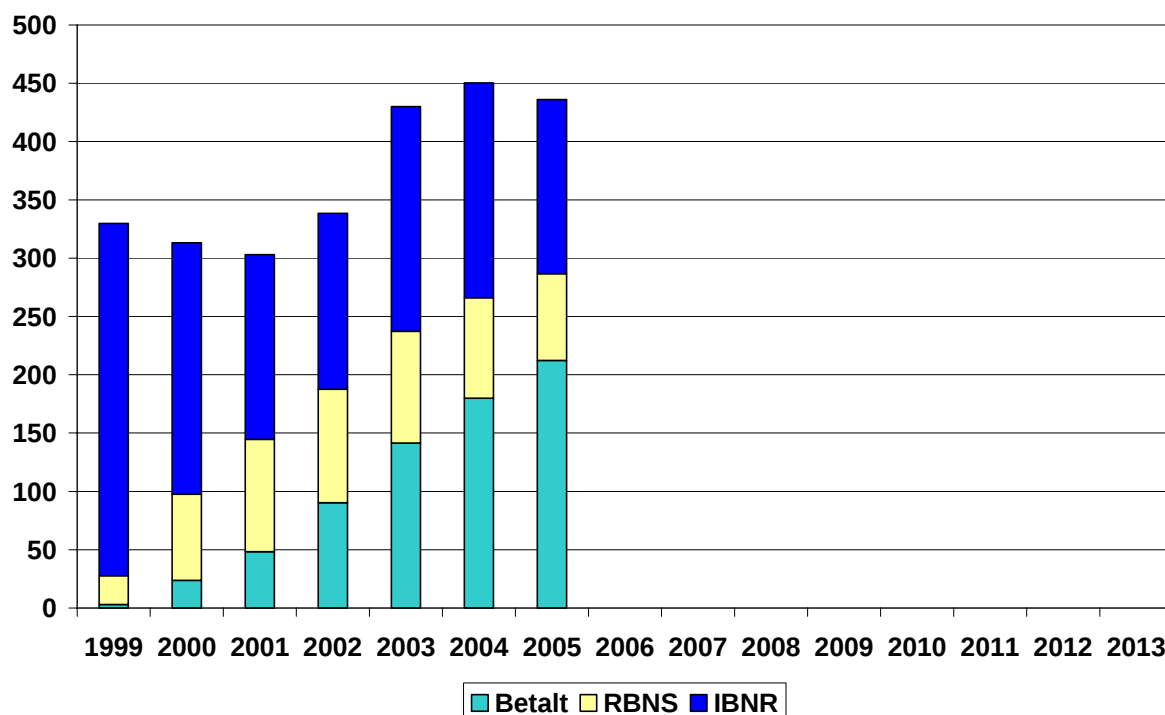
Figur 6.6. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1997.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1997–2005. Mill. kr.

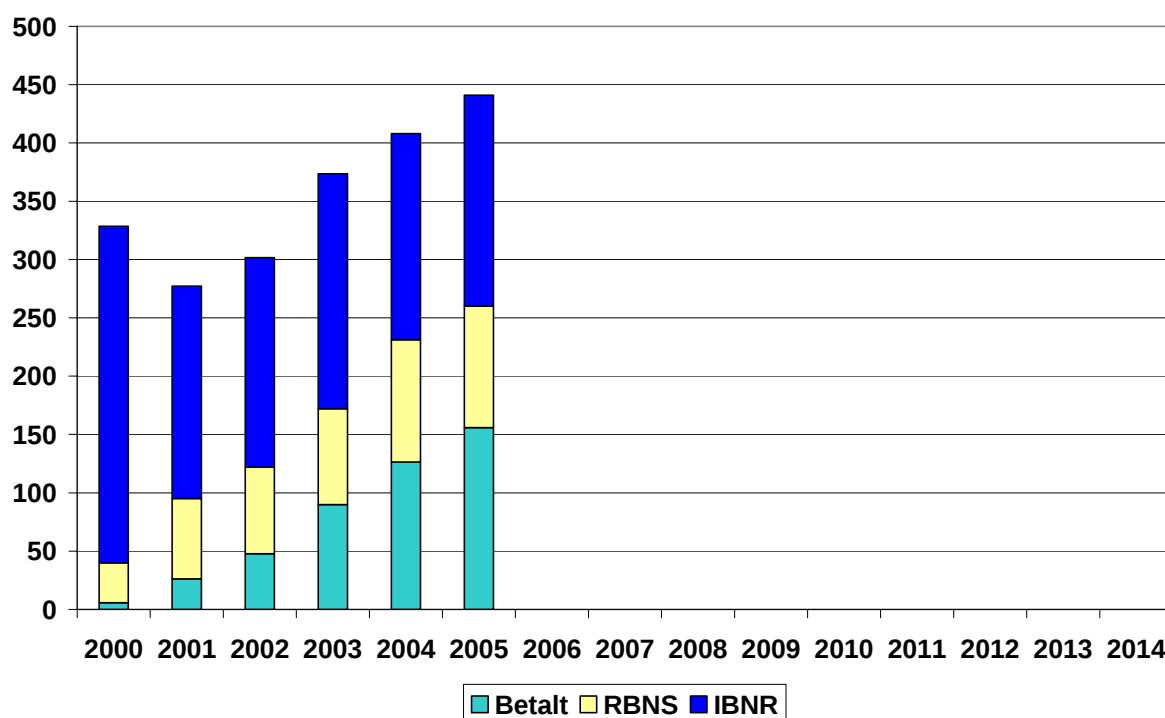
Figur 6.7. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1998.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1998–2005. Mill. kr.

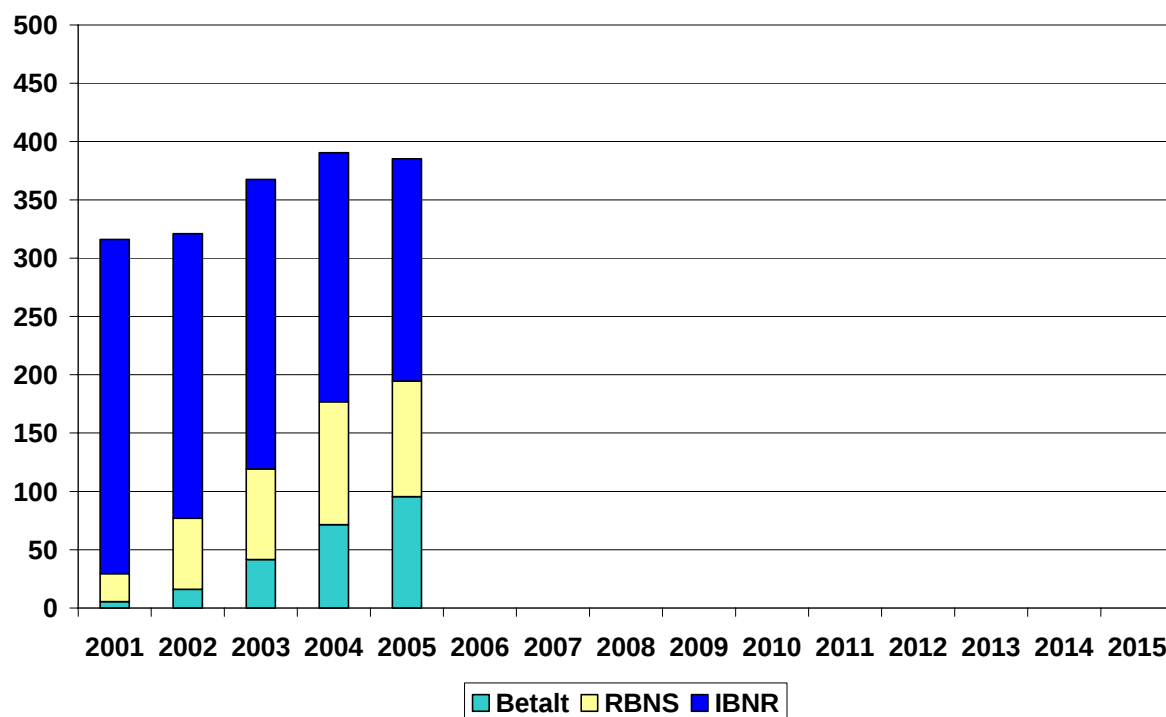
Figur 6.8. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 1999.
Data ved utløpet av regnskapsårene 1999–2005. Mill. kr.

Figur 6.9. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2000.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2000–2005. Mill. kr.

Figur 6.10. Sammensetningen av anslåtte brutto erstatningskostnader.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer – Skadeårgang 2001.
Data ved utløpet av regnskapsårene 2001–2005. Mill. kr.

7. Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader

I dette kapitlet blir det gitt en oversikt over utviklingen av de beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader både for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. I avsnitt 7.1 nedenfor sammenliknes de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som er beregnet med utgangspunkt i kostnadsundersøkelsene gjennomført i hhv. 2001 og 2006. Videre gis det en oversikt over de beregnede brutto driftskostnader pr. forsikret for hele perioden 1991–2005. Deretter gis det i avsnitt 7.2 en oversikt over de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som inngår i bransjeregnskapet for hvert av regnskapsårene 1991–2005.

7.1 Kort om kostnadsundersøkelsene

De beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader som benyttes i bransjeregnskapet, er basert på resultatene av to kostnadsundersøkelser som har blitt gjennomført i regi av Finansnæringens Hovedorganisasjon (FNH). Den mest omfattende av disse er undersøkelsen fra 2001 og denne er oppsummert i "Rapport for arbeidet med kostnadsundersøkelsen i yrkesskadeforsikring" (september 2001). Hovedresultatene fra denne rapporten er kommentert i tidligere rapporter om bransjeregnskapet for yrkesskadeforsikringer. En mindre omfattende undersøkelse er gjennomført i løpet av første halvår 2006 og denne utgjør i praksis en revisjon av undersøkelsen fra 2001.

Begge kostnadsundersøkelsene gjennomført i regi av FNH er basert på data fra fem av de største skadeforsikringsselskapene som tegner yrkesskadeforsikringer i det norske markedet, nemlig Gjensidige Forsikring, If Skadeforsikring NUF, Vesta Forsikring AS, KLP Skadeforsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS.

For de fem skadeforsikringsselskaper som har deltatt i de to kostnadsundersøkelsene er de beregnede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader fordelt mellom skadeoppgjørskostnader og salgskostnader som vist i tabell 7.1.

Tabell 7.1. Beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for regnskapsårene 2001 og 2005. Mill. kr.

Kostnadsart	2001	2005
Skadeoppgjørskostnader	52.3	90.8
Salgskostnader	158.4	124.2
Forsikringsrelaterte driftskostnader i alt	210.7	215.0

Den kraftige økningen i skadeoppgjørskostnadene fra 2001 til 2005 (nærmere 75 prosent) kan forklares med bl.a. følgende forhold:

- (i) Økningen i årsverkskostnadene som er vesentlig høyere enn prisveksten målt ved økningen i konsumprisindeksen.

- (ii) Økningen i antall forsikrede personer.
- (iii) Innføring av aktiv skadebehandling (aktiv oppfølging av skadelidte).
- (iv) Større grad av advokatbistand fra de skadelidtes side.

Videre legges det til grunn at forsikringselskapene har flere saker til behandling i 2005 enn i 2001, jf. bl.a. det forhold at RBNS-avsetningen har økt markert i løpet av de siste fem (regnskaps)årene.

På den annen side er salgskostnadene redusert med over 20 prosent fra 2001 til 2005 til tross for at punktene (i) og (ii) ovenstående liste også har betydning for disse kostnadene. Reduksjonen av salgskostnadene henger imidlertid sammen med en markert reduksjon i antall årsverk knyttet til salgsfunksjonen.

Av tabell 7.1 fremgår det at de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader har økt med kun 4,3 mill. kr eller 2,0 prosent fra 2001 til 2005. Siden antall forsikrede personer i samme periode har økt med ca. 5 ½ prosent, har de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret falt nominelt fra 2001 (163 kr) til 2005 (160 kr).

I FNHs kostnadsrapport fra 2001 er det også gitt oversikter over de beregnede forsikringsrelaterte driftskostnader for hvert av regnskapsårene 1991–2000. I denne sammenheng heter det i rapporten (jf. side 3) at

[d]isse er konstruert på basis av undersøkelsen for inneværende år under forutsetning om at kostnadsstrukturen for yrkesskadeforsikringsordningen i selskapene har vært den samme i angjeldende periode. De ulike driftskostnadene fra år til år er da fremkommet ved en justering av 2001-resultatet ut fra inflasjonsjustering og forutsetninger om antall årsverk innen oppgjør og salg.

Videre er det ved beregningen av driftskostnadene lagt til grunn at provisjonenes andel av bruttopremien er den samme for hvert av regnskapsårene 1991–2000, og den samme som i 2001 (dvs. 1,86 prosent).

Med utgangspunkt i disse beregningene samt oversikter over antall forsikrede (pr. 30. juni i de respektive regnskapsår) i de fem forannevnte selskaper er de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader og de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret beregnet som angitt i tabell 7.2 (neste side) for regnskapsårene 1991–2001.

Videre er det ved beregningen av forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret for regnskapsår 2002 tatt høyde for bl.a. prisstigningen fra 2001 til 2002 og at momsreformen har fått full effekt, mens det ved beregningen av forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret for regnskapsåret 2003 kun er tatt høyde for prisstigningen fra 2002 til 2003. For regnskapsåret 2004 er det tatt hensyn til både prisstigningen fra 2003 til 2004 og det såkalte MAP-fradraget (fradrag for meglerassistert provisjon) som ble innført høsten 2003.

Til slutt er den reviderte kostnadsundersøkelsen lagt til grunn for beregningen av de forsikringsrelaterte brutto driftskostnader for regnskapsår 2005.

Tabell 7.2. *Beregnete forsikringsrelaterte driftskostnader for regnskapsårene 1991–2005. Samlet og pr. forsikret.*

Regnskapsår	Samlet (mill. kr)	Pr. forsikret (kr)
1991	132.0	131
1992	141.2	121
1993	147.5	121
1994	151.6	124
1995	156.1	117
1996	158.4	122
1997	165.6	119
1998	173.5	122
1999	184.4	133
2000	194.2	150
2001	210.7	163
2002	220.5	170
2003	230.6	175
2004	197.6	154
2005	215.0	160

7.2 Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader i bransjeregnskapet (1991–2005)

I tabell 7.3 (neste side) gis en oversikt over samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader for forsikringsselskapene som omfattes av bransjeregnskapet.

Tabell 7.3. *Samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader. Mill. kr. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer (1991–2005). Delbransjene Yrkesulykke- og Yrkessykdomsforsikringer (1994–2005).*

Regnskapsår	Yrkesskade	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	134.0	—	—
1992	142.6	—	—
1993	148.3	—	—
1994	153.1	102.2	51.0
1995	156.6	111.2	45.4
1996	158.8	113.0	45.8
1997	166.0	118.3	47.7
1998	175.0	132.6	42.4
1999	185.2	140.4	44.7
2000	194.7	148.0	46.8
2001	211.4	160.7	50.7
2002	240.0	184.6	55.3
2003	243.6	187.4	56.2
2004	212.8	161.2	51.6
2005	223.2	168.0	55.1

Siden antall forsikrede som omfattes av bransjeregnskapet er noe høyere enn antallet som omfattes av FNHs kostnadsundersøkelser, blir også de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader noe høyere.

For hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer sett under ett er disse kostnadene beregnet med utgangspunkt i opplysningene om antall forsikrede gitt ved tabell 3.1.A og forsikringsrelaterte brutto driftskostnader pr. forsikret gitt ved tabell 7.2. For regnskapsårene 1994–2005 er de samlede forsikringsrelaterte brutto driftskostnader fordelt mellom delbransjen Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer ved å anvende de opptjente bruttopremier som vektor, jf. fordelingsnøklerne gitt ved tabell 3.2.

8. Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning mv.

I dette kapitlet gis det en oversikt over utviklingen av hhv. beregningsteknisk brutto investeringsavkastning og renteinntekter på RTV-andelen av de betalte bruttoerstatninger – både for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer. I tillegg til oversiktene over de tallstørrelser som inngår i bransjeregnskapet for regnskapsårene 1991–2005, blir det gitt noen kommentarer til de prinsipper og metoder som er anvendt i forbindelse med fremskaffelsen av de aktuelle grunnlagsdata.

8.1 Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning

Ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er beregningsgrunnlaget satt lik årsgjennomsnittet av summen av brutto premieavsetning og brutto erstatningsavsetning. Brutto sikkerhetsavsetning (sikkerhetsansvar) inngår ikke i dette beregningsgrunnlaget. Gjennomsnittsberegningene er basert på de nevnte bruttoavsetninger slik disse er vurdert ved inngangen til og utløpet av de respektive regnskapsår – og ikke på kvartalsdata slik det er foreskrevet i § 4-17 i årsoppgjørsvorskriften for forsikringsselskaper.⁴ Når det gjelder den forsikringstekniske rente som er anvendt ved fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, vises det igjen til årsoppgjørsvorskriften § 4-17, der det bl.a. heter som følger:

Ved beregningen av investeringsavkastningen anvendes en forsikringsteknisk rente som settes lik regnskapsårets gjennomsnittlige rente på statsobligasjoner med gjenstående løpetid lik 3 år.

En oversikt over de anvendte forsikringstekniske renter er gitt i tabell 8.1.

Tabell 8.1. Forsikringsteknisk rente 1991–2005.

Regnskapsår	Rentesats
1991	10.05 pst
1992	10.51 pst
1993	6.75 pst
1994	6.51 pst
1995	6.36 pst
1996	5.48 pst
1997	4.62 pst
1998	5.29 pst
1999	5.39 pst
2000	6.59 pst
2001	6.46 pst
2002	6.40 pst
2003	4.31 pst
2004	2.97 pst
2005	2.88 pst

⁴ Forskrift om årsregnskap m.m. for forsikringsselskaper fastsatt av Finansdepartementet 16. desember 1998.

Anvendes det beregningsgrunnlag og den forsikringstekniske rente som er angitt ovenfor, blir den beregningstekniske brutto investeringsavkastning relatert til hovedbransjen Yrkesskade-forsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomforsikringer som vist i tabell 8.2.

Tabell 8.2. Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning 1991–2005. Mill. kr.

Regnskapsår	Yrkesskedeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	48.2	–	–
1992	154.6	–	–
1993	165.0	–	–
1994	209.2	147.4	61.8
1995	232.9	165.0	67.9
1996	216.0	157.9	58.1
1997	201.8	151.3	50.5
1998	270.6	204.0	66.6
1999	326.6	248.5	78.1
2000	446.9	342.2	104.7
2001	470.6	359.5	111.1
2002	504.4	377.7	126.7
2003	380.7	273.8	106.9
2004	296.4	207.3	89.1
2005	320.0	222.7	97.3
Sum 1994–2005	3 876.1	2 857.3	1 018.8
Sum 1991–2005	4 243.9	–	–

Det forhold at det ved stipuleringen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning er lagt til grunn at årsoppgjørskriftens bestemmelser om valg av forsikringsteknisk rente skal benyttes, fortjener en kommentar. Bakgrunnen for dette er bl.a. at et valg av en annen rentesats nødvendigvis vil implisere mer inngående vurderinger/analyser av lønnsomheten i denne skadeforsikringsbransjen, herunder også vurderinger av normative spørsmål som hvor stor fortjeneste det er "rimelig" at forsikringsselskapene oppnår på obligatoriske forsikringsordninger. Slike vurderinger/analyser faller utenfor formålet med det foreliggende bransjeregnskapet.

På den annen side skal det presiseres at de fulle forsikringstekniske bruttoavsetninger er benyttet som grunnlag for fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, selv om selskapenes bruttopremier – for hele perioden 1991–2005 sett under ett – ikke har vært tilstrekkelige til å generere disse avsetningene.

8.2 Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger

Ifølge gjeldende praksis skal skadeforsikringsselskapene overføre den andelen som RTV-refusjonen utgjør av bruttoerstatningene som betales i løpet av et regnskapsår til Rikstrygde-

verket innen 1. mars i det etterfølgende regnskapsår. Siden det må betales renter på dette beløpet for perioden 1. januar – 1. mars (i det etterfølgende regnskapsår), vil selskapene i gjennomsnitt forvalte RTV-refusjonen i et halvt år.

Ved beregningen av den renteinntekt som genereres ved at skadeforsikringsselskapene forvalter den forannevnte RTV-refusjonen i et halvt år, er det benyttet den samme forsikringstekniske rente som ved fastsettelsen av beregningsteknisk brutto investeringsavkastning, jf. tabell 8.1. En oversikt over renteinntektene på RTV-andelen av de bruttoerstatninger som er betalt i hvert av regnskapsårene 1991–2005, er gitt i tabell 8.3.

*Tabell 8.3. Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger 1991–2005.
Mill. kr.*

Regnskapsår	Yrkesskadeforsikring	Yrkesulykke	Yrkessykdom
1991	0.9	–	–
1992	1.7	–	–
1993	3.0	–	–
1994	5.2	4.7	0.5
1995	7.9	6.9	1.0
1996	7.7	7.0	0.7
1997	8.8	7.5	1.3
1998	13.8	11.7	2.1
1999	16.6	14.0	2.6
2000	21.8	17.9	3.9
2001	21.5	17.1	4.5
2002	23.4	18.7	4.7
2003	17.3	12.9	4.4
2004	12.1	9.3	2.7
2005	10.5	8.3	2.1
Sum 1994–2005	166.6	136.0	30.5
Sum 1991–2005	171.9	–	–

Oversikten i tabell 8.3 omfatter både hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer og de to delbransjene Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. Det fremgår av tabellen at disse renteinntektene er meget beskjedne sammenliknet med beregningsteknisk brutto investeringsavkastning.

Vedlegg A

Forsikringstekniske bruttoresultater for regnskapsårene 1991–2005

Tabell A.1. *Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsårene 1991–1993.
Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.*

	1991	1992	1993
Opptjente bruttopremier	836.3	1 020.4	1 075.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	48.2	154.6	165.0
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	0.9	1.7	3.0
Påløpne bruttoerstatninger	– 795.1	– 1 039.6	– 1 043.0
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 795.1	– 968.8	– 1 055.2
– Brutto avviklingsresultat	0.0	– 70.8	12.1
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 134.0	– 142.6	– 148.3
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 43.8	– 5.5	51.7

Tabell A.2. *Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1994. Mill. kr.*

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 058.2	704.4	353.8
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	209.2	147.4	61.8
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	5.2	4.7	0.5
Påløpne bruttoerstatninger	– 897.3	– 669.1	– 228.1
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 034.6	– 726.4	– 308.2
– Brutto avviklingsresultat	137.3	57.3	80.1
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 153.1	– 102.2	– 51.0
Forsikringsteknisk bruttoresultat	222.2	85.3	137.0

Tabell A.3. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1995. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 016.0	718.2	297.7
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	232.9	165.0	67.9
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	7.9	6.9	1.0
Påløpne bruttoerstatninger	– 774.0	– 640.8	– 133.3
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 952.7	– 695.2	– 257.6
– Brutto avviklingsresultat	178.7	54.4	124.3
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 156.6	– 111.2	– 45.4
Forsikringsteknisk bruttoresultat	326.2	138.2	188.0

Tabell A.4. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1996. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	896.3	639.4	256.9
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	216.0	157.9	58.1
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	7.7	7.0	0.7
Påløpne bruttoerstatninger	– 800.3	– 816.6	16.3
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 892.2	– 689.0	– 203.2
– Brutto avviklingsresultat	91.9	– 127.6	219.4
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 158.8	– 113.0	– 45.8
Forsikringsteknisk bruttoresultat	160.9	– 125.2	286.2

Tabell A.5. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1997. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	802.9	571.9	231.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	201.8	151.3	50.5
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	8.8	7.5	1.3
Påløpne bruttoerstatninger	– 1 278.1	– 1 047.0	– 231.1
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 069.2	– 790.5	– 278.6
– Brutto avviklingsresultat	– 208.9	– 256.5	47.6
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 166.0	– 118.3	– 47.7
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 430.6	– 434.5	4.0

Tabell A.6. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1998. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	820.3	623.3	197.1
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	270.6	204.0	66.6
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	13.8	11.7	2.1
Påløpne bruttoerstatninger	– 1 854.5	– 1 497.9	– 356.7
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 346.4	– 1 023.7	– 322.6
– Brutto avviklingsresultat	– 508.2	– 474.1	– 34.0
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 175.0	– 132.6	– 42.4
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 924.8	– 791.6	– 133.2

Tabell A.7. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 1999. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	904.3	688.8	215.5
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	326.6	248.5	78.1
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	16.6	14.0	2.6
Påløpne bruttoerstatninger	– 2 083.8	– 1 732.4	– 351.4
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 499.5	– 1 169.7	– 329.7
– Brutto avviklingsresultat	– 584.4	– 562.7	– 21.7
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 185.2	– 140.4	– 44.7
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 1 021.5	– 921.6	– 99.9

Tabell A.8. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2000. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 110.2	849.3	260.9
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	446.9	342.2	104.7
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	21.8	17.9	3.9
Påløpne bruttoerstatninger	– 1 678.5	– 1 356.9	– 321.5
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 511.0	– 1 182.5	– 328.5
– Brutto avviklingsresultat	– 167.4	– 174.4	7.0
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 194.7	– 148.0	– 46.8
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 294.3	– 295.6	1.2

Tabell A.9. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2001. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 364.5	1 041.5	323.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	470.6	359.5	111.1
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	21.5	17.1	4.5
Påløpne bruttoerstatninger	– 1 663.3	– 1 276.4	– 386.9
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 517.4	– 1 201.3	– 316.1
– Brutto avviklingsresultat	– 145.9	– 75.1	– 70.8
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 211.4	– 160.7	– 50.7
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 18.1	– 19.0	0.9

Tabell A.10. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2002. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 716.0	1 319.0	397.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	504.4	377.7	126.7
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	23.4	18.7	4.7
Påløpne bruttoerstatninger	– 1 967.4	– 1 339.9	– 627.5
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 662.2	– 1 305.2	– 357.0
– Brutto avviklingsresultat	– 305.3	– 34.7	– 270.5
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 240.0	– 184.6	– 55.3
Forsikringsteknisk bruttoresultat	36.4	190.8	– 154.4

Tabell A.11. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2003. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	1 951.0	1 498.0	453.0
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	380.7	273.8	106.9
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	17.3	12.9	4.4
Påløpne bruttoerstatninger	– 2 673.5	– 1 671.1	– 1 002.3
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 876.4	– 1 387.3	– 489.1
– Brutto avviklingsresultat	– 797.1	– 283.8	– 513.3
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 243.6	– 187.4	– 56.2
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 568.1	– 73.9	– 494.3

Tabell A.12. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2004. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	2 051.3	1 550.5	500.8
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	296.4	207.3	89.1
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	12.1	9.3	2.7
Påløpne bruttoerstatninger	– 2 505.3	– 1 774.7	– 730.6
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 1 936.7	– 1 394.2	– 542.6
– Brutto avviklingsresultat	– 568.5	– 380.6	– 188.0
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 212.8	– 161.2	– 51.6
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 358.3	– 168.8	– 189.5

Tabell A.13. Forsikringsteknisk bruttoresultat for regnskapsåret 2005. Mill. kr.

	Yrkesskade- forsikringer	Yrkesulykke- forsikringer	Yrkessykdom- forsikringer
Opptjente bruttopremier	2 189.4	1 640.7	548.7
Beregningsteknisk brutto investeringsavkastning	320.0	222.7	97.3
Renteinntekter på RTV-andelen av betalte bruttoerstatninger	10.5	8.3	2.1
Påløpne bruttoerstatninger	– 2 466.1	– 1 867.4	– 598.7
Herav:			
– Anslåtte bruttoerstatninger	– 2 039.0	– 1 490.8	– 548.2
– Brutto avviklingsresultat	– 427.1	– 376.6	– 50.5
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	– 223.2	– 168.0	– 55.1
Forsikringsteknisk bruttoresultat	– 169.4	– 163.7	– 5.7

Vedlegg B

Forsikringstekniske bruttoavsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1991–2005

Tabell B.1. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1991–2005. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Mill. kr.

	Brutto premieavsetning	Brutto erstatningsavsetning	Bruttoavsetninger i alt
31.12.1991	196.2	762.4	958.6
31.12.1992	239.9	1 744.3	1 984.2
31.12.1993	278.9	2 626.7	2 905.6
31.12.1994	291.9	3 229.1	3 521.0
31.12.1995	257.3	3 547.0	3 804.3
31.12.1996	248.6	3 831.8	4 080.4
31.12.1997	243.2	4 411.1	4 654.3
31.12.1998	269.4	5 307.1	5 576.5
31.12.1999	278.7	6 261.8	6 540.5
31.12.2000	295.4	6 726.9	7 022.3
31.12.2001	378.7	7 168.5	7 547.2
31.12.2002	418.3	7 796.0	8 214.3
31.12.2003	447.5	9 001.9	9 449.4
31.12.2004	497.6	10 015.3	10 512.9
31.12.2005	558.1	11 150.9	11 709.0

*Tabell B.2. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1994–2005.
Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer. Mill. kr.*

	Brutto premieavsetning	Brutto erstatningsavsetning	Bruttoavsetninger i alt
31.12.1994	189.7	2 289.6	2 479.3
31.12.1995	180.1	2 530.2	2 710.3
31.12.1996	174.0	2 878.4	3 052.4
31.12.1997	170.3	3 326.3	3 496.6
31.12.1998	202.1	4 013.6	4 215.7
31.12.1999	209.0	4 796.1	5 005.1
31.12.2000	221.6	5 157.7	5 379.3
31.12.2001	284.2	5 465.9	5 750.1
31.12.2002	315.3	5 736.7	6 052.0
31.12.2003	337.6	6 314.7	6 652.3
31.12.2004	375.4	6 935.5	7 311.0
31.12.2005	412.2	7 741.7	8 153.9

*Tabell B.3. Forsikringstekniske avsetninger pr. 31. desember i regnskapsårene 1994–2005.
Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Mill. kr.*

	Brutto premieavsetning	Brutto erstatningsavsetning	Bruttoavsetninger i alt
31.12.1994	102.2	939.5	1 041.7
31.12.1995	77.2	1 016.8	1 094.0
31.12.1996	74.6	953.4	1 028.0
31.12.1997	73.0	1 084.8	1 157.8
31.12.1998	67.4	1 293.5	1 360.9
31.12.1999	69.6	1 465.7	1 535.3
31.12.2000	73.8	1 569.2	1 643.0
31.12.2001	94.5	1 702.6	1 797.1
31.12.2002	103.0	2 059.3	2 162.3
31.12.2003	109.9	2 687.2	2 797.1
31.12.2004	122.1	3 079.8	3 201.9
31.12.2005	145.9	3 409.2	3 555.1

Vedlegg C

Grunnlagsdata for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer 1991–2005

Betalte bruttoerstatninger (tabell C.1), brutto RBNS-avsetninger (tabell C.2),
brutto IBNR-avsetninger (tabell C.3), anslåtte brutto erstatningskostnader (tabell C.4),
anslåtte brutto skadeprosenter (tabell C.5) og brutto avviklingsresultat (tabell C.6).

Tabell C.1A. Akkumulerte betalte bruttoerstatninger ved utløpet av regnskapsårene 1991–2005. Mill.kr.

Skade- årgang	Betalte bruttoerstatninger (akkumulert) pr. 31. desember i regnskapsår									
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1991	32.7	72.1	147.9	256.3	388.1	473.9	532.6	606.0	663.1	715.0
1992	–	18.4	68.0	161.7	305.7	429.2	555.1	655.7	734.5	786.1
1993	–	–	35.2	101.5	185.8	287.8	405.6	539.8	642.4	736.3
1994	–	–	–	26.4	86.5	192.0	345.7	521.4	656.4	750.4
1995	–	–	–	–	35.9	101.5	215.2	415.2	613.7	793.1

Tabell C.1A (forts.). Mill.kr.

Skade- årgang	Betalte bruttoerstatninger pr. 31. desember i regnskapsår				
	2001	2002	2003	2004	2005
1991	767.3	794.7	824.8	844.7	862.7
1992	845.7	886.7	935.0	959.7	981.8
1993	802.0	861.9	925.7	981.9	996.7
1994	833.0	895.5	952.0	997.5	1032.0
1995	902.2	991.0	1081.7	1139.1	1178.4

Tabell C.2A. *Brutto erstatningsavsetninger for RBNS-skader ved utløpet av regnskapsårene 1991–2005. Mill. kr.*

Skade- årgang	Brutto erstatningsavsetning for RBNS-skader pr. 31. desember i regnskapsår									
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1991	111.3	272.2	306.7	256.9	195.3	159.5	147.5	127.1	96.8	79.9
1992	–	156.4	258.7	289.8	271.2	225.9	176.5	150.1	116.7	118.2
1993	–	–	117.8	219.3	265.6	248.0	240.4	198.9	178.4	147.8
1994	–	–	–	151.2	271.9	334.2	316.6	269.3	245.6	187.5
1995	–	–	–	–	155.4	293.2	372.3	391.0	347.5	242.3

Tabell C.2A (forts.). Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto erstatningsavsetning for RBNS-skader pr. 31. desember i regnskapsår				
	2001	2002	2003	2004	2005
1991	79.3	60.9	55.5	65.0	51.3
1992	101.9	74.9	94.8	57.3	59.5
1993	110.9	89.8	136.2	81.2	65.6
1994	153.8	121.6	109.3	120.9	66.6
1995	187.5	143.3	134.6	146.7	107.9

Tabell C.3A. Brutto erstatningsavsetninger for IBNR-skader ved utløpet av regnskapsårene 1991–2005. Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto erstatningsavsetning for IBNR-skader pr. 31. desember i regnskapsår									
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1991	651.1	521.7	376.4	271.1	160.1	116.5	57.8	59.5	53.3	39.0
1992	–	794.0	664.9	461.2	294.1	216.6	115.3	102.8	82.7	68.5
1993	–	–	902.2	722.6	467.9	310.6	177.1	136.9	110.1	97.3
1994	–	–	–	857.0	704.0	467.1	292.0	198.1	163.7	124.9
1995	–	–	–	–	761.4	601.2	455.9	327.1	243.5	177.5

Tabell C.3A (forts.). Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto erstatningsavsetning for IBNR-skader pr. 31. desember i regnskapsår				
	2001	2002	2003	2004	2005
1991	39.9	25.3	27.6	21.6	33.4
1992	53.5	55.8	39.5	45.0	49.5
1993	71.6	60.5	48.8	43.1	64.8
1994	101.6	105.5	72.2	64.6	77.2
1995	166.3	129.7	108.9	96.7	112.8

Tabell C.4A. Anslåtte brutto erstatningskostnader ved utløpet av regnskapsårene 1991–2005. Mill. kr.

Skade- årgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember i regnskapsår									
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1991	795.1	866.0	831.1	784.3	743.5	749.9	737.9	792.6	813.3	833.9
1992	–	968.8	991.6	912.7	871.1	871.7	846.9	908.7	933.9	972.8
1993	–	–	1055.2	1043.5	919.3	846.4	823.1	875.5	931.0	981.4
1994	–	–	–	1034.6	1062.5	993.3	954.2	988.8	1065.7	1062.7
1995	–	–	–	–	952.7	995.9	1043.4	1133.2	1204.6	1212.9

Tabell C.4A (forts.). Mill. kr.

Skade- årgang	Anslåtte brutto erstatningskostnader pr. 31. desember i regnskapsår				
	2001	2002	2003	2004	2005
1991	886.6	880.8	907.9	931.3	947.4
1992	1001.2	1017.4	1069.4	1062.0	1090.7
1993	984.4	1012.2	1110.7	1106.1	1127.1
1994	1088.4	1122.6	1133.5	1183.0	1175.8
1995	1255.9	1264.0	1325.1	1382.6	1399.0

Tabell C.5A. Anslåtte brutto skadeprosenter ved utløpet av regnskapsårene 1991–2005.

Skade- årgang	Anslåtte brutto skadeprosenter pr. 31. desember i regnskapsår									
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1991	95.1	103.6	99.4	93.8	88.9	89.7	88.2	94.8	97.2	99.7
1992	–	94.9	97.2	89.4	85.4	85.4	83.0	89.1	91.5	95.3
1993	–	–	98.2	97.1	85.5	78.7	76.6	81.4	86.6	91.3
1994	–	–	–	97.8	100.4	93.9	90.2	93.4	100.7	100.4
1995	–	–	–	–	93.8	98.0	102.7	111.5	118.6	119.4

Tabell C.5A (forts.).

Skade- årgang	Anslåtte brutto skadeprosenter pr. 31. desember i regnskapsår				
	2001	2002	2003	2004	2005
1991	106.0	105.3	108.6	111.4	113.3
1992	98.1	99.7	104.8	104.1	106.9
1993	91.6	94.2	103.3	102.9	104.8
1994	102.9	106.1	107.1	111.8	111.1
1995	123.6	124.4	130.4	136.1	137.7

Tabell C.6A. Brutto avviklingsresultat fordelt etter skadeårganger for regnskapsårene 1991–2000. Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto avviklingsresultat for regnskapsår									
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1991	–	– 70.8	34.9	46.7	40.9	– 6.5	12.0	– 54.7	– 20.7	– 20.7
1992	–	–	– 22.8	78.9	41.6	– 0.6	24.8	– 61.8	– 25.2	– 38.9
1993	–	–	–	11.7	124.1	72.9	23.3	– 52.4	– 55.4	– 50.4
1994	–	–	–	–	– 27.9	69.2	39.1	– 34.5	– 76.9	3.0
1995	–	–	–	–	–	– 43.2	– 47.5	– 89.9	– 71.4	– 8.3
1996	–	–	–	–	–	–	– 260.7	– 52.1	– 99.2	– 35.0
1997	–	–	–	–	–	–	–	– 162.7	– 98.3	– 23.4
1998	–	–	–	–	–	–	–	–	– 137.1	– 17.2
1999	–	–	–	–	–	–	–	–	–	31.0
2000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2001	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2002	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2003	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2004	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
2005	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sum	–	– 70.8	12.1	137.3	178.7	91.9	– 208.9	– 508.2	– 584.4	– 159.9

Tabell C.6B. Brutto avviklingsresultat fordelt etter skadeårganger for regnskapsårene 2001–2005. Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto avviklingsresultat for regnskapsår				
	2001	2002	2003	2004	2005
1991	– 52.6	5.7	– 27.1	– 23.4	– 16.1
1992	– 28.3	– 16.2	– 52.0	7.4	– 28.7
1993	– 3.1	– 27.8	– 98.4	4.5	– 21.0
1994	– 25.7	– 34.2	– 10.9	– 49.5	7.2
1995	– 43.0	– 8.1	– 61.1	– 57.4	– 16.5
1996	5.1	– 38.5	– 59.6	– 72.5	– 22.4
1997	– 44.6	– 82.7	– 63.1	– 24.4	– 43.9
1998	– 23.0	– 88.9	– 43.0	– 75.8	– 40.6
1999	– 9.0	– 60.0	– 101.1	– 101.5	– 23.8
2000	78.4	36.7	– 123.6	– 87.2	– 50.6
2001	–	8.7	– 46.3	– 63.4	– 34.8
2002	–	–	– 110.8	– 20.7	– 31.3
2003	–	–	–	– 4.7	– 57.3
2004	–	–	–	–	– 47.3
2005	–	–	–	–	–
Sum	– 145.9	– 305.3	– 797.1	– 568.5	– 427.1

Tabell D.6. Brutto avviklingsresultat fordelt etter skadeårganger for regnskapsårene 1994–2005. Mill. kr.

Skade- årgang	Brutto avviklingsresultat for regnskapsår											
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
1991–93	57.3	113.1	– 50.8	– 18.9	– 141.1	– 87.1	– 53.0	– 35.2	6.2	– 125.4	35.9	6.7
1994	–	– 58.7	3.1	0.1	– 36.2	– 66.2	14.3	– 1.5	– 8.6	1.1	– 48.1	21.2
1995	–	–	– 79.8	– 40.3	– 89.7	– 71.2	– 13.3	– 28.3	5.1	– 17.2	– 36.9	10.2
1996	–	–	–	– 197.5	– 61.8	– 87.6	– 45.2	5.3	– 11.3	– 36.6	– 42.4	– 18.4
1997	–	–	–	–	– 145.2	– 108.3	– 30.0	– 24.9	– 39.0	– 0.1	– 23.4	– 32.7
1998	–	–	–	–	–	– 142.2	– 54.8	1.6	– 37.1	– 29.6	– 75.0	– 45.0
1999	–	–	–	–	–	–	14.4	– 19.2	– 24.7	– 9.4	– 81.3	– 37.9
2000	–	–	–	–	–	–	–	27.1	61.2	– 51.7	– 52.7	– 17.7
2001	–	–	–	–	–	–	–	–	13.5	0.1	– 40.3	– 40.2
2002	–	–	–	–	–	–	–	–	–	– 15.0	– 9.3	– 45.5
2003	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	– 7.2	– 76.4
2004	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	– 100.8
2005	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sum	57.3	54.4	– 127.6	– 256.5	– 474.1	– 562.7	– 167.6	– 75.1	– 34.7	– 283.8	– 380.6	– 376.6

Tabell E.5. Anslåtte brutto skadeprosenter ved utløpet av regnskapsårene 1994–2005.

[illegible]

Tabell E.6. *Brutto avviklingsresultat fordelt etter skadeårganger for regnskapsårene 1994–2005. Mill. kr.*

Skade- årgang	Brutto avviklingsresultat for regnskapsår											
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
1991–93	80.1	93.6	116.7	79.1	– 27.5	– 14.3	– 57.0	– 49.8	– 44.4	– 52.2	– 47.3	– 72.6
1994	–	30.7	66.1	38.9	1.7	– 10.7	– 11.3	– 24.2	– 25.5	– 12.1	– 1.4	– 14.0
1995	–	–	36.7	– 7.2	– 0.1	– 0.1	5.0	– 14.7	– 13.1	– 44.0	– 20.6	– 26.6
1996	–	–	–	– 63.3	9.7	– 11.6	10.2	– 0.2	– 27.2	– 23.0	– 30.1	– 4.0
1997	–	–	–	–	– 17.4	10.0	6.5	– 19.8	– 43.7	– 63.0	– 1.0	– 11.1
1998	–	–	–	–	–	5.1	37.6	– 24.7	– 51.8	– 13.3	– 0.8	4.4
1999	–	–	–	–	–	–	16.6	10.2	– 35.3	– 91.7	– 20.2	14.1
2000	–	–	–	–	–	–	–	51.4	– 24.5	– 71.9	– 34.4	– 32.9
2001	–	–	–	–	–	–	–	–	– 4.9	– 46.4	– 23.1	5.4
2002	–	–	–	–	–	–	–	–	–	– 95.8	– 11.5	14.2
2003	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2.4	19.1
2004	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	53.5
2005	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Sum	80.1	124.3	219.5	47.6	– 33.7	– 21.7	7.6	– 71.7	– 270.5	– 513.3	– 188.0	– 50.5

Vedlegg F

Inflasjonskorleksjon av opptjente bruttopremier og brutto erstatningskostnader

Oversiktene over opptjente bruttopremier og anslåtte brutto erstatningskostnader mv. som er presentert i kapittel 3, er basert på nominelle størrelser (dvs. størrelser målt i løpende priser). Dette innebærer at det må vises varsomhet ved sammenlikninger over tid av både premier og erstatningskostnader, siden det også må tas høyde for effekter av den underliggende inflasjonen. Selv om prisveksten fra år til år har vært relativt beskjeden de siste 14 år, ligger likevel gjennomsnittlig konsumprisindeks for 2005 ca. 33 prosent over gjennomsnittet for 1991. I tillegg kommer det forhold at de brutto erstatningsavsetninger som i forbindelse med den foreliggende rapporten er benyttet ved estimeringen av anslåtte brutto erstatningskostnader, ikke er neddiskontert. Siden erstatningsavsetningen utgjør en betydelig andel av de anslåtte brutto erstatningskostnader (og da spesielt for de yngste skadeårganger), vil anslagene på brutto erstatningskostnader som er presentert i tabellene 3.3.A–C i kapittel 3, også være påvirket av selskapenes forventninger hva angår fremtidig inflasjon.

Det skal imidlertid påpekes at det ikke er like naturlig i alle sammenhenger å benytte konsumprisveksten som grunnlag for omregningen fra nominelle størrelser til ”realverdier” (dvs. for inflasjonskorleksjonen) av bruttopremier og brutto erstatningskostnader. Et argument for å benytte konsumprisindeksen ved inflasjonskorleksjonen kan være at det er denne som benyttes i forbindelse med parameterestimeringer, minstekravsberegninger mv. På den annen side er utviklingen av erstatningskostnader (pr. forsikret) i stor grad styrt av veksten i Folketrygdens grunnbeløp (G). Over tid vil dette forholdet også måtte gjenspeiles i utviklingen av bruttopremier (pr. forsikret). I den foreliggende situasjon der fokus vil være på sammenlikninger over tid av bruttopremier og brutto erstatningskostnader (pr. forsikret) innenfor en gitt skadeforsikringsbransje, synes det mer naturlig å benytte G-utviklingen som utgangspunkt for inflasjonskorleksjonen. Denne fremgangsmåten vil følgelig bli benyttet i dette vedlegget.

1. Inflasjonskorleksjonsfaktorer

For å få et inntrykk av forskjellen mellom å anvende G-veksten og konsumprisveksten som utgangspunkt for inflasjonskorleksjonen er det i tabell F.1 gitt en oversikt over inflasjonskorleksjonsfaktorer for årene 1991–2005 for disse to alternativer.

Korleksjonsfaktorene basert på Folketrygdens grunnbeløp ($I_1(t)$) er beregnet på følgende måte:

$$I_1(t) = G(2005)/G(t), \quad t = 1991, \dots, 2005, \quad (1)$$

der $G(t)$ er Folketrygdens grunnbeløp i år t .

På tilsvarende måte beregnes serien av inflasjonskorleksjonsfaktorer basert på konsumprisindeksen ($I_2(t)$), dvs.

$$I_2(t) = KPI(2005)/KPI(t), \quad t = 1991, \dots, 2005, \quad (2)$$

der $KPI(t)$ er gjennomsnittlig konsumprisindeks for år t .

Tabell F.1. *Alternative inflasjonskorreksjonsindekser.*

Årgang	Inflasjonskorreksjonsindeks basert på	
	Grunnbeløpet $I_1(t)$	Konsumprisindeksen $I_2(t)$
1991	1.714	1.329
1992	1.661	1.299
1993	1.622	1.270
1994	1.588	1.252
1995	1.546	1.222
1996	1.486	1.208
1997	1.430	1.177
1998	1.352	1.151
1999	1.294	1.125
2000	1.241	1.091
2001	1.187	1.059
2002	1.128	1.045
2003	1.073	1.020
2004	1.033	1.016
2005	1.000	1.000

Av tabell F.1 fremgår det tydelig at økningen i Folketrygdens grunnbeløp har vært betydelig større enn økningen i konsumprisindeksen i løpet av perioden 1991–2005. Mens grunnbeløpet i Folketrygden har økt med mer enn 70 prosent i denne perioden, har økningen i konsumprisindeksen vært i underkant av 33 prosent.

Av tabellen fremgår det videre at de årlige prosentvise økninger i Folketrygdens grunnbeløp de siste 9–10 årene gjennomgående har vært betydelig større enn økningen i konsumprisindeksen.

I resten av dette vedlegget vil det kun bli referert til G-utviklingen i forbindelse med inflasjonskorreksjonen.

2. *Inflasjonskorrigerte bruttopremier pr. forsikret*

I tabellene F.2–F.4 sammenliknes utviklingen av de nominelle bruttopremier pr. forsikret med utviklingen av inflasjonskorrigerte bruttopremier pr. forsikret, der korreksjonen er foretatt ved å anvende G-utviklingen gitt ved tabell F.1. Tabell F.2 gjelder hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer, mens tabellene F.3 og F.4 gjelder hhv. Yrkesulykkeforsikringer og Yrkessykdomsforsikringer. De to sistnevnte tabeller dekker kun perioden 1994–2005.

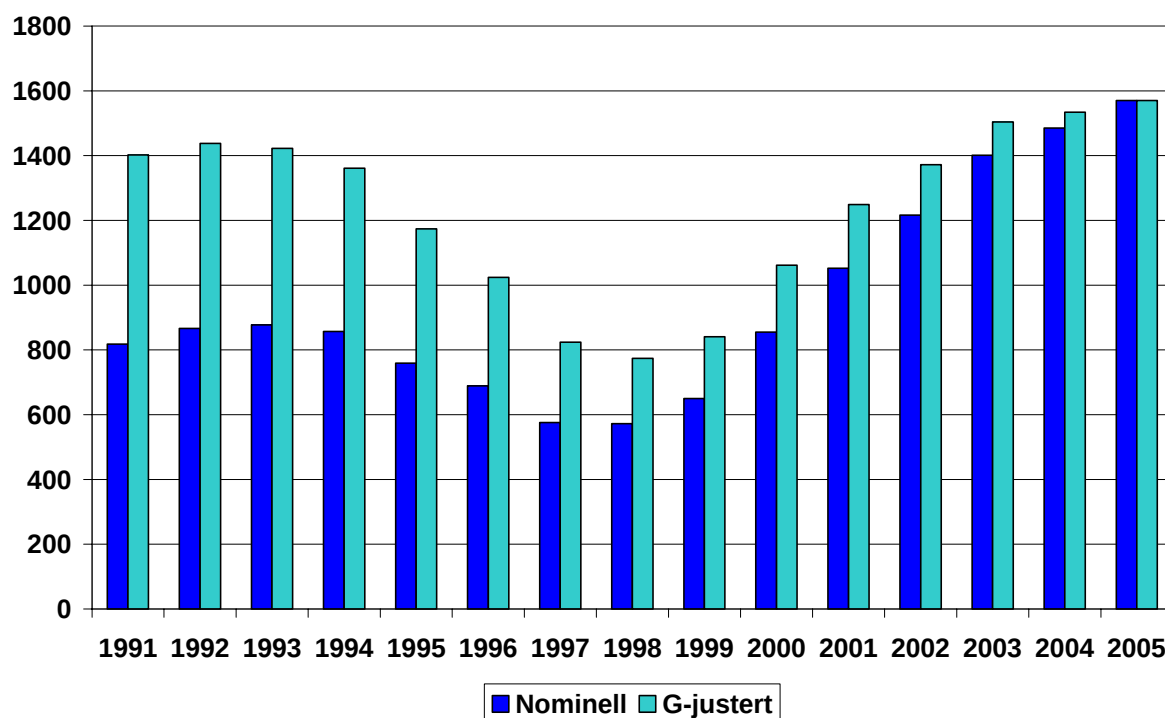
Av tabell F.2 fremgår det bl.a. at dersom grunnbeløpet i Folketrygden blir benyttet ved inflasjonskorreksjonen, vil den inflasjonskorrigerte bruttopremien pr. forsikret for årgangene 1991–1993 bli 1400–1440 kr målt i "2005-priser", noe som er $8\frac{1}{2}$ – $10\frac{3}{4}$ prosent lavere enn den faktiske bruttopremien pr. forsikret for 2005-årgangen.

Det vises for øvrig til illustrasjonen gitt ved figur F.1 nedenfor.

Tabell F.2. Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer.

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1991	818	1 402
1992	866	1 438
1993	877	1 422
1994	857	1 361
1995	759	1 173
1996	689	1 024
1997	576	824
1998	572	774
1999	650	841
2000	855	1 061
2001	1 052	1 249
2002	1 216	1 372
2003	1 401	1 504
2004	1 485	1 534
2005	1 570	1 570

Figur F.1. Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer.

Tabell F.3. *Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	570	905
1995	537	830
1996	491	730
1997	410	586
1998	434	587
1999	495	640
2000	654	812
2001	803	953
2002	934	1 054
2003	1 076	1 155
2004	1 122	1 159
2005	1 176	1 176

Tabell F.4. *Bruttopremier pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	286	454
1995	222	343
1996	197	293
1997	166	237
1998	137	185
1999	155	201
2000	201	250
2001	249	296
2002	281	317
2003	325	349
2004	362	374
2005	393	393

Av tabell F.3 fremgår det bl.a. at for delbransjen Yrkesulykkeforsikringer er bruttopremien pr. forsikret for 1994-årgangen – omregnet til ”2005-priser” – ca. 23 prosent lavere enn den faktiske bruttopremien pr. forsikret for 2005-årgangen når Folketrygdens grunnbeløp benyttes ved inflasjonskorreksjonen.

Tilsvarende fremgår det av tabell F.4 at for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer blir bruttopremien for 1994-årgangen – omregnet til ”2005-priser” – ca. 15 ½ prosent høyere enn den faktiske bruttopremien pr. forsikret for 2005-årgangen når Folketrygdens grunnbeløp benyttes ved inflasjonskorreksjonen.

3. *Inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret*

I tabellene F.5–F.7 sammenliknes utviklingen av de nominelle brutto erstatningskostnader pr. forsikret med utviklingen av de tilsvarende inflasjonskorrigerte størrelser.

Når det gjelder de anslåtte brutto erstatningskostnader er inflasjonskorreksjonen gjennomført på følgende måte:

- De betalte bruttoerstatninger (i de enkelte kalenderår) er inflasjonskorrigert ved å anvende G-utviklingen som angitt i tabell F.1.
- De gjenstående brutto erstatningsavsetninger er neddiskontert ved å anvende en diskonteringsrate på 2 ½ prosent. I denne sammenheng er det for øvrig lagt til grunn en avviklingstid på 18 år for delbransjen Yrkesulykkesforsikringer og 20 år for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer. Med disse forutsetninger blir de nominelle brutto erstatningsavsetninger for hovedbransjen Yrkesskedeforsikringer nedjustert med mellom ca. 7 ½ prosent (1991-årgangen) og drøyt 13 prosent (2005-årgangen). Nedjusteringen er noe mindre for delbransjen Yrkesulykkesforsikringer og noe større for delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.

Det skal bemerkes at det i metoden for neddiskontering av brutto erstatningsavsetning implisitt er lagt grunn en forventet fremtidig inflasjon på 2 ½ prosent, jf. bestemmelsen i § 3-12 i årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper som innebærer at diskonteringsraten ikke kan settes høyere enn den forventede fremtidige inflasjonsrate. I prinsippet kunne man i stedet ha tatt utgangspunkt i forventet vekst i Folketrygdens grunnbeløp. En slik forutsetning vil imidlertid lett kunne bli noe spekulativ (selv om det er rimelig å tro at G-veksten vil bli høyere enn konsumprisveksten også i de nærmeste år). I tillegg vil denne forutsetningen medføre et brudd på den forannevnte bestemmelse i årsregnskapsforskriften.

Av tabell F.5 fremgår bl.a. følgende:

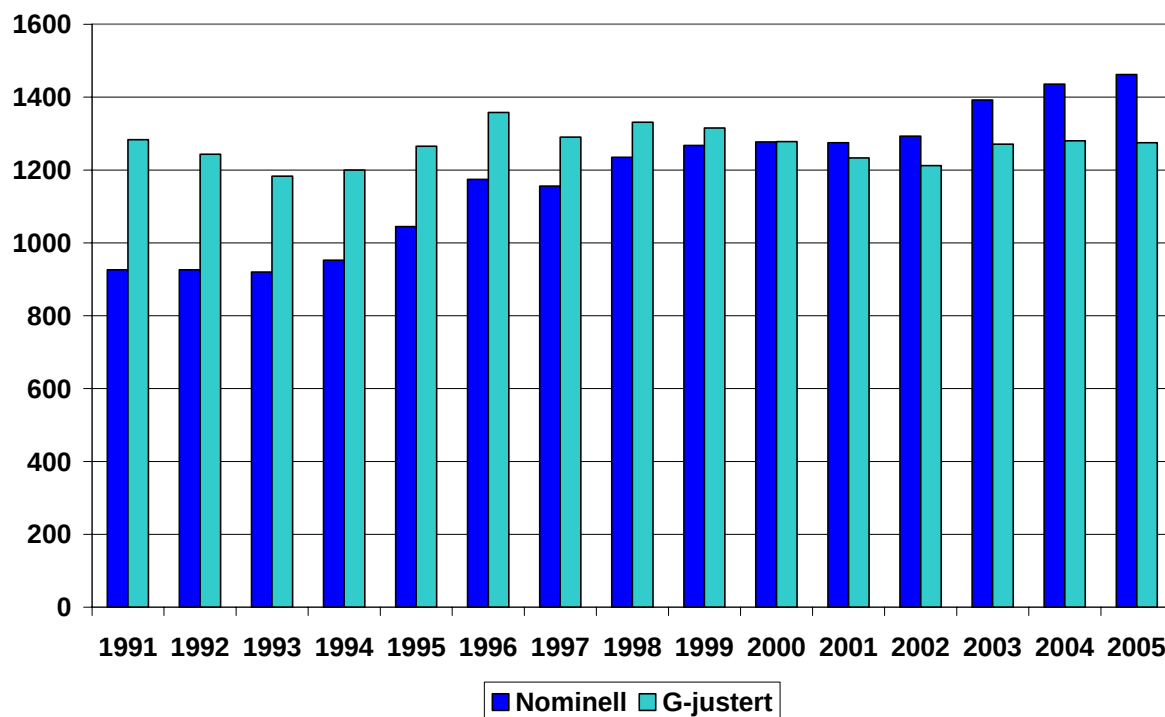
- For skadeårgangene til og med 2000 er de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret (regnet i 2005-priser) til dels betydelig høyere enn de tilsvarende nominelle størrelser. For disse skadeårgangene er med andre ord neddiskonteringen av de gjenstående brutto erstatningsavsetninger ikke tilstrekkelig til å nøytralisere effekten av at de betalte bruttoerstatninger oppjusteres i samsvar med gjennomsnittlig G-nivå for 2005. For de senere årganger (2001–2005) er imidlertid diskonterings-effekten større enn effekten av å oppjustere de betalte bruttoerstatninger, og følgelig er de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret markert lavere enn de tilsvarende nominelle størrelser.
- Variasjonen mellom skadeårgangene i de anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret blir naturlig nok vesentlig lavere når de inflasjonskorrigerte størrelser legges til grunn, jf. også første strekpunkt. De inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader varierer fra 1183 til 1358 kr pr. forsikret, mens tilsvarende variasjon i de nominelle størrelser er fra 920 til 1462 kr pr. forsikret.

Det vises for øvrig til illustrasjonen gitt ved figur F.2.

Tabell F.5. *Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1991	926	1 283
1992	926	1 243
1993	920	1 183
1994	952	1 200
1995	1 045	1 265
1996	1 174	1 358
1997	1 156	1 290
1998	1 235	1 331
1999	1 267	1 315
2000	1 277	1 278
2001	1 275	1 233
2002	1 293	1 212
2003	1 392	1 271
2004	1 436	1 280
2005	1 462	1 275

Figur F.2. *Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr). Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer.*

Av tabell F.6 nedenfor vedrørende delbransjen Yrkesulykkeforsikringer fremgår bl.a. følgende:

- For skadeårgangene til og med 2000 er de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret (regnet i 2005-priser) til dels markert høyere enn de tilsvarende nominelle størrelser. For disse skadeårgangene er med andre ord neddiskonteringen av de gjenstående brutto erstatningsavsetninger ikke tilstrekkelig til å nøytralisere effekten av at de betalte bruttoerstatninger oppjusteres i samsvar med gjennomsnittlig G-nivå for 2005. For de senere årganger er imidlertid diskonteringseffekten større enn effekten av å oppjustere de betalte bruttoerstatninger.
- Variasjonen mellom skadeårgangene i de anslåtte brutto erstatningskostnader pr. forsikret blir vesentlig lavere når de inflasjonskorrigerte størrelser legges til grunn, jf. tilsvarende kommentar til tabell F.5. De inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader varierer fra 920 til 1073 kr pr. forsikret, mens tilsvarende variasjon i de nominelle størrelser er fra 734 til 1082 kr pr. forsikret.

*Tabell F.6. Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr).
Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkesulykkeforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	734	950
1995	790	980
1996	910	1 073
1997	856	970
1998	980	1 070
1999	954	1 002
2000	937	951
2001	978	956
2002	974	920
2003	1 057	971
2004	1 082	972
2005	1 069	939

Videre skal følgende forhold trekkes frem hva angår tabell F.7 som dekker delbransjen Yrkessykdomsforsikringer:

- For skadeårgangene 1994–1998 er de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader pr. forsikret (regnet i 2005-priser) noe høyere enn de tilsvarende nominelle størrelser. For de senere årganger er imidlertid de inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader til dels markert lavere enn de nominelle størrelser. For de sistnevnte skadeårganger er dermed diskonteringseffekten større enn effekten av å oppjustere de betalte bruttoerstatninger.
- De inflasjonskorrigerte brutto erstatningskostnader varierer fra 251 til 328 kr pr. forsikret, mens tilsvarende variasjon i de nominelle størrelser er fra 219 til 393 kr pr. forsikret.

Tabell F.7. *Brutto erstatningskostnader pr. forsikret (kr).
Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp. Delbransjen Yrkessykdomsforsikringer.*

Årgang	Nominelle beløp	Inflasjonskorrigerte beløp
1994	219	251
1995	256	284
1996	263	284
1997	300	318
1998	255	259
1999	313	309
2000	340	322
2001	297	272
2002	319	286
2003	336	294
2004	354	301
2005	393	328

4. *Anslåtte brutto skadeprosenter (basert på inflasjonskorrigerte størrelser)*

Avslutningsvis er det i tabell F.8 gitt en oversikt over de anslåtte brutto skadeprosenter for skadeårgangene 1991–2005, slik disse anslagene er fastsatt pr. 31. desember 2005. Tabellen omfatter anslåtte skadeprosenter basert på både nominelle størrelser og inflasjonskorrigerte størrelser. Oversikten omfatter kun hovedbransjen Yrkesskadeborsikringer sett under ett.

Tabell F.8. *Anslåtte brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskadeborsikringer.
Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp.*

Årgang	Brutto skadeprosent basert på:	
	Nominelle beløp	Infl.korrigert beløp
1991	113.3	91.5
1992	106.9	86.4
1993	104.8	83.2
1994	111.1	88.2
1995	137.7	107.8
1996	170.4	132.7
1997	200.8	156.7
1998	216.0	172.1
1999	195.0	156.4
2000	149.3	120.3
2001	121.2	98.8
2002	106.4	88.3
2003	99.4	84.5
2004	96.7	83.5
2005	93.1	81.2

Tabell F.8 illustrerer tydelig at de anslåtte brutto skadeprosenter basert på inflasjonskorrigerte størrelser er betydelig lavere enn de anslåtte brutto skadeprosenter basert på nominelle størrelser.

Forskjellene mellom anslåtte brutto skadeprosenter basert på hhv. nominelle størrelser og inflasjonskorrigerte størrelser blir som følger:

- mellom 20 ½ og 23 prosentpoeng for skadeårgangene 1991–1994,
- gradvis økende fra 23 til 44 prosentpoeng fra 1994 til 1997/98,
- gradvis avtakende fra 44 til 12 prosentpoeng fra 1998 til 2005.

Det vises for øvrig til illustrasjonen gitt ved figur F.3 nedenfor.

Figur F.3. Anslåtte brutto skadeprosenter for hovedbransjen Yrkesskadeforsikringer. Nominelle og inflasjonskorrigerte beløp.

